

Diari Oficial

del

Consell General

Núm. 11/1999 – 54 pàgines
Sessió Ordinària del dia 16 de desembre de 1999

El dia 16 de desembre de 1999, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall el M. I. Consell General, en Sessió Ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 50/1999, el qual, després d'haver estat modificat a l'inici de la sessió, ha quedat com segueix:

1. Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici del 2000, d'acord amb l'article 111 del Reglament del Consell General, així com de les esmenes a la totalitat presentades, i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

2. Examen i aprovació, si escau, del dictamen de la Comissió Especial de la Justícia.

3. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei d'ordenació lingüística.

4. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de crèdit extraordinari per a les despeses derivades de l'adquisició, la instal·lació i el funcionament d'un sistema de control monitoritzat de presoners.

5. Designació d'un magistrat del Tribunal Constitucional.

6. Nomenament d'un membre titular de la delegació del Consell General a l'OSCE.

7. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de modificació de l'article 2 del Reglament d'aplicació núm. 5; de l'article 2 del Reglament d'aplicació núm. 6, i dels articles 3 i 4 del Reglament d'aplicació núm. 10, de la Caixa Andorrana de Seguretat Social

8. Preguntes al Govern amb resposta oral. (Segons llistat annex)

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Francesc Areny Casal i Miquel Àlvarez Marfany,

síndic general i subsíndic general, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Vicenç Alay Ferrer
M. I. Sr. Miquel Alís Font
M. I. Sr. Miquel Àlvarez Marfany
M. I. Sr. Guillem Areny Argelich
M. I. Sr. Francesc Areny Casal
M. I. Sr. Josep Areny Fité
M. I. Sr. Modest Baró Moles
M. I. Sr. Ladislau Baró Solà
M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany
M. I. Sr. Francesc Bonet Casas
M. I. Sr. Miquel Casal Casal
M. I. Sr. Narcís Casal de Fonsdeviela
M. I. Sr. Josep Dallerès Codina
M. I. Sr. Simó Duró Coma
M. I. Sra. M. Rosa Ferrer Obiols
M. I. Sr. Jaume Martí Mandicó
M. I. Sr. Antoni Martí Petit
M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora
M. I. Sr. Francesc Mora Sagués
M. I. Sr. Agustí Morales Ramírez
M. I. Sr. Josep Àngel Mortés Pons
M. I. Sr. Enric Palmitjavila Ribó
M. I. Sr. Marc Pintat Forné
M. I. Sr. Jordi Serra Malleu
M. I. Sr. Enric Tarrado Vives
M. I. Sr. Joan Tomàs Roca
M. I. Sr. Jordi Torres Alís
M. I. Sr. Joan Verdú Marquilló

També hi és present el M. I. Sr. Marc Forné Molné, cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Albert Pintat Santolària, ministre de Relacions Exteriors; Susagna Arasanz Serra, ministra de Finances; Enric Casadevall Medrano, ministre d'Economia; Càndid Naudi Mora, ministre d'Ordenament Territorial; Josep M. Goicoechea Utrillo, ministre de Salut i Benestar; Enric Pujal Areny, ministre de Turisme i Cultura, i Olga Adellach Coma, ministra d'Agricultura i Medi Ambient.

Assisteix també a la sessió el Sr. Carles Santacreu Coma, secretari general del Consell General.

(El Sr. Josep Àngel Mortés Pons, secretari de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.15h)

El M. I. Sr. Síndic General:

Moltes gràcies.

Abans d'iniciar l'ordre del dia proposo que s'accepti la inclusió d'un nou punt que correspon a la tramitació sota el procediment d'extrema urgència i necessitat del Projecte de Llei de modificació de l'article 2 del Reglament d'aplicació núm. 5; de l'article 2 del Reglament d'aplicació núm. 6, i dels articles 3 i 4 del Reglament d'aplicació núm. 10, de la Caixa Andorrana de Seguretat Social. Petició que ja us ha estat comunicada per carta de data 15 de desembre. D'acord?

Doncs, bé, queda inclòs aquest punt en l'ordre del dia que es convertirà en el punt número 7. També, s'han admès a tràmit quatre preguntes al Govern amb declaració d'urgència que s'afegiran en l'ordre del dia com a punt número 8.

Es procedirà tot seguit a la seva distribució.

Passem, doncs, al primer punt de l'ordre del dia.

1. Debat de totalitat del Projecte de Llei del pressupost per a l'exercici del 2000, d'acord amb l'article 111 del Reglament del Consell General, així com de les esmenes a la totalitat presentades, i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

El Projecte de Llei de fou publicat en el Butlletí número 42/1999, del 5 de novembre.

Les esmenes a la totalitat, presentades pel Grup Mixt i per l'Agrupament Nacional Democràtic, han estat publicades en el Butlletí número 49/1999, de l'1 de desembre.

Demano primer als grups que han presentat les esmenes a la totalitat, si volen fer el debat i la votació conjunta de les esmenes?

D'acord? Molt bé.

Doncs, passo la paraula al Grup Mixt per exposar la seva esmena.

Sr. Simó Duró teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, vós ja ho heu enunciat. És una esmena a la totalitat, i per què una esmena a la totalitat?

Aprovar un pressupost és un acte molt seriós, i mereix el màxim de reflexió, car cal gestionar una part de l'haver, ja no l'haver de tot ciutadà.

Caldria –per ser uns bons administradors– ser realistes, estalviadors i conscients de les necessitats vertaderes, no les polítiques o d'orientació política unilateral.

La Llei del pressupost per l'exercici 2000 no concilia el seu contingut amb el meu concepte de política pressupostària.

No faré pas un llarg plantejament. L'experiència dins la coalició, però, sobretot, aquestos dos anys, em demostra que hi ha un preu polític: la xifra, i d'aquí no es baixa.

Ha d'impactar, i s'ha d'escriure costí el que costí. Cada víscera es queda amb el que es vol, i el que es pot. Resultat: la prioritat, a voltes, passa a secundari.

En comptes d'economia, per lligar caps, es creen taxes i més taxes. Aneu obrint calaixos a tort i a esquerra, i ja veureu que dintre de poc sereu coneguts com uns improvisadors i uns malmetedors del demà.

Per què? Doncs, entrant una miqueta... i només floreiant–ho, perquè –com he dit fa poca estona– no serveixen per res llargs debats. L'any passat vam intentar fer algun retoc en partides que semblava que s'havien de millorar; ja ho vam veure: en mitja hora o en vint minuts la Comissió ho va esbandir, i va tornar a venir al Consell...

Doncs... Cal un pressupost? És una necessitat imperiosa? Voldria que fos el millor o, almenys, calcat –com he dit– al meu esperit... no és així, doncs, no cal que hi hagi llarga exposició.

Primerament: penso que 39.000 milions de pessetes és una xifra exorbitant. Amb menys es podria passar. 19.000 milions de pessetes de cara als plurianuals, també... Què demostra això? Demostra, en definitiva, que es fan tota una sèrie de despeses –ja ho sé que aquests 19.000 milions de pessetes no són

pas en un any, el que vol dir que gravarà en el pressupost de l'any que ve— però, sí, alguns, doncs, fins i tot sis i set anys s'arrossegaran.

Si per aquestes xifres fabuloses —es pot dir— cal que es vagi a buscar totes les engrunes. Llavors, és clar, es manlleua a FEDA, es manlleua a l'STA, i tot això per posar—ho dintre d'un sac... un sac que no servirà, no per subvencionar prioritats. Quan hi ha prioritats, i es poden veure, es pot parlamentar i es pot trobar una política de conjunt, encara hi estaria d'acord, —parlo de la cosa social, parlo de l'ensenyança, parlo de les persones grans... en fi, de la cosa social.

Doncs, em dono compte, *a després* d'haver examinat aquestes xifres que surten a dintre del que un cap andorrà —al meu entendre— ha de gestionar, i ha d'administrar, que el Pressupost quan el mires de prop —com he dit, a nivell de la cosa social— sembla que les quantitats que s'hi donen són una miqueta lleugeres.

És a dir, m'explicaré una miqueta. Què val, per exemple, de conscienciar la gent de la SIDA, d'enviar cartes, llacets i punyetes d'aquestes, si per un altre costat, les persones que estan contagiades han d'anar a fer-se proves, i ho paguen de la seva butxaca o sinó no se'ls hi cobreix una quantitat important —parlo dels exàmens que han de fer i que els han de pagar perquè la Caixa Andorrana de Seguretat Social o les caixes no els hi agafen, i també alguns medicaments. Doncs, penso que hem d'anar a la base, i no hem de ser superficials.

Això toca un altre camp, per exemple, el de l'educació. Recordo no fa gaire temps que es va parlar aquí i vaig dir: massa prioritats! Les prioritats tenen un número u, un número dos, un número tres, i parem de comptar, perquè si a tot es posen prioritats, evidentment, que llavors no s'hi arriba.

Penso que a nivell d'educació de cara a inversions, o, almenys, de cara a obres a realitzar em dono compte que hi ha quantitats que, després, segurament, s'hauran —sota les forces que obligaran— de modificar per tal de realitzar el que a nivell de planificació no s'ha fet.

Cultura: a Cultura em dono compte que es vol, com tantes vegades he dit: “la dona borratxa i el vi al bixell”. Es parla de molta cultura i de turisme cultural i, *a després*, et dones compte que la meitat de la gent que han d'anar a visitar museus i coses s'han de quedar fora. Per què? Perquè per estalviar personal, s'inviten o s'admeten grups amb planificació a tres mesos vista, a dos mesos, un mes, perquè puguin entrar. Però a nivell de particulars i fins i tot, algunes vegades persones molt a prop de la majoria actual, a dalt a Ordino, —parlo del cas d'Ordino— es vénen a queixar sense parlar dels *quins*,

per estalvi de personal, vénen a trucar perquè els hi ensenyis on es troba el museu, i aquestes persones, doncs, han de marxar d'Andorra. El turisme de qualitat ha de marxar d'Andorra, moltes vegades, sense poder visitar un museu.

Recordo a títol anecdòtic... és per això que *a després* he dit que quan estava a la coalició, era l'any 1997, quan amb el Sr. Garrallà, en aquells moments, encara hi havia com a ministre el Sr. Pere Canturri, i aquest ens deia: “és que necessito, perquè Andorra sigui un país turístic i de qualitat, necessito algun geòleg, necessito alguna persona per tal de descobrir, diguem, els vestigis del passat, necessito per posar en bona cara, doncs, algun monument, tal o tal altra persona”. Evidentment, que es va sacrificar aquesta aportació que ell demanava, es va sacrificar; i veig que es continua fent.

El mateix diria pel que es feia en política de medi ambient —que aquí volia saltar. Penso que en política de medi ambient amb les promeses o amb el que la Sra. ministra, amb molt d'encert i amb molt contingut, doncs, ens va exposar. Penso que amb les quantitats que avui s'ofereixen a nivell de pressupost no queda satisfeta una problemàtica... —i si és al contrari, doncs, que se'm contradigui— important com és la del forn d'aquí d'Andorra la Vella suposo que no queda encara contemplada com a cosa urgent... com a cosa planificada, potser sí.

Doncs, en fi, deixo fins aquí els meus comentaris, no tornaré pas a intervenir, només perquè sàpiga que aquest pressupost per a l'any 2000, la Llei del pressupost per a l'any 2000 la refuto, i votaré en contra.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

També, pel Grup Mixt intervé el Sr. Vicenç Mateu. Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, jo no sé si, amb el que diré, hi té a veure el que han estat els resultats de les eleccions d'abans d'ahir, de la lectura de la memòria del Projecte del pressupost, que és amb el que, jo, centraré la meua intervenció. Jo diria que vostès, senyors lliberals, estan fent, ja no una transició, una inflexió sinó, gairebé, una metamorfosi perquè em sembla que ja estan començant a deixar de ser lliberals com, potser, també, ho deixaran de ser, doncs, els electors, ben aviat.

Bé, i per què dic això? Doncs, perquè vostès, tots aquests últims anys ens venien a dir que d'impostos no en calien –això ho han dit d'altres vegades–, que no calia invertir més perquè si s'invertia més, tampoc teníem la capacitat de realitzar aquesta inversió. Ens deien que això de l'ecologisme, doncs, –escolti que sabem que aquests quatre ecologistes que sempre criden... però nosaltres som persones sèries. En canvi, vostès, comencen aquest any, amb la memòria del Pressupost, dient –i permeti'm que citi– diu: “el pressupost general de l'Estat que es presenta fixa i delimita la política econòmica andorrana per als pròxims anys. Una política econòmica que sense cap dubte ha d'anar orientada cap a la consecució de dos clars objectius, l'un: la definició del desenvolupament de la política tributària de l'Estat; i l'altre: l'impuls inversor de l'Estat en matèria de comunicacions i de medi ambient per tal d'augmentar-ne la competitivitat. En aquests propers anys de tendències globalitzadores si volem mantenir la nostra economia en els àmbits comercials i turístics, i alhora crear uns sectors econòmics d'alt valor afegit davant de la gran competència del mercat, hem de ser capaços d'establir una xarxa de comunicacions tant terrestres (carreteres, metro aeri), com aèries (aeroport, heliport) que facilitin el moviment als nostres visitants i ens facin ser capdavanters en les nostres ofertes”.

Molt bé... Bé, he començat dient que a mi em sembla que aquestes declaracions són pràcticament una negació del que ha estat la seva política, del que deien vostès que no s'havia de posar impostos, del que deien vostès que no es podia, doncs, satisfer en un any més inversió perquè no podia ser complerta... doncs, ara vostès sembla que pensen fer això. Crec que, finalment, això, els toca de fer-ho, perquè no hi ha més remei que fer-ho. L'impuls inversor de l'Estat en matèria de comunicacions és una obligació, és una necessitat.

No és que ara vostès en tinguin una sensibilitat especial, és que si no es fa, doncs, entrarem en caos repetits, com el quin es va produir recentment.

La seva sensibilitat de medi ambient, jo crec que, tampoc, és una sensibilitat, diguem, natural sinó, precisament, forçada. Són matèries pendents que des dels rangs de l'oposició se'ls anaven recordant en aquests anys anteriors, i, vostès, doncs, com deien els castellans “*hacian oídos sordos*”. Deien que no calien. Doncs, finalment, ara necessitarem fer un pressupost amb una magnitud molt més gran que la dels pressupostos que vostès deien que calien, precisament per donar satisfacció a allò, que si s'hagués previst una mica, s'hagués pogut anar fent cada any amb uns pressupostos més moderats.

Bé, ens diuen, a demés, que vostès pensen –evidentment, això ja és un tòpic de qualsevol memòria de pressupost– racionalitzar i optimitzar la despesa pública. Bé, miri, a mi em dóna la sensació que això, sobretot, i no sé si és racionalitzar o optimitzar sinó minimitzar, doncs, només té lloc, aquí, al Consell General, i no segurament, tampoc, en l'apartat de viatges sinó sobretot en les assignacions als grups parlamentaris perquè puguem fer el treball. És aquí on jo veig, precisament, la gran racionalització perpètua de la despesa pública que, evidentment, doncs, em sembla que té un objectiu polític molt clar. Ens diuen que tiraran endavant el Tribunal de Comptes –evidentment, estem d'acord en això–, ens diuen que tiraran endavant la Llei de contractació pública... Bé, ja no sé si val la pena preguntar quan ho pensen fer, quina llei serà aquesta de contractació pública –esperem que no tingui els retards que acostuma a tenir aquesta Llei–, i, a demés, ens diuen que, aquest marc tributari que pensen establir, ha d'ajudar “perquè les empreses andorranes” –i això és una cita– “tinguin una presència efectiva en altres mercats”. Escolti! Vostès saben que això no és així! Aquest projecte impositiu que vostès estan preparant, no permetrà que les empreses andorranes tinguin presència efectiva en altres mercats. Vostès saben que només una imposició de tipus directe podria permetre, doncs, convenis de doble imposició, i no aquesta imposició indirecta que vostès defensen.

Bé, la nostra anàlisi del moment que està passant Andorra és que estem en una situació d'un gran augment, d'un gran creixement, d'un creixement que és descontrolat, un creixement descontrolat, per dir-ho d'alguna forma, de ciment..., hi ha massa ciment alhora, estem posant massa ciment alhora, i, també, segurament vinculat amb això, un augment descontrolat de mà d'obra.

Hi ha moments en què la intervenció pública, per part de l'Estat –i els pressupostos és el moment ideal per fer-ho–, doncs, serveix per accelerar l'economia, per donar una mica de vida.

Jo crec que aquest és, precisament, el moment en què no cal fer això, perquè jo crec que l'economia andorrana ja està prou accelerada, i vostès encara hi posaran més llenya al foc, i, indirectament, el que faran serà provocar una crisi com les que cíclicament es van produint, doncs, perquè encara acceleraran més el fer cases per tot arreu, ciment per tot arreu, mà d'obra que després es trobarà sense feina, hi haurà empreses que hauran de reduir personal, i tindrem els problemes de crisi com hem tingut, també, en el passat.

Escolti, si això és així, jo penso que vostès no s'ho han pensat molt bé, perquè fan aquest pressupost

expansionista! El seu objectiu real no pot ser el de rellençar l'economia andorrana que ja està prou rellençada.

Jo crec que, el seu objectiu d'electoralisme pur és de donar satisfacció als diferents grups que componen la coalició lliberal, com si fos una mena de carta als reis. És un pressupost que té una clara intenció electoralista, i és un pressupost que, a demés, acaba fent allò que –com deia abans– els hi toca fer ara perquè no ho han volgut fer en aquests anys anteriors.

Per exemple, el pla de sanejament. El pla de sanejament que ja va ser aprovat l'any 1996. No serà pas des del nostre Grup que, aquí, se'ns pugui dir que no estiguéssim d'acord amb aquestes qüestions. Diuen que finalment el faran, que li donaran un impuls suplementari, i ens diuen, en la memòria, que “el finançaran amb els beneficis que generen les nostres entitats parapúbliques” –això és una cita literal.

Bé, en altres indrets nosaltres ja hem manifestat que entenem que el sobrepreu que el ciutadà paga pel telèfon, per la llum, doncs, és una mena d'impost encobert. Si vostès poden agafar diners d'aquestes empreses, una de dos: o vostès els estan traient els diners que aquestes empreses necessiten per invertir –el qual seria catastròfic–, o bé aquestes empreses estan facturant a una quantitat de diners, a un import que podria ser menor. Per tant, quan cadascú agafa el seu mòbil i es posa a telefonar, doncs, resulta que, a partir d'ara, pot estar content perquè sabrà que està finançant el pla de sanejament.

Bé, no creiem que aquesta sigui la funció d'una entitat parapública. Evidentment, a partir de l'any vinent, quan tinguem FEDA SA, no sé si, també, es podran fer operacions d'aquesta mena.

Bé, pel que fa al segon objectiu: el de la millora de les comunicacions. Escolti, és una evidència que s'han de millorar les comunicacions! El que passa és que no sabem si compartim... bé, sí, que sabem que no compartim les seves prioritats. L'heliport, doncs, està bé. 1.800 milions per l'aeroport... tenim els nostres dubtes respecte a la viabilitat d'aquest aeroport. 900 milions pel metro aeri... Nosaltres hem manifestat, repetides vegades, que el projecte del metro aeri s'hauria d'inserir en una reflexió més àmplia sobre quin és el model de transport alternatiu al cotxe –per dir-ho clarament– què caldria per Andorra. Potser seria una combinació de diferents mitjans de transport públic. No veiem que aquesta reflexió s'hagi fet, i s'ha apostat, ja, directament per un metro aeri que són molts diners!... No sé... ens dona la sensació que vostès estan provocant una mena “d'efecte Disneylàndia”, perquè l'elector, que d'aquí

a un any, haurà d'anar a votar, doncs, vegi que s'han fet, també, moltes coses, i així busquin suport.

Bé, pel que fa a la política tributària. Bé, molt bé. En aquest Projecte de pressupost vostès, finalment, en parlen blanc sobre negre. Parlen de l'impost general sobre serveis, de transmissions patrimonials, de les taxes notariales, de transmissions d'immobles, de taxes judicials... Alguns dubtes ens planteja, de totes formes, el que vostès diuen. Per exemple: el marc general sobre els serveis; aquesta Llei que és una llei marc de les quals vostès només desenvolupen allò que afecta a la banca. Pensen vostès desenvolupar aquest impost general indirecte sobre els serveis als altres sectors que no sigui la banca? O el seu missatge és de dir: bé, que paguin els bancs, de moment que paguin els bancs; després ja veurem; potser aquests de l'oposició ja generalitzaran l'impost sobre tots els altres serveis.

En un debat que va tenir lloc en el col·legi dels economistes, un dels seus parlamentaris, el Sr. Bonet, va dir que aquests impostos no es desplegarien en dos anys, sinó en cinc o en sis, cap allà al 2005 o al 2006. Jo diria que la Llei diu, Sr. Bonet, que aquests impostos haurien d'estar desplegats en el termini de dos anys.

Bé, un altre capítol pel qual nosaltres no podem donar suport al seu Projecte de pressupost afecta el tema de les transferències als comuns. Aquest és un tema, ja, reiteratiu. No volem tornar a incidir aquí, però, resulta que els diners acaben sortint del mateix lloc. Tenim uns comuns que han fet grans inversions. Algunes de les darreres inversions, a vegades, semblen, realment, fugides cap a endavant, davant d'una perspectiva on potser ells mateixos s'adonen que és un sistema que no pot durar molt temps, però resulta que amb aquests diners estem fent grans estacions d'esquí per acollir cada cop més i més gent –jo no sé si això és el turisme de qualitat o no ho és... no ho sé–, però, amb aquests diners, després, com que surten tots del mateix lloc no tenim per fer les carreteres necessàries per poder arribar a aquestes estacions d'esquí. Tenim estacions d'esquí magnífiques, però, després, no s'hi pot ni arribar, ni se'n pot sortir.

Bé, per ja anar acabant, reiterar això, el que deia. Crec que la prioritat política principal no és la que vostès esmenten, sinó que la prioritat política és mantenir la Coalició Lliberal. Una Coalició Lliberal que no és el Partit Lliberal. Una Coalició Lliberal que ens sembla que cada cop és més fràgil, i que ha format un pressupost que, després, han vestit amb les argumentacions que han posat en la memòria, però que respon a l'intent de contentar una mica a tothom, anar contentant cada parròquia per veure si

així, doncs, poden oferir il·lusió als electors per d'aquí a un any.

El nostre vot serà, evidentment, de recolzar l'esmena al Projecte del pressupost.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

També pel Grup Mixt, té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, la meua intervenció anirà en la mateixa línia de les dos que m'han precedit.

En el debat pel Pressupost d'aquest any, el dia 10 de desembre de l'any passat, –del 1998– vam constatar que l'exercici pressupostari 98 s'acabava sota el signe del fracàs de la política de finances públiques de la majoria lliberal.

En el pressupost que se'ns presenta, ara, pel 2000 no apareix cap novetat que permeti pensar que hi ha una nova orientació en la gestió dels cabals públics d'aquest país. Si el pressupost del 1999 era desequilibrat en l'origen dels ingressos públics, el pressupost que ara s'examina no ha millorat la situació.

La qüestió de les noves figures tributàries segueix pendent. Els lliberals no volen encarar una política clara que doni seguretat jurídica als agents econòmics, i assegurí un nivell raonable d'ingressos a l'Estat.

Els projectes de llei presentats a corre-cuita per a intentar cobrir uns ingressos ja pressupostats, no amaguen les vergonyes de la carència lliberal. Es pretén continuar empenyent el dia a dia, per arribar a les properes eleccions sense haver de plantejar la indispensable aplicació del mandat constitucional, que estableix l'obligatorietat de distribuir la càrrega tributària amb criteris de generalitat i equitat.

D'altra banda, és preocupant, també, que l'única solució que hagi trobat el Govern, consisteixi en envair competències comunals. La seguretat jurídica que el país i els agents econòmics necessiten, no s'enforteix quan la senyal que arriba des del Ministeri de Finances és que s'acosta una doble imposició. No solament cal preguntar-se on és el respecte a les competències comunals, sinó on és la capacitat de diàleg lliberal, que acaba per imposar una nova distribució de competències amb els comuns, sense, ni tan sols, haver iniciat aquesta negociació que, des del banc de l'oposició, s'està demanant que es faci

amb intervenció de les forces polítiques representades al Consell General.

A més a més, l'equitat i la justícia social que caldria demanar que es plasmés en un pressupost preparat amb un criteri raonable, doncs, no es troba en aquest Projecte... No podem trobar en aquest Projecte de pressupost res que s'assembli a la justícia social. En un pressupost que permetrà, que un any més, una vídua d'una persona que ha treballat més de trenta anys al país, cobri una ridícula pensió de poc més de 60.000 pessetes al més, que amb prou feines li servirà per pagar el pis i la llum, i haurà de viure gràcies al suport dels fills que han de treballar per tirar endavant la seva pròpia família.

Què ens diu, també, aquest pressupost per a l'any 2000? De l'inadmissible situació de les instal·lacions de l'escola andorrana a la Massana, que han obligat als pares –fet desconegut en la vida pública andorrana– a manifestar-se davant les carències del Ministeri d'Educació.

De tots els pressupostos que ens han presentat els lliberals, d'ençà l'any 1995, aquest és el que més clarament representa la filosofia del "qui dia passa, any empeny".

La majoria lliberal s'estima més la inacció pública a curt termini, que no pas l'acció preventiva a llarg termini, malgrat que les conseqüències que se'n derivin siguin preocupants, la raó és ben senzilla: el cost immediat de l'acció pública que el país necessita podria recaure sobre la categoria dels privilegiats que els lliberals tenen per norma de protegir.

Després de quatre anys de tancar els ulls a la realitat, ara, ja no podeu negar l'existència d'un greu problema de consolidació del futur econòmic d'Andorra. Però aquest pressupost és la demostració de què continueu ajornant les possibles solucions.

Manifesteu, sovint, la vostra voluntat d'aprofundir els estudis, de nomenar comissions especials que, acte seguit, feu desaparèixer. El futur d'Andorra no se'l veurà millor a partir d'aquest Pressupost en el qual persisteixen els mateixos errors d'indefinició. No podem acceptar que a les portes de l'arribada de la moneda única europea, el vostre Govern continuï oposant-se a la promulgació d'una llei sobre la introducció de l'euro en l'economia andorrana.

La persistent negativa en encarar una clara i transparent relació amb la Unió Europea en aquesta matèria monetària perjudica la credibilitat ja prou malmesa de l'Estat andorrà a Brussel·les. Aquesta seria, ja, tot sol, un motiu més que suficient perquè refuséssim el Pressupost. Si a aquest motiu hi afegim l'absència total de voluntat de desenvolupar una política social, que permeti fer d'Andorra un país vàlid pel conjunt dels seus habitants, s'entendrà que

votem contra el Projecte de pressupost de l'any 2000, votant a favor de l'esmena a la totalitat.

El M. I. Sr. Síndic General:

A continuació passo la paraula a l'Agrupament Nacional Democràtic per exposar la seva esmena.

Intervé el Sr. Jordi Torres.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Un any més ens trobem debatent unes esmenes a la totalitat al Projecte de Llei del pressupost corresponent. Un any més sentirem paraules similars a les de l'any anterior, i un any més no haurà passat res.

Per tercer any consecutiu se'ns presenta un text que permet al Govern fer i desfer com vulgui, sense possibilitat de control parlamentari. Un altre cop es posa mà al calaix de les parapúbliques, ens passem una altra vegada la Llei general de les finances públiques per on toca.

Però, tranquils, que, aquí, no passa res! I, això sí! Estem assistint al naixement d'una tradició nefasta, antidemocràtica, liberal, però una tradició, al cap i a la fi, fins que els electors no hi posin remei.

Les nostres demandes pensem que són modestes i justes: que es compleixi la Llei o que es modifiqui, que es permeti al Parlament exercir el control que la Constitució li mana, que hi hagi una planificació en el temps –encara que sigui mínima–, i que no s'enganyi als ciutadans. Però tant se val dir “xo com arri”: surt la piconadora coalligada lliberal, i deixa el camí ben pla, perquè el Govern pugui anar jugant a trens o, potser, ben aviat, a pantans.

Tot i ser conscients, com deia al principi, que potser ens farem pesats repetint arguments exposats en anys anteriors, hem de tornar a incidir-hi. En primer lloc, hem d'insistir en què no estem disposats a aprovar unes disposicions que van contra el redactat de la Llei general de les finances públiques, aprovada per unanimitat d'aquest Consell. També, tornem a dir que no ens sembla normal en un règim de coprincipat parlamentari el contingut de l'article 3 del Projecte de Llei. Afegeixo que potser, fins i tot, es troba al marge de la legalitat constitucional. No és normal que el Consell General abdiqui de la seva funció de control de l'execució del Pressupost. D'altra banda, a més de ser un insult a la institució i als membres d'aquesta Cambra en privar-los d'exercir part de les seves funcions, és dubtosa la legalitat d'un precepte que autoritza el Govern a fer transferències de crèdit destinades a despeses

d'inversió. I nosaltres no volem ser còmplices d'aquest tipus d'actuacions.

Ara fa dos anys ens demanàvem si el fet de reclamar els fons d'algunes entitats parapúbliques no és un primer i disfressat pas –i cito, aquí, el meu amic Ladislau Baró, que intervenia–: “per reiniciar la política més genuïnament lliberal de privatitzacions”. El temps ens ha confirmat que, sí, ho era. Però el Govern, fent autèntiques filigranes de transmutació temporal, aconsegueix que el Grup Parlamentari Lliberal voti, com a ingressos per a l'exercici del 2000, uns diners que provenen d'una empresa que ha privatitzat, en part, l'any anterior.

Però, encara ens queda el Servei de Telecomunicacions d'Andorra. Segons l'enunciat que figura en el Projecte de Llei que estem analitzant, el Govern acaba d'inventar un nou impost que es diu “transferències de capital”. El Govern no s'ha d'entestar en afirmar que amb això es paga un cànon d'un 10% sobre les comunicacions telefòniques, quan, si tenim en compte els diners que l'impost agafa de la caixa de la parapública, l'impost –ja que encara que se'n digui cànon és un impost– es multiplica per una xifra significativa. És molt senzill dir: senyors, a partir d'ara el cànon serà de 50%. Perquè sinó, el que han de fer és abaixar el preu dels serveis telefònics, de forma substancial, ja que està demostrat que la parapública no necessita aquests diners, si vostès els poden agafar sense cap problema. Però, és clar, esperaran abaixar-los quan l'STA es fusioni amb Cable de Sant Julià o amb qualsevol altra empresa, argumentant de cara a la galeria, que la baixada de preus és possible gràcies a la fusió esmentada, i conseqüència de la mateixa, tal com han fet i han dit amb FEDA.

Quant a les xifres concretes del pressupost, pensem que gairebé no cal entrar-hi, vist que la Llei que la majoria lliberal aprovarà, els permetrà fer els canvis que vostès vulguin.

Només faré quatre consideracions de caràcter general.

En primer lloc, constatar que, totes les figures impositives que pretenen aplicar –i dic que pretenen aplicar– perquè, per una vegada, han estat previsors, i ja contemplen uns ingressos que seran generats a partir de les disposicions contingudes en unes lleis que aquest Parlament encara no ha aprovat i que estan en tràmit. Com deia, amb totes les noves figures impositives es preveu novament un dèficit i torna a ser important. D'altra part, esperem que les previsions de recaptació mitjançant aquests nous impostos no siguin similars a les que en el seu moment va fer el Govern pel que fa a la taxa judicial, és a dir, molt inferiors al previst.

En segon lloc, dir que si l'any passat les despeses de personal pujaven un 8,3% respecte al 1998, en el Projecte de pressupost del 2000, tal i com es diu en la memòria del Projecte de llei, l'increment respecte al Pressupost del 1999 és d'un 12%. La mateixa memòria afegeix que "aquest increment es produeix bàsicament per l'aplicació del nou sistema de gestió de personal". Si ho tenim ben entès, les modificacions de salaris que s'han fet en base a aquest "nou sistema de gestió de personal" han estat amb efectes del dia primer de gener passat, i, per tant, ja les devien tenir incloses en el darrer Pressupost. Llavors, no ens diguin que l'augment és degut a aquest motiu, ja que és degut a les contractacions que es dediquen a fer sense ordre ni concert. La memòria del pressupost reconeix que les contractacions previstes per a l'any vinent –i dic bé previstes, perquè al final ja veurem quantes seran– duplicuen les d'aquest any.

Si l'augment que acabo de citar és important, val més no comentar el corresponent al de les altres despeses corrents de funcionament. En el pressupost del 1999 l'augment respecte l'any anterior era d'aproximadament d'un 1%. En el Pressupost del 2000 l'augment és d'un 8% –d'això se'n diu contenció de la despesa de funcionament, segons vostès. En un dels conceptes, el de comunicacions, l'augment és d'un 100%, gairebé. Pensen privatitzar, ja, aquest any, l'STA, i decretar l'augment del cànon, tal com els suggeria abans, fa un moment, la seva privatització?

Tampoc no acabem d'entendre el tema del metro aeri. El projecte que ens presenten preveu per a l'any 2000 i per als anys següents una despesa de 300 milions anuals pel concepte de "metro aeri". Tots sabem que si aquest projecte s'acaba realitzant el cost de construcció és de molts mils de milions de pessetes. D'altra part, en el número 71 del BOPA, del passat 1 de desembre, el Govern publicava un edicte convocant un concurs públic per adjudicar la concessió administrativa –cito– "per a l'estudi, projecte, finançament, construcció, conservació i explotació d'un nou sistema de transport públic de passatgers, no convencional". Això que vol dir! Què ja han decidit donar la concessió d'explotació d'aquest mitjà de transport, i què el capítol consignat com a inversió només servirà per cobrir els previsibles dèficits de funcionament? Si és així, no consideren que el Consell General, atesa la transcendència del projecte, n'hauria d'estar informat? Suposem que, malgrat les repercussions econòmiques, socials, sobre el medi i altres que significa la realització del projecte, el Govern deu considerar que els elegits de l'oposició no mereixem cap tipus d'informació, perquè no se'ns ha dit res.

Per finalitzar, aquest breu comentari al contingut del Projecte de pressupost els demanaré un darrer aclariment. El Govern escriu en la memòria del pressupost que les inversions previstes al Pla de sanejament (bàsicament dedicades a la xarxa de col·lectors i de depuradores) preveuen finançar-les, i cito: "amb els beneficis que generen les nostres entitats parapúbliques". Em poden dir en què pensen dedicar els ingressos que la caixa de l'Estat tindrà per altres conceptes? Per exemple, a què dedicaran els ingressos de la taxa notarial? O bé, a la inversa, d'on procediran els diners per finançar les despeses de personal?

Senyors, això és poc seriós. Saben molt bé que l'article 16 de la Llei de finances públiques consagra el principi de no afectació dels ingressos. No vulguin amagar la seva mala consciència per haver posat mà a la caixa de les parapúbliques anunciant destinar aquests diners a coses i a bones obres.

Em permetrà, senyor cap de Govern, que aporti un darrer element que justificaria encara més, si calgués, la presentació per part nostra d'una esmena a la totalitat del pressupost, i la no votació del Projecte de llei. Aquest element nou, previsible, però, no definit en el moment de presentar la nostra esmena, és que el poble s'ha manifestat per no donar-li suport. Les regles que regeixen les nostres eleccions van donar a la Coalició Lliberal, ara fa tres anys, una majoria d'escons, el que va permetre la seva designació com a cap de Govern. El passat dia 12 una majoria d'electors van votar contra el projecte lliberal, amb el resultat prou conegut que les candidatures apadrinades pel Partit Lliberal no han obtingut el suport majoritari, almenys, en quatre parròquies. I de pas permeti'm que li recordi els resultats obtinguts en les dues en què vostè es va implicar personalment, i directament, Andorra la Vella i Encamp. I, també, de passada, diré que la presa de posició descarada del que hauria de ser el cap de Govern de tots, els andorrans a favor dels candidats lliberals, durant els actes en els quals actuava com a cap de l'Executiu, per molt president del PLA que sigui, és d'un mal gust i d'un menyspreu evident a la institució que representa. I no ens referirem al lamentable paper de la seva televisió, ja que, penso, tindrem ocasió de parlar-ne properament per analitzar el text de la Proposició de llei de l'estatut de la radiodifusió i televisió pública.

Doncs bé, després d'aquest breu parèntesi, li dic, Sr. Forné, que tal i com la majoria dels electors, avui més que mai, ens sentim legitimats per reprovar la seva acció de govern. No podem donar suport al seu Pressupost. Pensem que, a més d'haver perdut la poca confiança que el poble li atorgava, ens presenta un pressupost de llei nefast per a Andorra en general,

i per a la institució parlamentària en particular. Vostè buida de contingut el paper del Consell General, i en un tema essencial com és el del control de l'acció política en l'execució del Pressupost nacional. No podem votar una Llei que va en contra dels interessos de l'Estat. En definitiva, i suposo que ja ho ha entès, no donarem suport al Projecte de llei del pressupost per a l'exercici del 2000, i votarem la nostra esmena a la totalitat.

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

El Govern vol intervenir ara o al final? Al final?

Bé, doncs, passo la paraula al Grup Lliberal. Intervé el Sr. Francesc Mora.

Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Francesc Mora:

Gràcies Sr. síndic.

Ha sigut molt interessant escoltar la intervenció sobre el pressupost del Sr. Jordi Torres, perquè en l'últim moment, la veritat, és que no sabíem de quin tema estava parlant, perquè semblava més un *meeting* de la campanya que hem acabat ara que no pas del debat del pressupost.

No obstant això, jo he interpretat que segons la seva manera d'interpretar els resultats electorals, a partir d'ara, com que nosaltres no estem legitimats per fer res, tampoc cal que fem res, i ells tampoc no cal que facin res, fins a esperar el dia en què les eleccions generals certifiquin la seva magnífica victòria en quasi totes les parròquies, segons han dit. Jo, com a conseller d'Escaldes-Engordany, també, voldria agrair al senyor president del meu partit que també intervingués en la nostra campanya... quan ha fet referència el Sr. Jordi Torres, també, s'ho ha descuidat.

A part d'això, a part d'aquest parèntesi, i entrant en el tema del pressupost... L'any passat quan vàrem presentar el pressupost per a l'exercici 1999, vàrem dir que era un pressupost de transició, un pressupost que es basava en tres grans eixos: la definició de la política fiscal de l'Estat andorrà, l'encaix d'Andorra en l'entorn europeu i el control de la despesa pública. Tres camins que s'havien de definir en el transcurs del 1999, i que ho hem fet.

El pressupost de l'exercici 2000, que avui votarem, defineix i desenvolupa aquests tres grans eixos de la política liberal per l'Estat. Hem treballat de valent per definir-los.

Així creiem que el pressupost per a l'exercici 2000 és un pressupost valent...

Sí, Sr. Mateu, entenem que el pressupost és valent, perquè afronta qüestions importants com les que vostè, abans, feia referència, i per això, nosaltres, aquest any, creiem, que el pressupost que presentem és un pressupost valent.

És un pressupost que defineix i clarifica les polítiques econòmiques d'inversió i fiscals que s'han de desenvolupar en els propers anys. Un pressupost que arriba a una xifra de 39.197 milions de pessetes, quasi 40.000 milions, el pressupost més elevat que s'ha presentat en la història del país. Un pressupost que marca les línies de la política liberal, i el que és més important, un pressupost que, tal i com hem fet sempre, podem complir.

Els punts més importants del pressupost de l'exercici 2000, que presenta el Grup Liberal, són dos: un, que dóna un impuls molt important en la creació d'infraestructures de comunicació; i dos: que el Pressupost fixa la política fiscal liberal, i dóna la solució a les necessitats d'ingressos de l'Estat.

Una política fiscal que gira al voltant de la introducció d'un model basat en la imposició general indirecta sobre el consum. Un desenvolupament fiscal que permetrà a mig termini assolir un equilibri pressupostari, i generar recursos suficients per al funcionament i les inversions d'Andorra.

Un model que es desenvoluparà d'una manera progressiva i no traumàtica per a l'economia andorrana, i que es generalitzarà a tots els sectors en un termini de dos anys. Abans, també, s'ha fet referència a que si això s'acabaria implantant o no... La disposició transitòria de la Llei és ben clara. També, podien no haver-se posat, i, en canvi, s'ha posat, perquè volem que es desenvolupi d'una manera progressiva i no traumàtica.

Un model fiscal basat en la implantació de dos nous impostos com són: "l'impost sobre transmissions patrimonials immobiliàries" que grava les transmissions de béns immobles bàsicament les que són, diguem, de caire mercantil; i "l'impost indirecte sobre els serveis" que grava la prestació de serveis que permetran augmentar la recaptació tributària de l'Estat i, alhora, generaran uns ingressos sostenibles que seran suficients per cobrir les necessitats del país sense augmentar l'endeutament.

El Grup Lliberal aposta, com es veu en el pressupost que avui votem, per la imposició indirecta. Una imposició que s'alinea amb les polítiques comunitàries referents a la imposició sobre el valor afegit (en algun lloc s'anomena IVA o TVA, a França) i que representen una mitja d'un 31,2% dels ingressos fiscals de la Unió Europea.

Una opció clara que presenta el Grup Lliberal per a un model tributari indirecte, i per uns motius

objectius, raonats i sòlids. Aquests motius són: la neutralitat, tant exterior com interior, que té un impost de caràcter indirecte; l'alt grau de generalitat d'aquest impost, tal i com fixa el principi constitucional (no oblidem que un impost sobre el consum el suporta el consumidor, i el consum és el primer recurs del país, ja sigui des d'un punt de vista comercial com de serveis; i, per últim, perquè la imposició indirecta té una gran capacitat de generar ingressos, que es podria estimar en un global de 40.000 milions, els necessaris per cobrir les necessitats de l'Estat un cop estigui degudament implantat.

Un volum d'ingressos molt superior, per exemple, a la capacitat de generar ingressos de la imposició, per exemple, sobre societats. Així, si la recaptació per imposició indirecta és del 31,2% dels ingressos fiscals de la Unió Europea –com he dit abans–, la recaptació provinent d'altres impostos directes com, per exemple, sobre les societats –que també es feia referència abans, aquí– és d'un 7,5% en la Unió Europea i un 8,2% en els països de l'OCDE.

La realitat ens demostra que, tenint en compte els factors d'eficiència tributària, el millor sistema que podem desenvolupar en aquests moments, i que donarà els resultats necessaris, és una imposició indirecta sobre el consum de béns i serveis.

Un altre punt a comentar referent als ingressos pressupostats per a l'any 2000 són les crítiques que des dels grups de l'oposició s'han formulat sobre la utilització que s'ha fet dels romanents de tresoreria de les entitats parapúbliques, i, en especial, dels de l'STA.

S'ha d'aclarir que els romanents que provenen de FEDA són com a conseqüència de la fusió amb les mútues elèctriques. Situació que ha implicat que es retorni al Govern el préstec que s'havia formalitzat a un tipus d'interès del 0%, i que al transformar-se en societat pública amb accionariat privat no tenia sentit mantenir aquest privilegi econòmic. Per altra banda, es retorna la tresoreria que no s'inclou en la fusió.

En el cas de l'STA, entitat parapública, també de l'Estat andorrà, i de la qual, avui, també votem el seu pressupost, s'utilitzen els seus romanents de tresoreria, perquè creiem que és millor utilitzar aquests recursos de l'Estat per fer carreteres, o el pla de sanejament, per donar exemples, que no tenir els diners en certificats de dipòsit.

Si fem una petita anàlisi econòmica, veiem que l'excedent de tresoreria de l'STA, que en data d'avui és superior als 5.000 milions de pessetes, i si analitzem el pressupost que avui votem, el qual presenta la realització dels plans d'inversió necessaris

per millorar el servei de les comunicacions, i que a més s'estimen uns beneficis d'uns 3.000 milions de pessetes. Crec perfectament que l'Estat pot utilitzar, sense cap mena de dubte, els romanents de tresoreria de l'entitat parapública, en altres destinacions necessàries per Andorra en dit pressupost.

Si això, vostès ho consideren descapitalitzar les societats parapúbliques, nosaltres considerem que és una utilització racional dels recursos de l'Estat.

Com he dit en la introducció, el pressupost de l'exercici 2000 que, avui, votem és un pressupost valent. Un pressupost que centra bona part de les seves inversions en la creació d'infraestructures de comunicació, perquè entenem que som fonamentalment un país turístic, un país d'oci.

El Grup Lliberal considera que dins d'aquest corrent, –diguem el corrent europeu– Andorra ha de posicionar-se amb uns productes turístics, com poden ser el turisme d'hivern, d'estiu, el comerç.

I per sortir en una posició competitiva, i amb avantatge hem de solucionar les comunicacions terrestres. Realment hem viscut, fa pocs dies, problemes molt greus de circulació, i entenem que s'ha d'actuar sobre aquestes qüestions.

Hem d'intentar, a través del pressupost, facilitar els moviments dels nostres vianants, i, al mateix temps, els hem de donar un producte que es composi, doncs, d'esquí, natura, muntanyes, bons serveis. En definitiva, els hem de donar una bona qualitat de vida, tant als andorrans com als visitants.

Dues coses que es contemplen en el pressupost de l'exercici de l'any 2000:

Un pressupost en què, una vegada més, la despesa d'inversió supera la despesa de funcionament. La inversió pública arriba a 20.712 milions, un 30% més elevada que l'any anterior. Aquesta inversió va destinada a la creació d'infraestructures viàries i de comunicació i, també, al medi ambient.

El Pressupost de l'any 2000 contempla bàsicament inversions destinades al transport terrestre per un import de 5.884 milions de pessetes, on es poden assenyalar, per exemple, les obres que s'estan realitzant al túnel d'Envalira, la millora de carreteres a les valls del Valira, així com desviacions d'entrada a poblacions, estudis per iniciar el desdoblament de la carretera nacional 3 i, evidentment, la conservació de la xarxa actual de carreteres.

En medi ambient es creen infraestructures per un import de 2.050 milions, que serviran per fer donar o per donar un fort impuls al Pla de sanejament, que també se n'ha parlat, que permetrà mantenir un país de qualitat a més de complir, evidentment, amb les obligacions internacionals que té Andorra;

En infraestructures de comunicació un import de 1.590 milions de pessetes, de les quals podem assenyalar les dotacions pressupostàries per l'aeroport, el metro aeri o la construcció d'un heliport;

També les inversions que anualment s'han de destinar per conservar les canalitzacions de rius: 557 milions de pessetes;

Inversions destinades a la creació i manteniment de centres escolars: 1.283 milions de pessetes. Un capítol important en els pressupostos de l'Estat aquest, on s'hi ha invertit en els darrers quatre anys 2.800 milions de pessetes;

O també, evidentment, les infraestructures i equipaments que necessita l'Administració pública: un total de 2.163 milions.

El Pressupost per a l'exercici 2000 és un pressupost relativament expansiu en la despesa de funcionament. I el qualifico de relativament expansiu, perquè augmenta respecte l'exercici anterior en un 15%, quan el pressupost del 99 augmentava només un 1%, i el pressupost del 98 tan sols un 2%. Un augment que es deu, per una banda, a les necessitats de dotacions de personal que cada any té l'Administració pública andorrana, tot i l'esforç de contenció que realitzem cada any en l'elaboració del pressupost.

Les contractacions de personal des de l'any 96 han estat d'un mitja de 71 noves contractacions anuals, de les quals la meitat van destinades a dotar el personal de mestres i professors, per donar cobertura a les necessitats de l'Escola Andorrana. Altres serveis significatius amb una mitja de 13 noves contractacions –parlo de mitges dels últims anys– poden ser els cossos de seguretat (policia, bombers i funcionaris de presons). Serveis que ajuden a preservar, en tot cas, un dels imputs importants de la qualitat de vida a Andorra, com a país turístic i com a país de residència que és la seguretat ciutadana de la qual tots ens en podem sentir orgullosos.

La resta de contractacions es destinen a cobrir necessitats de nous serveis i de noves obligacions que any darrera any té l'Administració pública... És com, per exemple, les que s'han previst aquest any pel Ministeri de Relacions Exteriors, que a la vista de la importància que va adquirint aquest ministeri, que no existia fa uns anys, evidentment, se l'ha de dotar de medis i de persones qualificades.

Si ho analitzem amb la perspectiva necessària, veiem que des del Grup i del govern Lliberal s'està realitzant un esforç molt important tant en la contractació de nou personal, en la definició d'una política de personal i en el procés de reestructuració dels recursos humans, cosa que no s'havia fet fins a la

data d'avui, i que, també, s'ha afrontat, i en aquest pressupost, també, es veu contemplada.

Per a la resta de despeses de funcionament, podem assenyalar que el pressupost per a l'any 2000 augmenta la despesa de consum de béns corrents i de serveis en tan sols 325 milions. Una despesa que en aquests cinc anys transcorreguts, només ha augmentat una mitja d'un 5% anual.

Un comentari a part mereix el capítol de les transferències corrents que arriba a la xifra de 5.624 milions. Aquí, des del Grup Lliberal, creiem que amb la creació del Tribunal... creació i impuls que s'ha fet del Tribunal de Comptes, l'aprovació d'un Pla general de comptabilitat pública, permetrà que, ja, en l'immediat, s'intensifiqui la transparència i el control en els diners públics.

En definitiva, crec que és un èxit per part del Govern, i del Grup Liberal que li dona suport, que amb el salt qualitatiu que ha donat l'Administració pública en aquests cinc anys, amb el desenvolupament de tota una sèrie de nous serveis, la creació de nous ministeris, les tasques que s'estan realitzant per apropar l'Administració al ciutadà, així com l'inevitable augment de les despeses de manteniment de totes les infraestructures que s'han anat fent al llarg dels anys, que tot això s'hagi pogut realitzar amb tant sols un augment del 28% en les despeses de funcionament.

Tot això ha estat gràcies a l'esforç que s'ha fet per racionalitzar, i el control que s'està realitzant de l'Administració central de tots els pressupostos que s'han presentat per part del Govern Lliberal des de l'any 1996.

Ja, per finalitzar, crec que el Projecte de pressupost per a l'any 2000 que presentem avui, serà un pressupost que continuarà ajudant a l'economia andorrana i, en aquest cas, també, discrepo amb el Sr. Mateu, que ara, sembla que el pressupost ha de ser un fre a l'economia. Però, nosaltres entenem que el pressupost de l'Estat ha de ser un element més, que ajudi a dinamitzar l'economia andorrana, i que permeti que aquesta economia andorrana continuï creixent, o continuï mantenint els bons ritmes i els bons indicadors que ha demostrat aquest any. Aquest any 99, per exemple, l'economia andorrana ha creat llocs de treball a un ritme del 5,8%. Són especialment significatius els creixements de treballadors en el sectors del serveis turístics: 12,1%, els no turístics: 9%, construcció: 6,9%, hotelaria...

Una altra xifra important ha estat les importacions, que han crescut un 4,5% respecte l'any anterior, o el consum d'energia elèctrica que ha crescut en un 4,7%.

També m'agradaria destacar els elevats nivells d'activitat del sector turístic, reflectits en l'elevat nombre de turistes que ens han visitat: els nou primers mesos de l'any: 7.300.000 turistes, aproximadament. I el que és més important, tot aquest bon funcionament de l'economia andorrana no comporta excessives tensions en la inflació, ja que es pot preveure una inflació al voltant del 2%, igual que els països veïns.

Per tant, sí, que estem d'acord en què el pressupost de l'Estat, –i en aquest cas també ho és– és un pressupost que s'adapta a la realitat d'Andorra, i no un pressupost que, potser, no compartim absolutament amb els partits de l'oposició, en què hagi de transformar totalment aquesta realitat andorrana, frenar el creixement, frenar tota una sèrie de millores que s'han de fer. Al contrari, creiem que han d'ajudar a què aquesta economia, aquestes xifres d'aquest any, que són molt bones, continuïn sent així.

Per tant, tan sols manifestar que des del Grup Lliberal creiem fermament que aquest procés d'orientació del país que comencem avui, després del pressupost que l'any passat vam qualificar de transició, i que ha de durar, almenys, els primers anys d'aquest nou segle, és el més positiu i favorable per a la globalitat de la política econòmica i social del país, i, per tant, rebutjarem les esmenes a la totalitat i donem el nostre ple suport al Projecte de llei presentat pel Govern.

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, a continuació... Sí, Sr. Bonet vol intervenir per al·lusió?

Per al·lusió, doncs, si vol intervenir breument, si us plau.

El M. I. Sr. Francesc Bonet:

Gràcies Sr. síndic per donar-me la paraula.

No vull entrar en debats, sinó senzillament és puntualitzar per una al·lusió concreta que s'ha fet, nominalment a la meva persona.

Jo voldria dir al Sr. Vicenç Mateu que, jo, mai vaig dir que l'ISI es posaria en marxa d'aquí cinc o sis anys.

És a dir, primer: això hauria sigut una greu irresponsabilitat per la meva part dir-ho en aquell debat, perquè aquell debat es va celebrar amb posterioritat a la publicació de la llei al Butlletí del Consell. Llavors, jo, tenint coneixement d'aquest fet, difícilment en dates posteriors jo podria dir el contrari.

El que, sí, vaig dir en aquell debat –i seré molt breu perquè és només clarificar això, és a dir que no vull entrar en debat– és que vaig dir que tot Estat a nivell nacional té sis impostos: l'IRPF, l'impost de societats, l'impost de transmissions patrimonials –que també és a nivell nacional, encara que en estats federals o de comunitats autònomes pot ser transferit–, successions, donacions, patrimoni i IVA.

Jo, el que vaig dir és que amb règim estàndard, en tots els països occidentals d'Europa i de la Comunitat Europea, en concret, hi ha aquests impostos, i que l'estàndard d'un impost indirecte a la Comunitat Europea és l'IVA.

El que vaig dir jo és que l'IMI, l'IGI i l'ISI quan es posin en marxa han de tenir un pla de funcionament, i hauríem de tendir a posar un IVA...

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Bonet, si us plau, limiteu-se únicament a l'al·lusió que ha fet el Sr. Vicenç Mateu.

El M. I. Sr. Francesc Bonet:

Sí, és l'aclariment, i molt breument, crec que em queda un minut, Sr. síndic, gràcies per la seva reprensió sigui com sigui...

El que deia és que un cop vist aquest funcionament podríem tenir un IVA homogeni com té la Comunitat Europea, cap a l'any 2005 o 2006, després de veure el funcionament de l'ISI, de l'IMI i de l'IGI. No podem anar a fora parlant de l'ISI, l'IMI i l'IGI, què no saben el que és, perquè podrien ser considerades mesures d'efecte equivalent.

El que vaig dir en concret era això, i no que l'ISI es posés en marxa d'aquí cinc o sis anys. Això no ho vaig dir!

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Passem, doncs, a la intervenció del Govern.

Sr. cap de Govern teniu la paraula.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, la defensa del Pressupost al dir el Grup Lliberal que no donarà suport a l'esmena a la totalitat, lògicament, dels grups de l'oposició, l'ha fet el Sr. Francesc Mora, suficientment clara, de manera que el Govern, naturalment, comparteix en el cent per cent, i jo em limitaré a puntualitzar alguna de les referències que han fet els intervinents de l'oposició

sobre la defensa de la seva esmena, que han anat, lògicament, en el sentit de dir que el nostre pressupost no els satisfà.

Difícilment podria ser així. És lògic que ells tenen la política que pensarien executar si estiguessin al Govern, i nosaltres tenim la nostra, i l'executem.

Nosaltres no estem improvisant una manera de fer, sinó que s'ha dit sempre en els programes, tant del Partit Lliberal, inicialment, com en el de la Unió Lliberal, després, que la implantació de noves formes impositives s'havia de fer progressivament, i en la mesura que es poguessin fer, i es poguessin assumir sense trauma pel país. I, això, és el que estem fent. Hem anat creant una sèrie de figures impositives que no existien, que mai ningú havia programat d'existir, a part de fer grans discursos en els quals es deia que s'havien de posar totes, però, no se n'havia ficat cap. Hem anat fent això i ho seguirem fent. Vostès saben que, ja hi ha en tràmit algunes d'aquestes figures que han estat malaguanyades durant quaranta anys del temps que no han existit, i que mai ningú havia posat amb una gran pèrdua per les possibilitats d'inversió del país que s'han traduït, això sí, en un deute pendent, encara.

Les nostres prioritats des del primer dia des de fa cinc anys –avui fa cinc anys que estic al Govern–, doncs, eren, precisament, parar l'endeutament progressiu anyal, és a dir, els dèficits anyals que anaven acumulant endeutament, per les raons que sigui, però parar-lo... I això ho hem aconseguit. Podem dir que al cap de cinc anys hem seguit aplicant pressupostos expansius sense augmentar el deute, i això és un fet incontrovertible. Serà igual aquest any, i encara més.

I, aquí, parlaré una mica sobre el que s'han referit tots vostès, sobre una costant que ha aparegut a les seves referències, dit pel Sr. Torres, d'una manera que jo li rebutjo: “de ficar mà a la caixa”. Quan es diu: “ficar mà a la caixa de les parapúbliques”... a veure, això ho han dit dos de vostès... ja sé que és una figura... ja sé que és una figura... Però, en fi, com que això ho ha sentit tothom, vull que se sàpiga que els beneficis de les parapúbliques, tant de FEDA com d'STA sempre... sempre han revertit al Consell General, al pressupost que ha vingut davant d'aquest Consell General per tots els governs que han tingut beneficis durant el temps que els han tingut. El problema és la quantitat. Ara, està revertint unes quantitats importants per la raó que sigui, per bona gestió en tot cas, això segur, i per altres raons, també, per l'augment del consum de tota mena, per l'augment de la bona inversió tant amb FEDA, que ha permès que es consumeixi el doble del que es va consumir quan es va adquirir FHASA –o més del doble, em sembla–, i també, com per la bona inversió

de l'STA, que ha permès desplegar tot el sistema, naturalment, de telèfons mòbils, i molt més.

Una inversió que no solament... i una despesa que no solament la fem els que vivim al país, sinó també els que ens visiten i els que ens telefonen des de fora. I, això, quan el Sr. Vicenç Mateu diu que calia... que els preus haurien de ser menors en lloc de ficar mà a la caixa –com diuen– que ho paguem amb el sobrepreu, que paguem el pressupost amb un sobrepreu. Molt bé, nosaltres estem –i això està demostrat, també– les tarifes elèctriques i de telèfons d'Andorra són les més baixes d'Europa. Estan entre les més baixes d'Europa. Podrien ser més baixes? Segurament, però podrien ser tan baixes que un dia les parapúbliques arribessin a perdre diners, i si un dia perdessin diners, aquests els hauria de posar el Govern per compensar-ho.

Per tant, a nosaltres ens sembla que un consum... de la mateixa manera que una persona quan compra un cartró de tabac està contribuint de manera important a les finances del país, també ho fa quan telefona, i també ho fa quan consumeix electricitat. Consumeix l'electricitat i el telèfon a uns preus perfectament homologables, per no dir, clarament millors, en molts casos, que en el nostre entorn immediat. I això sí... això sí, també ho he de dir, amb un servei, moltes vegades millor que en molts llocs; inclús en molts llocs en els quals hi ha hagut una privatització total, i una obertura a molts operadors. Ens consta –i almenys a mi em consta i a molta gent– que en alguns llocs determinats de països en els quals hi ha tres o quatre companyies telefòniques, a segons quins llocs no hi ha cobertura perquè no interessa. En canvi, a Andorra, l'STA té l'obligació –i ho farà, i ho està fent, ho està acabant– de donar cobertura a totes les nostres muntanyes de tal manera que a tot arreu n'hi hagi, i per a tothom que estigui pel país. I, això, també és igual el cas de FEDA. Cosa que també en altres llocs on hi ha competència lícita de mercat, i aquest no és ben bé el cas.

Amb això, sí, que podríem dir que no fem una política liberal. És veritat. Fins aquí, no fem una política liberal. Però, també hem de dir que quan el Sr. Torres parla que hem privatitzat... Ja hi tornem a ser! FEDA... FEDA SA, la creació de FEDA SA posa a la intervenció –vostè no ho diu mai, ho he de dir sempre jo... ho dic ara– la privatització molt parcial de la companyia pública FEDA per a la creació de FEDA SA. Aquesta privatització seguirà permetent –com que és tan parcial– que el 70% o ara, actualment, el 84% dels beneficis, també, puguin revertir, naturalment, a l'Estat, perquè ho farem així. Els diners que repercuteixin d'aquest capital propietat de l'Estat, la part que li correspongui, en aquell moment quan s'haurà fet la privatització

parcial, tornaran, també, a entrar en els pressupostos de l'Estat. I, això, nosaltres ho seguirem fent així, perquè es tracta simplement d'un trasbalsament de diners d'un lloc a un altre per fer una inversió prioritària com són, –per nosaltres aquest any, i com ho era ja fa temps, no de fa poc, Sr. Vicenç Mateu– els temes de medi ambient.

Jo, no crec que hagi dit mai, ni crec que ho hagi escrit mai en algun lloc, que medi ambient no era una prioritat per a nosaltres... no sé d'on ho ha tret. Nosaltres hem dit que s'havia de fer, i a més a més ara ho demostrem, ho fem. Ho fem accelerant–ho gràcies a aquests diners que vénen de FEDA i d'STA, és veritat... I ho accelerem d'una manera, quan es pot seguir, lògicament, els plans que s'han fet des del ministeri del Pla de sanejament global, i, això, es veurà d'una manera prou clara, i s'està veient ja. Estem començant la depuradora de La Massana, que anys ja que es podia haver fet. Hem fet la nova del Pas de la Casa, els col·lectors estan avançant cap a la sortida del gran Valira, i arribarem a tota la resta. I també, amb el pla del forn crematori, com ha dit el Sr. Simó Duró, legítimament inquiet pel problema del forn incinerador, és clar que sí! Els estudis que s'estan acabant, i que estan, pràcticament, enllestits, –segons la ministra– ens portaran a prendre les decisions adequades, en el moment adequat, i sense necessitat de més inversió que la que estem fent ara, sinó la planificació adequada per pagar–les.

El que voldria, també, dir és si el greuge que se'ns fa des de l'ex AND cada any... és veritat, és sobre la Llei de finances i sobre la Llei del pressupost. Però, repeteixo, una altra vegada, aquí, perquè cada any ho he de dir, quan vostè, Sr. Torres, diu: “que podem utilitzar el que vulguem, i que el Govern podrà fer el que vulguem” no és veritat! Nosaltres tenim un 1% de toleràncies sobre la inversió, un 1%... sobre aquest 1%, el Govern si hi pot fer alguna cosa. Aquest 1% vostè sap quan és? Ho hem de dir aquí, són 100 milions de pessetes, o 120, o 130. Sobre aquests 130 milions de pessetes, sí, que tenim una possibilitat de maniobra en casos d'urgència i de necessitat, sense haver de venir al Consell General.

Creiem que és una política adequada, seguim pensant que és així, i la Llei del pressupost ho cobreix, és a dir, és legal. No ho diu la Llei de finances, però, ho diu una llei equivalent posterior a la Llei de finances, com és cada any, la del Pressupost. No obstant, una Llei de finances podria, perfectament, cobrir aquesta figura, vostès, potser, dirien que no s'ha de fer. Si algun dia vostès governen diran que els aniria molt bé tenir això. N'estic segur! El que passa és que espero que tardin molts anys en governar, això segur... també, no?...

(Se sent riure)

... això és ben evident.

A partir d'aquí alguns detalls més. Una contradicció evident: pel Sr. Vicenç Mateu aquest pressupost “és molt poc lliberal” –si ho he entès bé. És a dir, ara resulta que nosaltres hem vingut a la veritat, a la veritat de vostès, i estem intentant... –bé a la vostra veritat si voleu, perdoni la referència quasi bíblica– hem vingut al que és la línia marcada per vostès, però, en canvi, el Sr. Bartumeu em diu que és el pitjor de sempre, el pitjor de mai, el més insolidari, el més asocial... És a dir, no s'entenen vostès dos en això, està ben clar que no s'entenen. L'un diu una cosa sobre el nostre pressupost, i l'altre diu totalment el contrari. Per tant, jo em quedo al mig. Crec que és un bon pressupost, perquè entre el que ha dit l'un, i el que ha dit l'altre, ens quedem al mig. Per això, som del centre, per això som lliberals. El problema el tenen vostès, a veure si s'entenen sobre un mateix pressupost, que és el nostre.

En fi, a partir d'aquí no crec que hi hagi gran cosa més a dir sobre... excepte el tema de racionalització de la despesa, i un altre punt, també, al que s'han referit... Molt breument, tampoc han insistit massa, però, és clar, si ens acusessin a nosaltres dels embussos del dia del pont de la Constitució espanyola... Bé, m'agradaria que de tant en tant se'ns podés acusar d'això, però, també s'hauria de dir, se'ns hauria d'acusar, també, que entre tots... entre tots s'ha aconseguit que la promoció d'Andorra sigui tan magnífica, que arribi més gent de la que el país pot absorbir. I això, dic, repeteixo, entre tots, entre el Govern, els comuns, Esquí Andorra, les estacions d'esquí, el comerç andorrà, l'hoteleria andorrana, tothom qui ha invertit en aquest país ha fet que tot el nostre entorn –sobretot l'entorn espanyol– Andorra sigui un destí privilegiat per anar–hi. I això cada vegada més, i ho hem d'assumir, i val més assumir això que tot el contrari, com és natural, hi estem tots d'acord en això.

El que passa és que és clar, el nostre Govern, sí, que ha fet moltes coses que abans no s'havien fet. Ha creat una Agència de Mobilitat que va ajudar molt que el dia del suposat “caos” no fos tan “caos”, i que hi hagués molt menys “caos”, encara. Estem fent, també, una altra cosa. Evidentment, estem fent el Projecte de transport comú aeri, de metro aeri o digueu–li com vulgueu. El que estem fent amb això, Sr. Torres, és, ara, en aquest moment, una primera... –li dic perquè vostè... no sabia ben bé el que... Sí que n'ha parlat, ha dit a veure que fèiem amb aquesta contractació!... ha sigut vostè, em sembla.

(Se senten veus)

Sí, ho tinc apuntat aquí... Nosaltres el que estem fent ara, aquí, amb el metro aeri...

(Se senten veus)

Sí, d'això parlo. Perdo—ni'm si no m'havia explicat bé. Es tracta d'una primera preselecció d'empreses en funció del projecte que presentin —una mica com es va fer pel túnel d'Envalira. Quan tinguem aquestes primeres quatre o cinc empreses que puguin fer un projecte assumible pel país, els millors cinc projectes que veiem que puguin ser de diferent tipus, o fins i tot, combinacions de sistemes, llavors serà el moment de tenir el projecte definitiu i presentar-lo al Parlament per a la seva aprovació amb les lleis que calguin, etc. Això haurà de ser així, perquè, ara per ara, com que és una cosa nova aplicada a un país on no hi ha hagut mai una cosa així. I que, fins i tot, d'experiències n'hi ha de moltes diferents, però aplicades en un país tan específic com Andorra, no n'hi ha cap. Cal que primer tinguem les cinc millors propostes de les empreses que estiguin més qualificades, perquè puguem venir, aquí, a aquesta Cambra, i dir que nosaltres creiem que hem de tirar per aquest camí, i fer un segon concurs entre aquelles cinc, perquè llavors ja entrem en la fase decisiva. En aquell moment se sabrà, entre altres coses, quina financiació hauran de tenir, que probablement podrà ser una financiació totalment privada... probablement, podria ser perfectament per via de concessió amb participació de l'Estat o sense ella, o amb participació de les comunitats locals. Això no es pot dir ara, no li puc dir ara. És clar que no. Ho farem en el moment oportú, i espero poder-ho presentar a tots vostès, també als nostres consellers lliberals, que tampoc tenen coneixement exacte de com anirà això, naturalment, de moment és un treball previ. Espero que ho podrem fer en el moment adequat, perquè aquesta Cambra pugui saber el que és.

Quan el Sr. Vicenç Mateu —i ja, també, ho havia dit el Sr. Alay, una altra vegada— parlava d'això, del metro aeri, pot anar emmarcat dins d'un estudi global. Què és el què hem fet? Aquest estiu s'ha fet un estudi global força interessant entre, per una part, empreses, i per altra part una universitat que ens ha posat a la disposició una sèrie de persones de final de carrera i titulats, que han fet un treball de camp. Un treball de camp per saber, dins del país que tenim, quines possibilitats hi ha d'implantar un sistema de transport comú aeri de la manera que sigui. Tot això són estudis que van arribant, i que aniran tenint, vostès, en el moment que puguem presentar alguna cosa coherent.

Això és el que volia dir, fins a aquest moment, sobre el Pressupost. Insistim en què, per nosaltres, el que és fonamental, és que amb cinc anys i amb els que

vindran, hem aconseguit tenir un pressupost equilibrat. No hem augmentat el deute, hem aconseguit fer la inversió, hem arribat a què els comuns rebessin les transferències —que es poden discutir tant com es vulgui sobre elles. Però, aplicant la llei les hem fet arribar puntualment, perquè tots els comuns poguessin fer les seves previsions, i, aquesta, de moment, és la línia que portem, incrementant progressivament i paulatinament les noves figures impositives que creiem que són les adequades per al país.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció per part dels grups parlamentaris?

Sí, Sr. Vicenç Mateu, pel Grup Mixt, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, primer algunes referències al Sr. Mora. El Sr. Mora diu que el seu pressupost... jo, algunes coses que ha dit hi estic totalment d'acord, però en altres no tant... Diu: "El nostre pressupost s'adapta". Efectivament s'adapta... cada any s'adapta. Un any toca una cosa, l'altre any toca una altra... cada any es va adaptant, el Pressupost s'adapta. Diu: "És un pressupost valent". Escolti, jo crec que és temerari el seu pressupost, no valent! Per a mi és temerari, perquè vostès han gosat, ara, dir tot allò que quan es van presentar a les eleccions deien: "de cap manera!"... Això no és ser valent, això ja és ser temerari directament.

Miri, jo sempre he tingut un dubte respecte al què volia dir, exactament, ser liberal... Això és progressista o no? Què vol dir, exactament, ser liberal? Jo crec, que per ser lliberal, la versió andorrana de ser lliberal, vol dir que avui dic una cosa, demà te'n dic una altra, i tots contents i em quedo jo tan ample... Jo crec que és això ser liberal...

(Se sent riure)

Que si es descapitalitza l'STA? Doncs, no! Jo crec que es descapitalitza el ciutadà, el pobre ciutadà és el que queda descapitalitzat, perquè resulta que podria trucar a un preu, i li fumen un preu molt més alt. Per què no li'n diuen cànon d'això? Digui'n-li cànon directament. És un cànon més gran. Hi ha un cànon que és el que diu la factura, però, després, hi ha un altre cànon, que és aquest altre.

Escolti, Sr. Mora, jo no he dit mai que l'economia andorrana no creixés. Vostè convindrà amb mi que

està creixent. Jo crec que està creixent, fins i tot, massa. Evidentment, no la vull pas frenar, jo. Però, en el moment en què l'economia creix molt, no són els governs que posen més llenya al foc perquè encara creixi més. Que creixi més l'economia vol dir –com vostè sap molt bé– que hi haurà una immigració més forta, que s'haurà de donar-li serveis, que s'hauran de crear infraestructures... Que si després aquest creixement, diguem, ve acompanyat d'una crisi, també, forta, doncs, tota aquesta inversió no servirà: hi haurà gent que ha de marxar... en fi, hi hauran problemes de tota mena.

Normalment els governs quan ajuden al creixement econòmic, és quan cal que hi hagi un cert estímul, com vostè sap molt bé.

El joc de mans per justificar... –i perdoni que li digui joc de mans– per justificar perquè aquest any la despesa de funcionament, la despesa de personal arriba al 15%, quan des del 96 la mitja ha sigut de l'1 al 2%. És molt divertit.

Vol dir que això no té alguna cosa a veure amb que aquest any serà un any d'eleccions? Perquè escolti, 71 contractacions de mitja des de l'any 1996, aquest any 97 contractacions...

Pel que fa al Sr. cap de Govern... estic d'acord amb una cosa, Sr. cap de Govern. Vostè ens ha començat dient: "Escolti, els impostos i els impostos –diu– els altres en parlaven, però no els posaven... finalment serem els lliberals els que posarem els impostos". Sí, senyor. Seran vostès els que finalment posaran els impostos... molt bé!

Pressupostos expansius... Si vostès sempre han dit que no de pressupostos expansius! Ara, segurament, amb aquesta fonamentada filosofia que li deia, jo, abans, ara resulta que els pressupostos, sí, que seran expansius.

Del cànon doble, doncs, ja m'hi he referit. No faci comparacions d'allò que no es pot comparar. El sector de telecomunicacions d'Espanya està privatitzat, les empreses privades sense deute ni beneficis no tenien xarxa pròpia... Hi ha cinquanta mil factors que fan que sigui diferent de la situació real d'Andorra.

La sensibilitat extraordinària que vostès tenen en matèria de mediambient... Miri, jo ja és que no vull partir-me de riure. Jo crec que cada elector ho podrà jutjar en el seu moment, i als fets em remeto.

Què vostès són de centre, són lliberals, i a veure si ens posem d'acord... Jo li dic que el seu pressupost no és un pressupost lliberal, però que no sigui lliberal no vol dir que sigui bo, jo no li dic que sigui bo, jo li dic que no el votaré, crec que no és bo.

Si el Sr. Bartumeu i jo no estem d'acord... Bé, tant com vostè i el Sr. Cabanes, per exemple, van parlar dels embussos, que vostè ha dit, que encara tindrem la culpa; o, alguns ministres seus i d'altres candidats quan parlem de les guarderies, de si fan falta o no fan falta... És a dir, de contradiccions n'hi ha per donar i per vendre, i per tot arreu.

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, també pel Grup Mixt, té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo volia parlar de dues coses. L'una dels suposats beneficis que revertiran de FEDA SA a la caixa de l'Estat andorrà. El Sr. cap de Govern amb les seves ràpides demostracions ens ha dit que seria el 84% dels beneficis. Ha oblidat –i per això és bo que ho recordem– que entre els compromisos que s'han signat hi ha una obligació signada pels representants del Govern a FEDA, d'assegurar un mínim de beneficis als accionistes privats, amb la qual cosa, no és cert, i no es pot dir, que serà el 84% matemàtic, sinó que primer pagarem beneficis als accionistes privats. Si es fa inversió, això, es deduirà dels beneficis, i, aleshores, el que quedi dels beneficis, una vegada haurem engreixat els accionistes privats, i haurem fet inversió, seran els beneficis que revertiran a la caixa de l'Estat.

I després, això de què si ens entenem o no ens entenem... Sr. cap de Govern, miri, de moment els electors ja han vist que ens entenem, i nosaltres, junts, governarem el Comú d'Andorra la Vella, i, mentre tant, doncs, aquesta és la millor explicació de si ens entenem o no. Vostè pot anar fent discursos, n'ha fet molts durant la campanya, des de la seva televisió, però els electors han donat la raó a la nostra entesa.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per l'Agrupament Nacional Democràtic, intervé el Sr. Jordi Torres.

El M. I. Sr. Jordi Torres:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Jo, em dirigiré primer al Sr. Mora. Miri Sr. Mora, jo no li vull donar cap lliçó magistral. Començo per aquí, perquè ens ha dit alguna vegada que de lliçons magistrals no en vol donar cap. El Govern és

totalment legítimat. Per a mi que quedi clar, vull dir que no he dit en cap moment que el Govern no estès legítimat... vull dir, no em digui, no em faci dir el que no he dit...

No em sent Sr. cap de Govern?... ah! sí!... ah! val! pensava que no em sentia...

... ha donat les gràcies al cap de Govern per anar a Escaldes... bé, jo també li dono per continuar pujant a Encamp.

Quant a l'STA i a FEDA vostè ha dit, per l'un i per l'altre dóna explicacions, les que li van millor a vostè... A mi, em sembla molt bé, però ja s'ha dit abans: una cosa és una empresa, quan hi ha competència, i una altra cosa és una empresa quan va en règim de monopoli, com són aquestes dos empreses, doncs, és molt diferent.

I quan es parla d'eleccions. És una mica normal després dels resultats, després de quatre dies, que en un debat de pressupost, jo penso, que es parli d'això, o que s'hi faci menció amb el que ha passat, i aquí, vull acabar.

Miri, Sr. cap de Govern, jo no he dit mai: "ficar mà a la caixa". No ho he dit en cap moment, això, l'acta està aquí. Jo he dit, simplement, que s'agafin els diners de les caixes de la parapública... ho dic perquè com que em sent tothom, també vull que sentin això. És a dir que no he dit de "ficar mà a la caixa".

Una altra cosa: pel que fa referència a aquest 1%, que diguem, sobre la Llei de finances públiques, ja em sembla bé el que diu vostè, que està molt bé de poder tenir aquests milions que pugui jugar... però escapen al control pressupostari, escapen al control del Parlament. Llavors canviem la Llei, canviem la Llei de finances públiques. Nosaltres, ja he dit en la meua intervenció, també, que està al límit de la legalitat constitucional –ja els dic.

I d'embussos, Sr. cap de Govern, jo no n'he parlat. Em sembla que n'havia parlat el Sr. Mora, és a ell que s'hauria de dirigir. Entenem que en situacions com les que es va arribar l'altre dia, s'arriba a situacions, vull dir, difícils com les que va passar..., no li he imputat la culpa a vostè tampoc. Això no li ha dit, jo penso que cap company meu ni jo en particular, tampoc no li he dit... Vull dir que el qui n'ha parlat, em sembla, ha sigut el Sr. Mora. Només volia fer aquests aclariments, perquè és clar, ens sent tothom.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Pel Grup Lliberal té la paraula el Sr. Francesc Mora.

El M. I. Sr. Francesc Mora:

Gràcies Sr. síndic.

Jo volia, només, contestar a la rèplica del Sr. Mateu.

Pel que he detectat en el discurs del Sr. Mateu un canvi del que habitualment, crec, que hem sentit en aquesta Cambra, em dóna la impressió que s'està preparant, ja, per quan governi la Coalició del Progrés. Llavors, el d'haver canviat, un temps abans, la seva estratègia parlamentària, perquè, evidentment, quan vostè diu que nosaltres posem els impostos, evidentment, això no és així de la manera que vostè ho diu. Nosaltres apostem per un model fiscal indirecte que ja existeix a Andorra. L'IMI és un impost de mercaderies indirecte. El que fem és estendre-ho i generalitzar-ho progressivament pels serveis, en general. Això no és posar els impostos de la manera que vostè ho vol fer veure. Per tant, em sembla que detecto aquest canvi, diguem, de posicionament, ja, preparant, potser, aquesta futura coalició governant.

I per altra banda, quan parlaven que si vostès dos s'entenien o no s'entenien, i que ara governaran conjuntament al Comú d'Andorra la Vella, IDN, Nova Democràcia i l'AND... potser governaran al Comú d'Andorra la Vella, però els electors d'Escaldes, segurament, no els agradarà gaire que IDN, doncs, governi el Comú d'Andorra la Vella com podria haver governat el d'Escaldes. Per tant, potser aquest enteniment moltes vegades als propis electors tampoc els agrada.

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. cap de Govern teniu la paraula.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Gràcies Sr. síndic.

Voldia fer una puntualització al Sr. Bartumeu quan ha parlat de FEDA, FEDA SA, quan les clàusules que estan firmades no crec que les hagi interpretat, vostè, bé... o jo no ho he entès bé. Quan hi ha una obligació pactada de donar uns beneficis, els beneficis seran per tots a la part que els hi correspongui. Seran menys dels que podien ser d'aquest repartiment, que segur podia ser més inversió. Quan s'haurà fet la inversió mínima necessària, –que és molta, no és mínima sinó que és màxima– i el repartiment que es faci es farà a prorrata, –com vostè sap molt bé, més que jo– de la part que hi tingui cadascú... Això és així. No és que primer, com vostè ha dit, engreixarem als uns, i després cobrarà l'Estat. No! Al mateix temps que

cobraran els accionistes, tots ells, els que hi hagi, les mútues i els que hi hagi hagut després, a més a més, i els que s'afegeixin. Quan s'haurà de repartir es repartirà a prorrata del que toqui a cadascú. No serà primer uns i després els altres... Això no es pot fer ni es farà en aquest cas. Per tant, serà un repartiment de beneficis que potser no serà tan gran com ha estat fins ara. Segur, perquè ja no serà al 100%, això és cert, però n'hi seguirà havent, esperem que n'hi segueixi havent, malgrat que les inversions que s'han de fer per la incorporació de les dues mútues, també són importants. I a la pròpia FEDA importadora (FEDA SA importadora) s'han de fer, llavors, no és un repartiment prioritari als uns i després als altres, això és així.

Només un comentari quan el Sr. Vicenç Mateu ha dit que ara diguem una cosa, i demà en diem una altra sobre temes de política general. Jo vull constatar també una cosa que és que en aquest país dels últims anys hem assistit a què vostès, ara, eren amics, i després van ser enemics, es van dir el nom del porc –tal com diu un llibre famós–, ara tornen a ser amics i... bé, doncs, vostès, també, diuen una cosa un dia, i un altre dia en diuen una altra. He fet aquesta referència a aquell llibre que cita cites parlamentàries espanyoles, perquè també podria ser bo que n'hi hagués una a Andorra, i n'hi hauria moltes, inclús alguna de meva, desencertada, potser, o exagerada, però és això. Quan es parla que ara diem una cosa i ara en diem una altra, el país pot constatar, també, diferències d'apreciació de les amistats antigues o noves i, això, també, és una constatació que no cal fer més, que cal deixar que la gent la faci.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Jaume Bartumeu, pel Grup Mixt, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, Sr. síndic.

Primer de FEDA, després d'aquestes expressions desencertades del cap de Govern. Sobre FEDA, potser, no ens hem entès, o jo m'he explicat molt malament –ho puc reconèixer.

Jo el que volia dir, i, per tant, ho preciso ara, és el següent: assegurar als accionistes privats un mínim de beneficis. Vol dir que, ja des d'ara, FEDA SA compromet la seva eventual política d'inversions, és a dir, si assegura un mínim de beneficis vol dir que ho haurà de supeditar, i no podrà fer tantes inversions. A partir d'aquí, segur que no ens entenem, perquè, és clar, nosaltres tenim una visió

del que havia de ser FEDA, i vostès en tenen una altra, totalment diversa, per tant, no ens entendrem.

Sr. cap de Govern, jo entenc que des de les files de la Unió... “desunió Lliberal”, algunes vegades potser sí que s'ha dit això que vostè ha dit, i, per tant, ho repeteixo perquè vostè ho ha portat, aquí, en aquesta sala: “el nom del porc”. Nosaltres no ho hem fet mai, això. Nosaltres ens podem haver discutit, podem haver estat en desacord, però això de dir-nos “el nom del porc” no forma part del nostre estil, però és que és clar, els estils polítics en aquesta sala són molt diferents, i, en tot cas, aquestes expressions jo considero, Sr. síndic, que són bastant desafortunades en aquesta sala, i per molt que sigui el Sr. cap de Govern que les digui potser fóra millor que, de tant en tant, doncs, revisés els seus criteris de vocabulari.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Vicenç Mateu teniu la paraula.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Gràcies Sr. síndic.

També molt breument.

A veure, Sr. Mora i Sr. cap de Govern, els noto nerviosos. A vostè, gràcies per la publicitat gratuïta per dir que aviat governarem...

Miri, ja gairebé estic per deixar-ho... per deixar aquesta intervenció, perquè em sembla que no val la pena.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Simó Duró heu demanat la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, la meva intervenció portarà sobre dos punts: un és sobre el que s'ha dit, el que el Sr. Mora ens ha dit de què revertiran a les arques del Consell el deute contractat degut a la fusió de les mútues amb FEDA. Llavors la meva pregunta és que si aquesta fusió és efectiva? Perquè em sembla que, almenys per la informació que m'ha arribat, si bé es va debatre, si bé hi ha hagut una llei, pel moment això ha quedat suspès. Llavors penso, si no ho tinc entès malament, Sr. ministre, almenys, a mi m'ha arribat que això, pel moment, havia quedat parat per mida precaució, cautelar o digueu-li com vulgueu. Aleshores, evidentment, jo penso que hauria estat un respecte a la institució de parar aquest manllevament... –que en dic així– aquest manllevament, perquè aquí s'ha definit de cara al fet de si la llum encara s'abaixarà...

Perquè és clar, fan veure píndoles, pastilles –digueu– li potingues de tota classe– a la gent... Mireu, baixen els preus, ja s'ha anunciat la baixa d'un preu. Llavors baixeu–los una miqueta més, Sr. cap de Govern. Si són baixos els preus, aquí, a Andorra millor que ho siguin, totes les cases se n'aprofitaran: els industrials i els més pobres.

Pel telèfon. El telèfon... és que em dol de sentir com, aquí, es parla. Jo he estat, durant quatre anys, d'administrador. Només he de dir–vos gràcies, Sr. cap de Govern, perquè almenys ho heu situat amb bona i deguda forma: la bona gestió d'aquella casa. Sí, senyor....! Sí, senyor! Però reconeixeu que ara colliu el que, aquí, a Andorra no existia, ni a cap altre indret. Era la planificació a cinc anys, a deu anys i a vint anys, i és per això que ara recollim... i és per això, senzillament. Llavors, aquests diners, aquestes quantitats que... perquè vos heu dit, *a després*, si es baixa massa, llavors el Govern haurà de fer aportacions. Normalment l'STA, passat que hagin perdut el cap els homes que ho administren, no era així, es treballava amb una planificació, el que volia dir que, almenys, a cinc, deu, vint anys vista no n'hi podia haver de pèrdues. Llavors, no es justifiquen les vostre paraules.

He dit, pel moment... No! Havia dit que no intervenia, i ho he fet a gust.

(Se sent riure)

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció?

Bé, si no hi ha cap altra intervenció, doncs, dono per acabat el debat. Procedirem, doncs, a la votació, votant sí o no a les esmenes, i atès que no s'han presentat esmenes a l'articulat, aprovació dels pressupostos generals pel 2000, del Consell General, del Govern i entitats parapúbliques amb el cas de no aprovació de les esmenes.

Procedirem, doncs, a la votació.

Sr. secretari, si us plau.

El Sr. secretari general:

M. I. Sr. Vicenç Alay Ferrer : Sí

M. I. Sr. Miquel Alís Font : Sí

M. I. Sr. Miquel Àlvarez Marfany : No

M. I. Sr. Guillem Areny Argelich : No

M. I. Sr. Francesc Areny Casal : No

M. I. Sr. Josep Areny Fité : No

M. I. Sr. Modest Baró Moles : No

M. I. Sr. Ladislau Baró Solà : Sí

M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany : Sí

M. I. Sr. Francesc Bonet Casas : No

M. I. Sr. Miquel Casal Casal : No

M. I. Sr. Narcís Casal de Fonsdeviela : Sí

M. I. Sr. Josep Dallerès Codina : Sí

M. I. Sr. Simó Duró Coma : Sí

M. I. Sra. M. Rosa Ferrer Obiols : Sí

M. I. Sr. Jaume Martí Mandicó : No

M. I. Sr. Antoni Martí Petit : No

M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora : Sí

M. I. Sr. Francesc Mora Sagués : No

M. I. Sr. Agustí Morales Ramírez : No

M. I. Sr. Josep Àngel Mortés Pons : No

M. I. Sr. Enric Palmitjavila Ribó : No

M. I. Sr. Marc Pintat Forné : No

M. I. Sr. Jordi Serra Malleu : No

M. I. Sr. Enric Tarrado Vives : Sí

M. I. Sr. Joan Tomàs Roca : No

M. I. Sr. Jordi Torres Alís : Sí

M. I. Sr. Joan Verdú Marquilló : No

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. secretari voleu procedir al recompte, si us plau?

El M. I. Sr. Josep Àngel Mortés:

Vots a favor: 11; vots en contra: 17.

El M. I. Sr. Síndic General:

Moltes gràcies.

Bé, doncs, a la vista del resultat de la votació declaro desestimades les esmenes a la totalitat, i aprovat per majoria el Projecte de llei.

Queden, doncs, aprovats els pressupostos generals pel 2000, del Consell General, del Govern i de les entitats parapúbliques.

Passem al punt número 2 de l'ordre del dia.

2. Examen i aprovació, si escau, del dictamen de la Comissió Especial de la Justícia.

El dictamen de la Comissió Especial de la Justícia ha estat publicat en el Butlletí número 47/1999, del 23 de novembre.

El Sr. Francesc Mora, president d'aquesta Comissió, exposarà l'informe.

Sr. Mora.

El M. I. Sr. Francesc Mora:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, el Consell General en la Sessió extraordinària del 30 de juny del 1998, va adoptar per unanimitat l'acord per crear una comissió especial per tal d'estudiar i analitzar la situació actual de la justícia, i les reformes i iniciatives que se'n puguin derivar.

Després de cinc anys d'aplicació del sistema judicial establert en la Constitució i de la Llei qualificada de la justícia s'adopta aquell acord davant la necessitat de valorar i analitzar el funcionament del sistema judicial, i la independència de l'Administració de justícia per garantir una justícia eficaç i serena, però alhora ràpida i propera al justiciable.

La Comissió quedà formalment constituïda en data 10 de setembre de 1998, amb representació de totes les forces presents al Consell General, els membres titulars foren Francesc Mora Sagués i Jordi Serra Malleu, ambdós de la Unió Liberal; Narcís Casal de Fonsdeviela, de l'Agrupament Nacional Democràtic, Maria Rosa Ferrer Obiols, de Nova Democràcia, i Vicenç Alay Ferrer d'Iniciativa Democràtica Nacional. Van quedar nomenats president i vicepresident: Francesc Mora i Narcís Casal.

El treball de la Comissió Especial de la Justícia s'ha centrat en tres àrees diferenciades.

La primera ha estat la de l'estudi i anàlisi dels textos legals que regulen l'Administració de justícia, així com l'Aute del Tribunal Constitucional de data 21 d'octubre de 1994, i altres textos, dades estadístiques i informes d'interès.

Els textos normatius que han merescut una especial atenció són la Llei qualificada de la justícia i la Llei transitòria de procediments judicials.

A banda dels textos normatius s'ha tingut en compte, especialment, les Memòries sobre l'estat i el funcionament de l'Administració de justícia, presentades pel president del Consell Superior de la Justícia, en els actes d'obertura dels anys judicials del 1994 fins al 2000; les Memòries de la Fiscalia corresponents als anys judicials 1993-1994 fins al 1997-1998; i les estadístiques anyals i comparatives dels anys 1994, 1995, 1996 i 1997 del Servei de Policia.

També ha estat un suport qualitatiu per a la Comissió l'informe sobre la visita a Andorra del Comitè Europeu per a la prevenció de la tortura i el tractament o penes inhumanes o degradants, del 27 al 29 de maig del 1998, emès pel Consell d'Europa.

També la Comissió ha tingut coneixement de les "reflexions a l'entorn del funcionament de l'Administració de justícia" de data 19 de gener de 1999, efectuades pel Col·legi d'Advocats d'Andorra.

I finalment, el darrer informe que ha estat lliurat a la Comissió correspon a l'informe destinat a completar i modificar la Llei qualificada de la justícia, del juny del 1999, emès pel Consell Superior de la Justícia.

La segona i més extensa ha estat la de mantenir reunions amb diferents agents que directament, o indirectament estan relacionats amb el poder judicial i l'Administració de justícia.

Les persones amb les quals s'han mantingut reunions són: Josep Marsal Riba, president del Consell Superior de la Justícia; Estanislau Sangrà Cardona, ministre d'Interior i Presidència; Antoni Fiñana Pifarré, president de la Batllia; Joan Brunet, president del Tribunal de Corts; Jean-Louis Vuillemin, president del Tribunal Superior de Justícia; Manel Pujadas Domingo i Daniel Arqués Tomàs, degà i secretari del Col·legi d'Advocats; Assumpta Pujol Ribera, fiscal general; Jordi Jordana Rossell, antic president de la Batllia; Enric París Torres, antic president de la Batllia; Mireia Maestre Cortadella; secretària general tècnica del Ministeri de Finances; Joan Armengol Vila i Helena Díez Burgos, procuradors dels Tribunals; Josep Maria Viola Sauret, vicepresident del Consell Superior de la Justícia; André Pigot, membre-secretari del Consell Superior; Ester Caubet Vilalta i Cristina Bea, secretàries judicials; Jacint Riberaigua Caelles, vicepresident del Tribunal de Corts i Antoni Molné Solsona, director del Centre Penitenciari.

La tercera àrea en la que la Comissió ha dedicat el seu treball és en el debat i la redacció del dictamen de la Comissió a sotmetre al ple del Consell General, i que s'ha efectuat durant els mesos d'octubre i novembre del 1999.

La Comissió Especial de la Justícia s'ha reunit en 21ª ocasions, des del 10 de setembre del 1998 fins a l'11 de novembre del 1999. Fruit d'aquest treball ha estat el dictamen que avui debatem i que fou elaborat i publicat en el Butlletí del Consell General número 47/1999, del dia 23 de novembre del 1999, i que avui debatem.

Per acabar, només en nom, com a president de la Comissió, en nom dels companys que l'integren, només remarcar el clima molt positiu del treball de la Comissió, així com el consens assolit per tots els grups polítics en la redacció del dictamen en una qüestió tan important com és aquesta, que és fer una anàlisi dels primers cinc anys d'aplicació de la Llei qualificada de la justícia en el món judicial.

També agrair el treball de tots els membres de la Comissió i agrair a les persones convidades per la seva presència, i les aportacions al treball de la Comissió, que abans he anomenat.

Com a president de la Comissió no tinc res més a dir. Moltes gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Passem, doncs, a la intervenció dels grups parlamentaris.

Pel Grup Mixt, Sr. Simó Duró, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, em solidaritzo totalment amb les últimes paraules del Sr. president, i jo..., al president d'aquesta Comissió que ha fet aquest estudi, que penso conseqüent i ben fet, i a tots els components d'aquesta Comissió que el Consell General en el seu moment va nomenar, doncs, els dono les gràcies, perquè penso que hi ha hagut –com ell ho ha dit– moltes hores de treball, i déu n'hi do l'informe de la manera que ha estat fet.

Aquesta és el que a pesar, moltes vegades, de les dificultats, és una forma... aquesta és una forma de treballar molt positiva. La prova: veieu coses que mereixen, i totes les coses que estan a debat, aquí, en aquesta Assemblea, penso que mereixen ser debatudes i ser confrontades, i totes –això n'és una prova– podrien fer que trobéssim un resultat, diguem, d'uniformització de criteri.

Bé, només gràcies per aquesta composició. També gràcies a la Sra. Ferrer –i, això, també, vull que se sàpiga públicament–, perquè ella al llarg dels treballs, doncs, m'informava tant del clima com de la conseqüència amb la qual es tractaven tots aquests temes.

I ara, passaré a fer una breu anàlisi dintre del que m'és possible de poder fer, i, sobretot, dir que comparteixo totalment, i demano que es dugui a terme el que poden ser les conclusions de la normativa present. Penso que és de bon auguri que molt ràpidament, doncs, es doni compliment, que se li doni forma a un Projecte de Llei de procediments judicials, a un Projecte de Llei sobre l'arbitratge, i, igualment, a un Projecte de Llei penitenciari, perquè aquests puguin ser debatuts i, estic segur... estic gairebé segur que si es vol fer regnar el clima que ha regnat en el treball d'aquest estudi sobre la justícia, conjuntament totes les forces presentaran, amb assentiment, uns texts. Què voldrà dir això? Que es guanyarà en temps, es guanyarà en contingut, quant a rigorositat de text legal.

S'ha parlat, aquí, sobretot... faré un breu exposat dels punts, on potser la sola cosa... –i perdoneu que faci una mica de salt enrera, i ho dic sense que hi hagi cap malícia– potser ja hauria valgut la pena que l'haguéssim pogut tenir, com havien proposat tots els

membres, abans que no hagués finit l'estiu, perquè llavors moltes de les qüestions que s'han pogut plantejar, potser, haurien tingut un eco –que no es malentengui– de voluntat popular... Ja que nosaltres arribem a tenir la representació del poble, i s'ha arribat a unes conclusions compartides per tots.

Doncs, en la sola cosa que voldria insistir és que es pogués, sobretot a través de l'organisme –el Consell Superior de la Justícia– trobar aquesta figura que diu que ha de ser la del batlle, i sobretot la del batlle president.

Penso que amb les intuïcions, amb les idees, amb el que es pot arribar a fonamentar a la base, arribarem a trobar molta solució a alguns problemes que com ho heu pogut veure, tot i que només sigui de cinc anys, permeten fer una estadística que no sempre és satisfactòria.

Una altra qüestió en la qual voldria insistir, sobretot, i això ha estat en aquests últims dies, perquè hi he passat dos o tres vegades, allà, a aquella casa, i m'he donat compte –perquè aquí ja en parlem– que s'han de millorar les condicions materials dels treballadors.

Mireu! Jo vaig tenir la reflexió, i la vaig fer l'altre dia quan vaig anar–hi, i per segona vegada en un d'aquells despatxos interns on les persones hi treballaven des de les set i mitja del matí, i fins les nou del vespre, ja em vaig donar compte que les parets, primerament, estaven totes negres, segurament, potser, perquè hi havien fumats o, senzillament, per la calefacció, però que no hi havia cap ventilació. I penseu que per un altre costat, aquí, com que em parlem de l'informe sobre els presos, quan van venir en el seu moment, ens van dir que havia d'haver–hi una ventilació i llum externa. Doncs, comencem a cuidar els *quins* ens cuiden, justament, de totes aquestes lacres socials. Llavors, aquí se'n parla, hi ha d'haver–hi un nou edifici, però, urgentment això, perquè jo penso que es fa treballar aquesta gent en unes condicions que no mereixen treballar–hi.

Doncs, és una qüestió purament de tipus material, que ja ho poseu, aquí, als espais físics i, *a després*, als equipaments i, endavant perquè es porti a terme amb aquesta bona fi amb la qual s'ha consensuat aquest text i, sobretot, el que té de bo, és que està consensuat, però està consensuat, com ho heu dit, amb un llenguatge planer i penso que ningú se n'ha de sentir ferit, al contrari, és una porta oberta perquè es millori quelcom.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

També pel Grup Mixt, intervén el Sr. Vicenç Alay.

El M. I. Sr. Vicenç Alay:

Gràcies Sr. síndic.

Deixant de banda consideracions teòriques i acadèmiques sobre la igualtat o la desigualtat dels tres poders de l'Estat, o sobre la major o menor rellevància de cada un d'ells en relació als altres, sembla evident que el bon funcionament d'aquest Estat està directament lligat al bon funcionament, a la bona salut dels tres poders que el conformen, a tots i a cada un d'ells.

És des d'aquesta premissa, i des de la condició del legislatiu com a representant de la sobirania popular, que es justifica la necessitat i l'interès de crear una Comissió Especial de la Justícia, amb la finalitat i tasques que es recullen en el dictamen, i que ha exposat el meu company i president de la Comissió.

No crec que tingui major interès fer un repàs detallat –per extens, ho dic– del contingut d'aquest informe, publicat oficialment fa, gairebé, un mes, i recollit en els seus aspectes més rellevants pels diferents mitjans de comunicació, amb la qual cosa crec que és prou conegut de tothom.

Tanmateix, em sembla oportú, en un sentit més de reforçament de les tesis del dictamen que no pas de matisació de les mateixes, posar l'accent en alguns aspectes que el nostre partit considera d'una importància particular.

A partir del supòsit bàsic de la independència de la justícia, entra plenament en el terreny del debat polític la conveniència o no, que en el marc estricte del que estableix la Constitució, el poder judicial disposi de major o menor rellevància i recursos.

A IDN tenim la ferma convicció que ens cal una organització judicial forta i prestigiosa, justament per garantir-ne al màxim la independència, i el bon funcionament.

En el curs de les moltes entrevistes que hem mantingut amb diferents membres de l'organització judicial, aquesta afirmació d'una organització judicial forta sembla, per a algunes persones, vincular-se especialment o preferentment, a aspectes de tipus pressupostari, com poden ser majors recursos econòmics –que en calen, és evident– o recursos humans, més batlles, per exemple.

És evident que la dotació econòmica i humana de la justícia és determinant a l'hora de garantir-ne l'operativitat, i la independència. Tanmateix, hi ha un altre element que s'hi superposa, i que, al nostre entendre, és un element fonamental: l'organització. L'organització lligada estretament a les funcions previstes en els diferents textos legals, especialment, la Llei qualificada de la justícia.

Tot i que en l'organització hi participen diversos òrgans, és el Consell Superior de la Justícia la màxima autoritat en la matèria, en la seva qualitat d'òrgan d'administració i govern de l'organització judicial.

D'acord amb les diverses manifestacions escoltades a la Comissió, i en base, també, a altres temes que s'hi ha treballat, semblaria que, per les raons que sigui, hi hauria hagut dèficits de direcció i de coordinació en el Consell Superior.

I això, entenem, que és important, perquè, sense entrar en judicis, creiem que el bon funcionament de la justícia depèn molt fortament que el Consell Superior exerceixi exhaustivament les seves competències.

Així, i a títol d'exemple, pensem que resulta imprescindible potenciar els mecanismes de coordinació i comunicació de tots els òrgans jurisdiccionals, i alhora –tal com es recull en el dictamen– establir els instruments de control i d'avaluació de la tasca dels diferents batlles i magistrats. Aquesta és, al nostre entendre, l'única forma de poder fer un seguiment rigorós i exhaustiu del treball de cadascú, tant pel que fa a la qualitat com al volum de feina.

En un altre camp, el pressupostari, també és important que el Consell Superior treballi conjuntament amb el Govern en una revisió i adequació dels mecanismes de gestió pressupostària, per tal que, dins del marc normatiu, optimitzar-ne el funcionament, cosa que sembla perfectament possible, sense haver de recórrer a altres recursos.

En el mateix dictamen es tracten altres aspectes a treballar –formació continuada, mecanismes de selecció, tant del personal com de batlles i magistrats, carrera judicial, etc.– on la tasca a desenvolupar per part de tots i, especialment, per part del Consell, és molt important. Estan recollits en l'informe, i no cal estendre-s'hi –em sembla que són coneguts de tothom.

L'informe es clou, per finalitzar, amb una referència explícita als aspectes normatius –tal com ha comentat el company Simó Duró–, posant de manifest la necessitat que tenim de dotar-nos d'una sèrie de lleis, de tipus mercantil i de procediment, principalment, que ens permetrien millorar, en aquest camp, la celeritat de les resolucions judicials al temps que afavoririen la seguretat jurídica.

Com a legislatiu hem d'assumir el repte que se'n planteja en aquests termes, i avançar en aquesta tasca, de la mateixa manera que, en el seu àmbit, ho ha de fer –i no dubtem que ho farà– l'organització del poder judicial.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

També pel Grup Mixt. té la paraula la Sra. M. Rosa Ferrer.

La M. I. Sra. Maria Rosa Ferrer:

Gràcies Sr. síndic.

Des de Nova Democràcia només ens resta dir que subscrivim, totalment i íntegrament, el contingut del dictamen de la Comissió Especial de la Justícia, i que està publicat al Butlletí del Consell General número 47, de l'any 1999. Un dictamen que, com molt bé s'ha dit pels companys que m'han precedit, i fins i tot en l'exposició del president de la Comissió en l'exposat que ha fet dels treballs, és fruit de la reflexió, del debat i del consens que hi ha hagut, entre tots els membres, durant aquest més d'un any i escaig del treball al si de la Comissió.

Per tant, no ens sembla prudent estendre'ns aquí en el contingut de les conclusions que són molt extenses, i que tothom les haurà pogut llegir, i, només volem fer incidència en el fet, aquí, reprenent el company Vicenç Alay, que d'ençà la Constitució, l'estructura institucional de l'Estat andorrà ha canviat profundament. La nostra Constitució és recent, i cal un temps prudencial d'adaptació de totes les institucions per poder desenvolupar correctament la tasca que a cadascuna li és encomanada.

Certament, la Batllia és la institució judicial que més ha patit aquest canvi –i això es diu en l'informe– de les estructures judicials derivades d'aquest nou marc constitucional. Aquesta adaptació s'ha vist complicada, no només pels aspectes jurídic–institucionals, sinó que se li han afegit aspectes materials, de definició de funcions i de comunicació entre institucions.

Per aquest motiu, la Comissió va creure prudent recordar, en aquest primer apartat de les conclusions, què significa la separació de poders en un estat de dret, i quin és el rol, el paper del poder judicial que li correspon.

Una cosa que sembla evident, a vegades, a la teoria, no ho és tant a la pràctica, i aquesta confusió que s'ha detectat a nivell de separació de poders, i com es diu en l'informe, és la que ha portat a una indefinició sobre les competències que ha d'assumir el Consell Superior de la Justícia i els demés òrgans judicials. I, confusió que sembla haver portat a una manca de direcció del poder judicial.

El dictamen que s'ha emès des de la Comissió Especial de la Justícia només pretén ser un document de treball, que ha de servir–nos a tots: al propi Consell General, al Govern i al propi Consell

Superior de la Justícia, per aportar les solucions necessàries per les mancances que s'hagin pogut detectar per aconseguir l'objectiu final que, com ha dit en el seu exposat el president, que és obtenir una justícia eficaç i ràpida, però alhora serena i propera al justiciable, en definitiva, a la ciutadania.

Algú pot pensar, a la vista del dictamen, que s'ha estat excessivament crític a l'hora d'analitzar el funcionament de la justícia, i especialment dur amb el propi Consell Superior de la Justícia, però, sincerament, això no ha estat així.

S'ha procurat ser molt objectiu, no era una tasca fàcil, fent fins i tot l'anàlisi de les mancances que hem tingut al propi Consell General, ja que, no oblidem que encara mantenim vigent una llei transitòria de procediments judicials de l'any 1993, i d'això en som els únics responsables, conjuntament amb l'executiu que, també, té la iniciativa legislativa.

Per la seva banda el Govern no ha atès amb la diligència necessària les necessitats administratives del poder judicial, i per això, en el dictamen es recomana al Govern que creï una cartera ministerial, una secretaria d'Estat, o un departament que sigui l'interlocutor vàlid, directe, ràpid entre el poder judicial i el poder executiu per agilitar i facilitar al màxim les qüestions purament administratives.

Només amb l'autocrítica, amb l'autovaloració objectiva, al màxim possible, es pot millorar i superar les pròpies mancances.

Per tant, globalment, es pot concloure que el poder judicial funciona correctament, i les mancances que té són degudes a una adaptació al nou sistema institucional, i a deficiències organitzatives.

Confiem plenament que aquest dictamen servirà de punt de partida, perquè en un futur immediat, des de totes les institucions, però especialment des del Consell Superior de la Justícia, es portin a la pràctica totes aquelles accions necessàries, perquè tant la Batllia com els tribunals puguin portar a terme la seva tasca en òptimes condicions, i amb la total garantia de la independència del poder judicial.

El parer de Nova Democràcia és que no és el nombre de batlles que cal augmentar d'immediat, sinó que primer cal estructurar correctament la Batllia donant els mitjans i més competències administratives al seu president, perquè la pugui dirigir amb criteris d'organització i d'optimització de recursos. No s'ha d'oblidar que la Batllia és la primera que para els cops dels enfrontaments entre els particulars, i de les causes penals, també, és la primera que rep el detingut, i la crispació del moment. Per aquest motiu, està sotmesa a una pressió molt més directa que els tribunals superiors i, per tant, necessita una atenció més especial.

Un cop organitzada de manera òptima la Batllia es podrà valorar realment si hi ha mancança de batlles o no; si té sentit que el pressupost, ja d'enguany, contempli una partida destinada a la contractació d'un nou batlle o no, o si realment cal una especialització dels batlles en detriment del coneixement global, entre molts altres aspectes.

Però això és una reflexió que, entenem, l'haurà de promoure el propi Consell Superior de la Justícia. I, arribat aquí, a nosaltres, efectivament, ens hagués agradat que aquest Informe s'hagués pogut publicar i debatre en aquesta sala abans del nomenament del nou Consell Superior de la Justícia que ha estat recent, però per raons materials, de temps i de feina ens ha estat realment impossible. No obstant, pensem que pels propers anys, doncs, pot ser útil com a eina de treball.

Finalment, des de Nova Democràcia, volem remarcar que en l'apartat dedicat al Ministeri Fiscal s'ha arribat a un redactat de consens pel que fa a l'aspecte concret de la residència en permanència al Principat d'Andorra del fiscal general. No obstant això, tal com ho vam manifestar a la Comissió... al si de la Comissió, i en coherència amb el nostre posicionament polític, quan es va debatre la Llei del Ministeri Fiscal, volem incidir que nosaltres pensem que és aconsellable –és la nostra opinió– que el fiscal general resideixi permanentment a Andorra, sobretot per les incompatibilitats que es poden presentar en l'exercici de la duplicitat de funcions jurisdiccionals entre dos estats diferents on, a vegades, els interessos de cada Estat poden arribar a ser contradictoris. És una qüestió només de jerarquia, i que no pugui existir aquest tipus de contradicció.

Per acabar volem donar les gràcies a totes les persones que han comparegut a la Comissió voluntàriament, i reiterar-li, com a fet al Sr. Francesc Mora. Donar, també, les gràcies als companys de la Comissió, perquè hi ha hagut realment una voluntat de diàleg en aquesta qüestió, sobretot en un tema tan important, un dels pilars fonamentals d'un estat de dret, i només agrair al Sr. Simó Duró que les paraules que ha tingut, però que... bé, només m'he limitat a traslladar-li la documentació, com a companys que som, i a explicar-li com ha anat... que per cert, els companys de la Comissió sabien perfectament que estava informat, malgrat el secret, que s'havia acordat de no exposar res.

Només ens queda dir que el funcionament de la justícia a Andorra no és tan negatiu com s'ha volgut creure. Hi ha mancances, és evident, com n'hi ha a tot arreu, però ara es tracta que entre tots, el legislatiu, l'executiu i el propi Consell Superior de la

Justícia i el propi poder judicial, fem el necessari per corregir les deficiències que s'han pogut constatar en benefici de l'Estat andorrà –que som tots– i en benefici de la pròpia democràcia.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per l'Agrupament Nacional Democràtic, té la paraula el Sr. Narcís Casal.

El M. I. Sr. Narcís Casal:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, senyories, em sembla que en les meves paraules sentiran molt del que ja s'ha dit fins ara pels companys que m'han precedit.

Una mica repetint el que s'ha dit, diré que l'Informe de la Justícia és avui una realitat, tothom l'ha pogut llegir.

Com saben, l'objectiu que teníem a la Comissió era identificar problemes, i trobar-ne solucions. El resultat sembla que està clar. Podríem dir que els problemes de la justícia no vénen de les persones en si, sinó de l'organització judicial, i, a més a més, també podríem dir, que l'organització judicial en si no és tan dolenta i, el que diríem, és que és una organització que cal millorar-la.

Potser ens hem de felicitar d'aquestes conclusions, però, jo crec que no estem aquí per felicitar-nos, sinó per aconseguir millorar el sistema judicial.

Bé, el mètode de treball de la Comissió va quedar molt clar bastant aviat. En primer lloc, es varen estudiar textos legislatius, especialment la Llei qualificada de la justícia i els informes del poder judicial, tal com ha remarcat el company Francesc Mora. Però molt aviat es va decidir en la Comissió que era essencial conèixer l'opinió dels representants del poder judicial.

Del poder judicial varen acudir des de membres del Consell Superior de la Justícia fins a secretaris de la Batllia. Tots ells varen parlar amb franquesa i amb voluntat de crítica, que és el que volia la Comissió. La Comissió els va agrair i jo, ara, ho torno a fer en nom del meu Grup Parlamentari.

A la Comissió sempre es va creure que un informe com aquest no es podia fer sense la col·laboració de les persones que condueixen la justícia. Crec que hem estat afortunats de comptar amb aquesta col·laboració.

Una vegada acabada la feina i, potser, per deferència als representants de la justícia, m'agradaria dir una cosa que ja s'ha dit anteriorment, i és que l'Informe

no ha de ser vist com una avaluació freda i distant, i menys encara com un exercici d'intimidació que es fa des del legislatiu.

Al marge de la percepció de cadascú nosaltres creiem que l'Informe és una prova de la capacitat d'autoanàlisi de l'Estat andorrà.

No penso que estigui de més veure l'Informe com una reflexió que fem els andorrans sobre les nostres institucions... senzillament. I és lògic que es fes aquesta reflexió després de sis anys de vigència de les lleis que varen configurar el món judicial del nostre país, tal com ho coneixem avui i, en especial, de la Llei qualificada de la justícia.

Ara bé, jo diria que la Comissió va ser creada també per tranquil·litzar-nos a tots. Intentaré explicar-ho. Tots sabem que l'activitat del jutge, moltes vegades, és objecte de discussió i de discrepàncies, perquè la ciència jurídica no és una ciència exacta, i perquè tothom té una opinió sobre les sentències, sobretot quan aquestes ens afecten directament. Doncs, bé, potser quan varen decidir crear la Comissió de la Justícia érem presa, tots aquí, del malestar subjectiu... subjectiu, que a vegades tenim com a simples ciutadans. Potser per això, també, es va decidir crear la Comissió.

Jo crec que la Comissió ha assolit l'objectiu de tranquil·litzar-nos a tots, com he dit en un principi, i no solament al Consell, sinó a l'opinió pública.

Jo crec que l'Informe tranquil·litza els ciutadans, perquè és prova que l'Estat reacciona davant dels problemes, i això crec que és molt important.

Ara bé, jo no vull dir que l'Informe no pugui ser criticat. No hem de dir que és una obra perfecta, és simplement –jo crec– una eina que, a partir d'ara, tenen els poders públics per comprendre el funcionament de la justícia, i per millorar-lo, senzillament.

Des del legislatiu s'hauran de crear les normes perquè tot el procés segueixi la lògica d'un estat democràtic.

Es tracta simplement que, des d'aquí, facilitem la tasca dels jutges i dels batlles. I, un exemple actual del que vull dir seria la creació, per exemple, d'una junta que aparti les disputes electorals de la Batllia, com ha passat en les últimes eleccions comunals.

En tot cas, el meu Grup ja proposa la creació d'una junta electoral des d'ara mateix. Si ens posem d'acord amb això, senyories, estic segur que la Batllia ens ho agrairà.

L'executiu –i aquí incloc notablement el Consell Superior de la Justícia, com també han dit els meus companys anteriorment– haurà de ser el motor

d'aquesta reforma, i la primera font d'informació perquè s'impulsin totes les reformes necessàries.

Per últim, del judicial, demanaria simplement que compregui les inquietuds i les iniciatives del Consell i de l'Administració, i que ens ajudi, com ha fet fins ara, en aquesta tasca de millorar no solament la justícia sinó el país.

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Pel Grup Lliberal intervé el Sr. Francesc Mora.

El M. I. Sr. Francesc Mora:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, des del Grup Parlamentari Lliberal poca cosa tenim a afegir al que ja s'ha anat dient, i sobretot al que ha estat publicat.

L'any 1993 es va promulgar la Llei qualificada de la justícia com a llei, diríem, de desenvolupament constitucional o dintre del bloc constitucional, que ja marca, estableix un sistema judicial concret per Andorra amb uns òrgans i amb unes funcions.

En cap moment, nosaltres, des de la Comissió hem entès que s'havia d'anar a analitzar això, sinó que el que s'havia d'analitzar era..., diguem, a partir d'aquí, analitzar com s'han passat els anys posteriors. És a dir, que no s'ha qüestionat, en cap moment, el sistema, en tot cas, sinó l'aplicació, una cosa molt més planera –per dir-ho d'alguna manera–, perquè tots entenem que el sistema és bo.

El que s'ha volgut fer és una reflexió –almenys des de la nostra part– general. L'informe, també, entenem que no pretén ser exhaustiu, sinó una reflexió general als problemes que es qüestionaven en relació, en general, al món judicial.

Evidentment, també estic d'acord en què la justícia, en general, és el poder de l'Estat que, jo diria, més ha canviat, d'abans de la Constitució fins després de la Constitució. I, dintre del poder judicial, jo diria que la Batllia, essencialment, és la que com a gran institució de la justícia andorrana –gran, dic, pel volum, pels assumptes que tracta i per tamany– encara, potser dintre d'aquest món, encara és la que no ha canviat més. Era convenient analitzar el sistema judicial, però, també, analitzar la qüestió concreta de la transició en el model de la Batllia.

Crec que també és important haver fet l'anàlisi en el moment que s'ha fet. Evidentment, es podia haver fet abans o haver acabat abans l'Informe, però s'ha fet... a veure, ara ha entrat una nova època d'un nou Consell Superior de la Justícia, s'han renovat una sèrie de mandats, és a dir que s'inicia el segon cicle,

diguem, dels mandats de la justícia, i s'inicia amb una reflexió feta des del Consell General sobre els temes que afecten a la justícia.

Jo, a nivell, diguem, personal o en nom del Grup Parlamentari, entenem que el funcionament... és a dir, no es qüestió de posar una nota, evidentment, això seria massa... massa senzill, no?... o massa complicat, depèn com es miri, però entenem que el resultat de l'aplicació de la Llei qualificada de la justícia durant aquests cinc anys, el desplegament de les institucions que s'hi creen, les relacions entre el Consell Superior i el Govern, que bé... han sigut difícils, no hem d'oblidar que van acabar al Tribunal Constitucional. Malgrat tot això, jo crec que s'ha de tenir el concepte que la justícia, globalment, el funcionament ha sigut molt positiu, sobretot a la vista de totes aquestes profundes transformacions que ha tingut, sobretot considerant que la justícia té una llarga tradició, diríem, preconstitucional durant molts segles, de cop, es transforma, se li dóna la volta, i tot i així s'ha donat resposta i s'ha donat un bon servei i una bona qualitat. Evidentment que tot és millorable, i per això, entenem, que s'ha fet aquesta Comissió, i per això entenem que s'ha de recolzar.

Quant a les àrees d'actuació, en l'informe es diu clarament. Jo només voldria remarcar que, entenc, que s'hauria d'anar sobre dos àrees per millorar l'actuació: una que seria sobre els recursos, i l'altra sobre les lleis, evidentment. Moltes vegades les lleis creen uns funcionaments que poden portar a què la justícia, en determinats moments, no sembli que actuï del tot bé, però en tot cas, hi ha dos àrees: Els recursos: estic d'acord amb que s'han de donar a la Batllia més medis, sobretot medis informàtics, –ha sigut una queixa, jo diria, bastant constant que se'ns ha fet saber a la Comissió, que els sistemes informàtics són bastant rudimentaris– en tot cas establir una gestió dels sistemes informàtics. També proposem des de la Comissió, que es nomeni, en aquest cas, una persona encarregada del sistema de la gestió informàtica de tota la Batllia o de la justícia en general, crec que es necessari.

La nova seu de la justícia, també, hi estem plenament d'acord, i no perquè diguem que el lloc actual no és digne. Evidentment, es pot fer la feina, però no massa còmodament, però bé, és pot fer. En tot cas, és provisional, i, entenem, que el poder judicial ha de tenir la seva seu permanent i duradora en el temps, i que estigui en les condicions de la funció que li té encomanada la Constitució.

També estic d'acord que al president de la Batllia se l'ha de dotar legalment i jurídicament d'uns poders, diguem, més concrets amb el que respecta l'organització del personal de la feina de la Batllia, no uns poders superiors des del punt de vista

jurisdiccional, sinó un president de la Batllia amb unes funcions d'organitzador i responsable de tot el tema del personal de la Batllia.

En aquest sentit també recolzem aquesta redefinició de les seves funcions.

Les lleis que, crec, s'haurien de desenvolupar... Estic totalment d'acord en què s'hauria de desenvolupar una Llei de procediments civils més moderna. En el que també sóc conscient és que és extremadament complicat i difícil. És a dir, és molt fàcil dir–ho, però és molt difícil fer–ho, i, a més, en aquest moment es va fer la nova Llei de procediment penal, i s'està treballant amb el Codi penal. És difícil de poder desenvolupar a curt termini una llei de procediments civils, però crec que és absolutament necessari, i hauria de ser una de les prioritats d'aquesta Cambra.

Lleis de caire mercantil, evidentment, tot el que afecta a temes de societats i demés, també agilitarien o ajudarien molt al funcionament de la justícia. El tema de l'arbitratge que ja s'ha dit. L'únic que potser no s'ha dit, i que crec que s'hauria de dir, és que seria interessant de poder subscriure o establir convenis de cooperació judicial internacional, sobretot en temes, citacions, trasllat d'escrits i demés... Temes bastant formals, però que a vegades per enviar una citació a la Seu, aquesta citació ha de donar una volta increïble. Llavors, potser, establir aquests convenis, això ho agilitaria molt, i la gent, de vegades el ciutadà no entén per què per citar una persona que està a la Seu passi tant de temps. Llavors, establir convenis en aquest àmbit és fonamental, i amb altres països, evidentment.

Crec que l'informe ha abordat temes conflictius o temes vidriosos. També podem haver passat per sobre. Però, crec que la Comissió els ha afrontat, com és el tema de l'especialització dels batlles. Crec que la Comissió s'ha manifestat en aquest sentit d'una manera bastant clara. El tema de l'andorranització de la justícia... Són temes que se'n parla molt, però que jo crec que la Comissió els analitza, almenys hi entra i hi dóna una opinió. El gran tema del conflicte derivat de la gestió del pressupost. Evidentment, que cal millorar la comunicació, els procediments i demés. No cal tampoc fer–ne un problema –diria– major. El tema de la carrera judicial que també és un tema que ha estat sortint, i la Comissió considera que difícilment un lloc com a Andorra, –encara que els membres del cos judicial potser són vint–i–set persones, en general–, establir una carrera amb molts graus i molts escalafons, potser és massa formalista.

És a dir, que s'ha entrat en temes que no són fàcils, i que crec que s'aporten unes respostes clares i que, bé, en tot cas, aquí, hi ha l'informe. Jo aconsellaria a

tots els ciutadans, o a tot el món implicat amb la justícia, que se'l llegeixin en general, perquè a la premsa, també... a vegades, els titulars i demés, incideixen només en punts concrets, i els treuen de dintre de l'Informe, sinó que cal veure-ho amb una visió... Jo recomano que es llegeixi amb una visió global del conjunt, i que l'Informe, estic d'acord –com ha dit el Narcís Casal– que és positiu i que, entenem, que aporta idees noves i aporta qüestions noves per d'aquí en endavant poder tenir una visió més clara de com han estat aquests cinc anys, aquests primers cinc o sis anys d'aplicació de la Llei qualificada de la justícia.

Per la nostra part res més.

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció al respecte?

Bé, doncs, a la vista d'aquestes intervencions proposo declarar aprovat el dictamen per assentiment.

D'acord? Doncs, queda aprovat.

Abans de passar al punt següent de l'ordre del dia se suspèn la sessió per uns vint minuts.

(Són les 18.20h)

El M. I. Sr. Síndic General:

(Són les 18.50h)

Bé, doncs, es reprèn la sessió amb el punt número 3 de l'ordre del dia.

3. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de Llei d'ordenació lingüística.

L'Informe de la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura i Esports ha estat publicat en el Butlletí número 49/1999, de l'1 de desembre.

Sr. Ladislau Baró, nomenat ponent per part de la Comissió exposarà l'Informe.

Sr. Baró teniu la paraula.

El M. I. Sr. Ladislau Baró:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura i Esports ha examinat al llarg dels dies 4, 18, 25 d'octubre, i el dies 4 i 11 de novembre del 1999, el text del Projecte de Llei esmentat, i les diferents esmenes que s'hi han presentat.

Cal dir, fent una mica el balanç que acostuma a fer el ponent amb el seu informe, que de les seixanta-set esmenes presentades per les formacions

parlamentàries, vuit han estat aprovades per unanimitat, set ho han estat per majoria, i deu han estat transaccionades i aprovades per unanimitat, a la vegada que set han estat transaccionades i aprovades per majoria.

Cal esmentar, també, que nou esmenes han estat retirades, i que vint-i-sis esmenes han estat no aprovades.

Bé, si dic que els debats en el si de la Comissió han estat presidits, doncs, per un bon clima de diàleg, no estaré dient un tòpic sinó que estaré afirmant una realitat, i bé, el que em queda per dir, doncs, és que el text, ara, està en mans d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Passem a la intervenció dels grups parlamentaris.

Sr. Simó Duró, pel Grup Mixt, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, jo he de dir que faig part de totes aquelles... o, almenys, les meves esmenes fan part de totes aquelles que es van rebutjar. I dic que són aquelles que es van rebutjar, tot i que no n'hi hagués moltes. Vol dir, senzillament, –i ja ho dic d'entrada– que no, tot i la serenor, tot i el bon esperit, tot i el bon intercanvi, per la meua part no participaré amb un vot positiu en aquest Projecte de Llei sobre l'ordenació lingüística.

I això, senzillament, perquè hauria tingut la possibilitat de fer les reserves d'esmena. Vaig pensar que no calia per fer un debat exageradament apassionat, diguem, per la meua part, però senzillament sí que faré una mica de referència al perquè no aprovo, i, *a després*, donaré el meu punt de vista sobre el perquè no aprovaré aquest Projecte de Llei sobre el que és l'ordenament lingüístic.

La meua primera oposició va ser quant al que és l'article 1, i diu: "La llengua oficial de l'Estat és el català"... En aquells moments jo vaig demanar que a través d'una esmena es pogués dir que en comptes del català fos la llengua de l'Estat o la llengua oficial.

Al no prosperar, doncs, aquesta demanda meua –per mi– ja no vaig poder aprovar gairebé la totalitat dels articles els quals estaven en el projecte, i els quals, doncs, haurien estat transaccionats.

Doncs, de fet, ja d'entrada hi va haver un trencament, –si bé, també s'ha de dir. Algunes vegades en l'equilibri, en la construcció dels apartats

de la normativa podia contribuir, diguem, en la lògica i en l'expressió substancial que allí es reflectia. I això pels articles on no es tocava aquesta qüestió.

Llavors, evidentment, que aquí vinc a plantejar el perquè, i la justificació de la no acceptació d'aquesta Llei per part meva.

La primera de totes les coses és que en l'exposició de motius es parla, de manera indirecta, que s'ha de normalitzar.

He percebut, i se m'ha dit a nivell del carrer que troben molt estrany que es vingui a normalitzar una cosa que fa tants anys, tantes centúries que amb la pobresa amb la qual s'exercitava l'intercanvi de la llengua andorrana, doncs, ara es vingués a fer una normalització. I, vertaderament, a nivell de molta gent això denota estranyesa, i a d'altres no els denota estranyesa, senzillament els fa pensar que hi ha una voluntat política.

Llavors, jo, la qualificaria d'aquesta manera en quatre paraules: és a dir, que quatre caps escalfats... quatre caps escalfats ens han provocat que normalitzem una qüestió que, al meu entendre, de fet ja estava, llargament normalitzat, i, *a després*, diguem que amb cinc cèntims ho volem arranjar. Això definiria aquest Projecte de Llei sobre l'ordenació lingüística... d'aquesta manera.

Per mi, he de dir, que normalitzar –si és que s'havia de normalitzar– no era això... no calia fer això. Andorra és un Estat i, llavors, com a Estat havíem de plantejar una altra forma d'ordenament lingüístic: primerament, fer prevaler la primacia del nostre llenguatge amb tant que tal.

És que aquí jo penso que estem sobre d'uns errors bastits sobre unes aportacions que ens venen. És que el català no és pas la llengua d'una zona, avui... és la llengua d'avui, d'una autonomia. És que l'Estat andorrà s'havia de sotmetre a la llengua d'aquesta autonomia? És que el català va tenir el seu naixement, *a després* del llatí al llenguadoc, que era la llengua dels marxants, i a Andorra de la mateixa manera que arribava allà a Catalunya, a vora mar, aquí, a Andorra sigui pels ramaders que venien d'occitània com pels altres que arribaven per Urgell, també ens arribava. Llavors, evidentment, històricament, no entenc que hi hagi aquesta espècie d'aplanament en aquesta voluntat, doncs, d'aires que bufen de baix, de Catalunya, i parlo, sobretot, de Barcelona. És clar, parlo sobretot d'aquesta zona on s'ha parlat la llengua acadèmica. I aquesta llengua acadèmica, evidentment, hi ha dos teories: la teoria que és molt clàssica, és aquella del Pompeu Fabra; i, *a després* la teoria evolutiva de la llengua que té d'altres noms, i aquesta penso que és la quina

nosaltres havíem de mirar de cuidar, hauríem de mirar de salvar.

Nosaltres, com un estat de dret, doncs, havíem de fer que aquest ordenament lingüístic fos el nostre, no que nosaltres ens haguéssim de referir a d'altres. Que ho manllevéssim! Sí que ho podíem fer, perquè com ho he dit en el passat no són pas ells que ens ho van fer arribar, són els homes que van fer transitar aquest vehicle, i que els hi va permetre, doncs, de parlar. Però, ara, resulta que nosaltres, doncs, en fem una espècie de mirallet, d'un mirall que n'hi ha en d'altres indrets... Certament, es pot dir que tenim molts caràcters, moltes coses que en són pròpies i en són similars. Però no s'acaba aquí.

A després, anem per parts. Andorra, políticament parlant és un principat: tenim, per un costat, un copríncep. Jo us ho dic amb tota la sinceritat, no és pas perquè Sa Excel·lència el Bisbe d'Urgell parla el català que faci les coses més ben fetes, tampoc les fa malament l'altre senyor copríncep... Andorra, penso, que justament ha de jugar amb aquestes coses.

Aquí, a Andorra, per un altre costat, parlem a nivell turístic, a nivell econòmic que s'han de fer tota una sèrie... Andorra país de serveis, s'han d'organitzar seminaris, s'han d'organitzar trobades... tot el que vulgueu a nivell internacional. Llavors, per un costat resulta que volem tenir una espècie de nacionalisme a ultrança d'aires que vénen de fora, i, per un altre costat, volem ser internacionals...

En fi, jo, senzillament, no veig que amb aquesta Llei nosaltres afirmem el que volem que sigui el nostre Estat andorrà. Tenim massa independència d'auto-independències.

Doncs, senzillament per dir –i ja no intervindré més– que rebutjo totalment aquest Projecte de Llei sobre l'ordenació lingüística.

No és el projecte de Llei que jo penso que convingui a Andorra, si és que... si és que l'haguéssim hagut de buscar, i l'haguéssim hagut de posar en pràctica.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

També pel Grup Mixt, té la paraula el Sr. Vicenç Mateu.

El M. I. Sr. Vicenç Mateu:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, nosaltres, contràriament al que s'ha manifestat ara, sí, que creiem que aquest és un Projecte positiu. De fet, algun cop ja havíem reclamat, fins i tot, doncs, com estava... en quin estadi estava aquest Projecte en la seva elaboració.

Nosaltres pensem que la llengua és un element fonamental de la identitat, com la mateixa exposició de motius de la llei proclama, i, per tant, és un element fonamental del nostre patrimoni cultural, i com a tal creiem que mereix la màxima protecció. La mereix, a més, perquè el nostre país que ha tingut aquest enorme creixement que vostès coneixen millor que jo, doncs, necessita que, de tant en tant, doncs, ens parem a reforçar aquells elements que permeten donar senyals d'identitat clares a aquells que arriben a casa nostra, senyals amb les quals es puguin identificar, i una d'aquestes senyals –per no dir la principal– és la llengua.

Em referia, doncs, al que són les característiques del país: aquesta forta immigració amb una composició diversa; la importància, diguem, dels mitjans de comunicació també forans que sovint s'expressen en altres llengües; el fet de què som un país amb vocació turística, amb una vocació turística que vol ser de qualitat i que, en bona mesura, s'adreça als nostres veïns més propers que són catalans, i que també els agrada poder ser atesos en aquesta llengua.

Jo diria que l'objectiu, general de la Llei, principal hauria de ser –i potser, fins i tot, més enllà de la Llei– que la llengua de comunicació entre comunitats a Andorra, entre comunitats diferents sigui el català i no una altra llengua, com pot ser avui en dia. Si avui en dia, doncs, anem pel carrer, anem als patis dels col·legis, sovint, els nens quan juguen no utilitzen el català sinó que utilitzen una altra llengua, una llengua tan potent com el castellà.

Bé, jo penso que reclamar això... això, és reforçar la identitat nacional. Ho hem provat de fer des de la Comissió, i crec que és la sensibilitat majoritària de fugir en posicions intransigents, però fent prevaler, també, el dret lingüístic que tothom té d'expressar-se amb la llengua del país.

En el treball en Comissió hi han hagut forces esmenes, s'ha discutit força. Crec que el Projecte, tal com ha quedat, és una Llei que no és buida de contingut, i, alhora, és una Llei en la qual tots hem fet un esforç perquè sigui, també, aplicable, vistes les característiques del país.

Reitero l'objectiu què és per a nosaltres poder viure en català a Andorra, i perquè aquells que vénen a Andorra, doncs, entenguin que haurien de fer, també, un esforç, i les institucions haurien de posar els mitjans perquè aquest esforç sigui possible, doncs, per acabar, també, parlant aquesta llengua, la llengua catalana que és també la nostra.

Impulsar una llengua no es fa principalment a través de lleis. Les lleis poden fixar el marc, el marc general, poden haver-hi, fins i tot, polítiques concretes, determinar incentius, però, finalment, una llengua és

una pràctica social, i una pràctica social que té un ús concret. Aleshores, un cop acabada, diguem, la feina legislativa, jo diria que tot just comença la feina... la feina que crec, des de totes les institucions, principalment del Govern. Però, totes les altres institucions s'haurien d'impulsar, i també hauria de ser la mateixa ciutadania, allò que a vegades s'anomena la societat civil, el teixit productiu, el qui s'hauria de prendre això com una cosa pròpia, tant important com moltes altres, la defensa i l'impuls de la llengua catalana sense fer-ho per entrar en conflicte amb les altres llengües que puguin haver-hi a Andorra.

Bé, gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

També pel Grup Mixt, té la paraula la Sra. M. Rosa Ferrer.

La M. I. Sra. Maria Rosa Ferrer:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, intentaré explicar una mica la postura de Nova Democràcia en relació a aquest Projecte de Llei que ara s'aprovarà.

A partir del moment en què l'article 2 punt 1 de la Constitució del Principat d'Andorra diu que: "La llengua oficial de l'Estat és el català" a nosaltres ens semblava, ja, superflu i innecessari regular per llei l'ús d'aquesta llengua oficial.

A partir d'aquí, si el Govern ha detectat que hi ha un retrocés en l'ús del català a Andorra, o que ho hem detectat, en general o subjectivament –em sembla que és així– l'obligació del Govern era la d'establir campanyes per promoure'n l'ús, i fer un esforç especial sobretot a nivell escolar.

Però, no! El Govern lliberal no se sap... –i aquí li dic, Sr. Marc Forné, en plena convicció personal– penso que vostè ha hagut d'adoptar algun tipus de compromís en concret, amb la Generalitat de Catalunya, i ho dic en base a les seves declaracions de fa dos estius en el transcurs de La Universitat de Prada de Conflent... doncs, m'imagino que és per un compromís que va adoptar, vostè, públicament, allà, que faria una llei del català, sancionadora, perquè era un moment polític en què Catalunya debatia aquell tema... m'imagino que és per això que al final han optat per entrar aquest Projecte de Llei d'ordenació lingüística –a l'inici es deia així, ara com ha quedat el text no és ben bé d'aquesta manera. Però, que, també, durant aquests dos anys em consta que dins del Grup Lliberal hi ha hagut "estires i afluixes" per si es presentava o no aquest text de la Llei. I, m'imagino

que és més que això, que un compromís que es deu haver adoptat per presentar-lo.

Però, m'imagino, que és un compromís el text que van presentar perquè era un text ple d'ambigüitats, molt buit de contingut. Tot l'articulat es fonamentava en mots com: "es pot usar el català, poden demanar, es pot...". Tot era, en una paraula, una llei molt tímida, un text poc decidit i, realment, ineficax a la pràctica perquè estava ple d'excepcions.

A partir del moment en què es valora la necessitat de legislar, s'ha de fer d'una manera valenta, no és per cobrir un expedient, i s'han d'afrontar els problemes de fons no solament per regular l'ús de la llengua, sinó, sobretot, per afavorir-ne el seu ús. I és, en aquest sentit, que nosaltres vam presentar les quaranta-una esmenes que consten en l'Informe de la ponència, de les quals, evidentment, algunes... moltes han estat aprovades, i hi ha hagut un bon clima de treball dins de la Comissió, algunes transaccionades, i, també, moltes han estat rebutjades, moltes.

Pel que fa al redactat, que ara se sotmet a aprovació del Projecte de llei, i que, finalment, s'anomena amb una esmena d'AND: "Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial", si bé, des de Nova Democràcia no és un text que ens satisfaci completament, sí, que tal com ha quedat redactat volem subratllar que votarem a favor, perquè entenem, també, que el valor, la significació que té per a tot poble la seva llengua està per damunt de partidismes polítics, que un tret essencial i característic de tota societat és el manteniment, el respecte, la promoció i la perpetuïtat de la seva llengua, i que el text, tal com ha quedat, ja que s'ha volgut legislar, doncs, és un text acceptable.

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Passem a la intervenció de l'Agrupament Nacional Democràtic. El Sr. Ladislau Baró té la paraula.

El M. I. Sr. Ladislau Baró:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, nosaltres entenem que la realitat sociolingüística andorrana, doncs, feia –en certa forma– necessària una nova regulació, una nova ordenació de l'ús del català.

D'altra banda pensàvem, doncs, bé, que aquesta necessitat de reordenar la normativa ja existent, dotant-la d'una nova, en bona part ja existent, perquè no oblidem que algunes de les coses que aquí estan recollides, doncs, de forma dispersa ja

formaven part del nostre ordenament jurídic, i, per tant, el fet de donar una sistemàtica, i una nova organització a tota aquesta normativa, i crear-ne a la vegada de nova, doncs, era un aspecte positiu. No només per fer efectiu, des d'un punt de vista, allò formal, és a dir, que l'article 2.1 de la Constitució ja té una llei que, en certa forma, el desenvolupa i l'empara –que això és molt important. En aquest article recordem que es defineix el català com a llengua oficial... No només per això sinó, com s'ha dit aquí per alguns companys que m'han precedit en la paraula, per tractar d'aconseguir que el català sigui encara més la llengua d'ús general al Principat.

Nosaltres, entenem, que aquest és el principal objectiu de la Llei, i que, a més, la Llei té –tal com ha quedat finalment i en bona part ja el tenia Projecte de llei presentat– la possibilitat de plantejar-se aquest objectiu, doncs, des de l'obertura, i des del diàleg amb les altres llengües.

És a dir, nosaltres entenem que aquesta Llei pot contribuir a abordar el tema lingüístic amb una clara voluntat d'integració, i amb una clara voluntat de diàleg.

Bé, es podria distingir l'existència de dos grans vessants en aquesta Llei. Per un costat, doncs, com es remarca en el preàmbul, un aspecte de promoció de la llengua, un aspecte positiu de prendre mesures, i d'implementar polítiques de cara a la difusió del català. I, finalment, un segon vessant que és el de sancions –sancions administratives, evidentment– que acompanya, en certa forma, aquest vessant positiu. És una mica aquell aspecte coercitiu, que de totes formes cal remarcar que queda plantejat de forma molt subsidiària, allò com a última ràtio o com a últim recurs que l'Administració té per tal que el català sigui una llengua, doncs, encara més parlada al nostre país.

Per tant, bé, és cert que moltes vegades les normes legals sense una part de sanció no són ben bé normes, però, de totes formes, crec que hi ha molts mecanismes alhora de desenvolupar aquesta Llei, que fan que aquest caràcter d'últim recurs amb el qual, en el preàmbul es defineixen les sancions, es pugui fer realment efectiu. Per tant, bé, en aquest sentit, doncs, pensem que és una Llei correcta.

Nosaltres entenem que després de la discussió en Comissió, i a partir del que s'ha presentat des del Govern, doncs, queda dibuixat un marc, com a mínim, acceptable per tal d'assolir els objectius que amb el preàmbul, doncs, queden definits, i que ara hem expressat aquí.

De fet el títol preliminar, que és una mica el que vertebrava la Llei, doncs, ens configura molt clarament quins són els drets que els ciutadans tenen davant la

llengua, però d'altra banda, també, posa èmfasi en quins són els deures que els ciutadans tenim en relació a la nostra llengua. És evident que això no cal que hi hagi cap llei que ens ho digui. Però, el fet que ens ho digui una llei tampoc ho espatlla, i més si després aquesta llei, doncs, construeix una sèrie d'elements de cara a facilitar això.

Recordem, com hem dit abans, que la llengua és un importantíssim element d'identitat, però que, a la vegada, la llengua serveix per parlar, serveix per comunicar, i nosaltres entenem que aquesta Llei permet molt clarament el diàleg i la col·laboració amb les altres llengües que per la composició social d'Andorra es parlen avui al Principat, i, a més a més, no només per la composició social sinó per les característiques econòmiques que té el nostre país, amb una important presència del comerç i del turisme que fan, doncs, que aquesta necessitat de pluralisme lingüístic hagi de ser una realitat.

Crec que cal fer una consideració, doncs, una mica en clau de realisme. Aquesta Llei, doncs, la podrem avaluar, o la podrem valorar al cap d'un temps, i el que seria bo és que, bé, anés reforçant hàbits, doncs, d'implantació progressiva del català, anés creant noves actituds, en aquest sentit, i per tant, bé, doncs, el fet de si aquest instrument normatiu, doncs, serà eficaç o no, serà una mica el temps el que ens ho dirà.

En tot cas, —el company Vicenç Mateu ja ho ha dit— la feina que s'ha de fer no la pot fer aquesta Llei tota sola. És una Llei que ha d'estar necessàriament connectada amb d'altres normes, i em refereixo, per exemple, aquí, doncs a les lleis i als reglaments d'educació, que aquests, sí, que ja estan molt ben desenvolupats de cara a què el català sigui una llengua d'ús general dins del nostre país —a la vegada amb diàleg amb les altres llengües—, però parlo, també, d'un altre tipus de normativa com són les lleis de treball, de residència i d'immigració, que són importantíssimes, també, a l'hora de definir la política lingüística.

El que seria un error és intentar apretar molt aquesta Llei des del punt de vista de forçar molt la presència del català com sigui, i paral·lelament implementar unes polítiques d'immigració completament contràries a aquesta voluntat.

Per tant, el que s'ha de mirar és de fer una mica un esforç a l'hora de legislar, de treballar en paral·lel les diferents iniciatives legislatives, i no pot ser que l'una digui blanc, l'altra digui negre, i després hagi de sortir una tercera a intentar compondre un impossible color gris.

Bé, l'última consideració que faríem està en relació amb l'eficàcia d'aquesta norma a l'aplicabilitat.

Nosaltres entenem que el gran repte que té aquesta Llei és, precisament, que s'apliqui. El que no ens agradaria gens és que aquesta fos una Llei —com passa amb algunes, i això és fatal pel conjunt de l'Estat i pel sistema jurídic— que hi hagués una enorme distància entre el que diu el text de la norma i el que passa a la realitat. No voldríem, en aquest sentit, que fos —d'aquí s'han fet algunes al·lusions a les intencions que tenia el Govern a l'hora de presentar aquesta Llei, no hi entrarem—, però, sí, que no voldríem que fos, allò, una mena de tràmit que el Govern fes o utilitzés per salvar la cara, per dir que ja ha complert l'expedient en aquest àmbit, i, el que, sí, que voldríem és això, que fos una llei que s'apliqués. Nosaltres no enteníem que calgués fer ara una llei molt dura, en aquesta matèria, perquè encara hauria estat... a part, hauria posat en valor una llei molt dura en aquesta matèria, d'altres valors fonamentals del nostre país, hauria estat una llei difícilment aplicable. I nosaltres, bé, doncs, entenem que finalment queda una Llei força mesurada, correcta, aplicable, i que esperem que acabi sent una llei aplicada, que, com hem dit al principi, intenti fer les coses més a través de la persuasió que no pas de les sancions i de la coacció, però, que en tot cas, com a text normatiu, doncs, prevegi també la possibilitat de sancions, en aquest cas, administratives.

Bé, ja acabaria. Les nostres esmenes, i moltes de les esmenes aprovades, doncs, han anat en aquest sentit d'intentar fer més aplicable, fer més viable, fer més realista un text legislatiu que mereix la nostra aprovació.

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Pel Grup Lliberal intervé el Sr. Jordi Serra. Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jordi Serra:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres votarem a favor del Projecte de Llei de l'ús de la llengua oficial que es presenta avui al Ple del Consell General.

S'ha elaborat per donar resposta a moltes qüestions plantejades arran dels importants canvis socials i lingüístics, que ha viscut la nostra societat en els darrers anys.

Cada vegada més ens trobem que en alguns sectors les persones que ens atenen no saben fer-ho en català, i, de vegades, ni tan sols ens entenen.

La nostra llengua pateix un retrocés, retrocés encara més inquietant quan es produeix entre els joves, i

molts d'ells de nacionalitat andorrana. La cohesió lingüística està molt relacionada amb la cohesió social, i directament relacionada amb la integració.

Cal fer esforços perquè els nostres joves s'identifiquin amb el seu país. La llengua fa part del nostre patrimoni, i com a tal la nostra obligació és protegir-la.

Al llarg de la història les legislacions de molts estats han tingut cura de regular els usos de les seves llengües amb la finalitat de preservar la identitat cultural de cadascú, i de promoure la llengua pròpia com a vehicle de coneixement, i, també, com a patrimoni cultural inalienable.

Andorra no n'ha estat mai una excepció. Un acord de fa una mica més de cent anys –de l'any 1898– d'aquesta Cambra, deia textualment: *“Se acorda que en lo successiu lo Sr. síndic mane imprimir los passaports i guies amb lo llenguatge català i no castellà per ser aquell lo propi idioma de les Valls”*. Des d'aleshores fins avui, el Consell General mitjançant diverses ordinacions s'ha ocupat de donar solucions legislatives cada vegada que la situació del nostre país ho ha requerit.

Fins els anys 70, les mateixes ordinacions reflecteixen que aquests usos irregulars es produïen en la documentació adreçada al Consell General i les corporacions públiques, i també en els rètols anunciadors i en la publicitat comercial. Així, hi ha ordinacions dels anys 1938, 1953, 1957 i 1968 –per exemple– que aborden aquestes qüestions. Estableixen l'obligatorietat d'utilitzar la llengua catalana, i paral·lelament fixen la sanció corresponent per als infractors. Més endavant, el Consell General intervé per regular molts altres sectors, entre els quals sobresurt de manera especial el camp de l'educació, i, també, més d'un comú regula l'ús del català en l'àmbit de la seva parròquia.

De fet, fins arribar a la Constitució, i a la proclamació del català com a llengua oficial, el seu article 2.1, i, també, després de la norma constitucional, hi ha hagut una successió de petites regulacions sectorials de l'ús de la nostra llengua. La situació lingüística de l'Andorra d'avui és més complexa que la de fa vint anys, i la resposta legislativa que cal aportar s'ha d'adequar a aquesta complexitat singular del nostre país.

L'objectiu del text que se sotmet avui a aprovació és, doncs, donant compliment a la nostra Constitució, regular l'ús de la nostra llengua oficial a fi que el català, com ja deia el Consell General fa més d'un segle, continuï sent la llengua pròpia d'Andorra. Expressament s'ha volgut que fos una llei completa per dos motius: primerament, perquè la Llei té un cert caràcter preventiu en regular alguns usos que

funcionen actualment sense cap problema, com podria ser l'article 8 que fa referència a la llengua de les institucions públiques. En aquest cas, s'ha preferit establir clarament quin ha de ser l'ús per evitar possibles desviacions futures. En segon lloc es pot dir que és una Llei completa, perquè en molts aspectes pot resultar operativa des del mateix moment de l'entrada en vigor sense haver d'esperar regulacions reglamentàries posteriors. No obstant això, no és una Llei total, en el sentit que per poder adequar-se més a la realitat i a la situació de cada moment, hi ha articles que hauran de ser objecte d'un desplegament reglamentari.

És cert que una regulació lingüística es pot fer de maneres molt diferents segons els principis que n'inspiren la redacció. El Projecte de llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial té uns objectius clars que ja s'han esmentat, i s'inspira en la realitat i en la tradició andorrana. Precisament, perquè s'inspira en la nostra realitat s'ha optat per establir unes disposicions que fossin realment aplicables a la nostra societat. Per això, alguns articles contenen excepcions a l'obligació que s'hi estableix, perquè s'hi ha tingut en compte alguns casos en què, si no fos amb una excepció, se'n duria directament a l'incompliment de la mateixa llei, i s'inspira en la nostra tradició perquè el Projecte inclou tota la regulació d'aquest Consell General en matèria lingüística.

També, és important remarcar, en aquests moments, que com ja he dit, fins i tot, l'establiment de sancions per a les infraccions previstes constitueix una continuació de la manera en què aquesta Cambra històricament feia de l'ús de la llengua oficial.

Per acabar, voldria posar de manifest que la Llei implica i coordina diversos òrgans de l'Administració que ja existeixen, i no en crea de nous de manera que no s'engrandeix, ni s'encareix el cost de la gestió ni de la planificació, i, finalment, estableix òrgans de coordinació entre el Govern i els comuns que també tenen responsabilitats en la promoció de la nostra llengua oficial, com s'ha tingut al llarg de la nostra història.

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna intervenció per part del Govern?

Sí, Sr. cap de Govern teniu la paraula.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Gràcies Sr. síndic.

Molt breument per precisar i explicar-li a la Sra. Rosa Ferrer, que li puc assegurar i m'agradaria que em cregués... de vegades no em creu, com és lògic, però, avui, li demanaria que em cregués quan li dic que no hi ha hagut cap compromís de cap mena per fer aquesta Llei. El nostre compromís per fer aquesta Llei és el nostre país. És un país que, com saben vostès, com sap el Sr. Simó Duró, que va anar al col·legi al mateix temps que jo, des d'aquella època fa quaranta-cinc anys, jo recordo que a l'escola entre l'escola de la mestra, la Sra. Arana i del mestre Sr. Plana hi havia un sol alumne de parla no catalana a casa seva... Això, avui dia, no és així a cap altra classe, ho sabem tots.

Per tant el canvi sociològic al qual s'ha referit el Sr. Baró i el Sr. Serra és tan evident que no cal ni comentar-ho. Per això sol... per això sol el compromís era amb el país per presentar aquesta Llei. Aquest compromís era un repte per l'anterior ministre, Sr. Pere Canturri, que vostès saben els esforços que va fer per tirar endavant aquesta Llei, i per tirar-la endavant, avui, a través de la presentació que ha fet el ministre Enric Pujal. El que no entraré a valorar ara, és si la Llei sortida del Consell encara és millor que la que va presentar el Govern... Jo crec que sí, globalment sí, ha estat millorada, però, tampoc puc acceptar que la Llei que vam presentar fos ineficaç.

I també comparteixo el que ha dit el Sr. Ladislau Baró. Tampoc podia ser molt més dura, perquè ha de ser eficaç, ha de ser eficaç perquè el país és el que és, i ha estat el que ha estat durant els últims cinquanta anys. És clar que la constatació tan diferent del que era abans era necessària, i de compromisos, en aquest tema, no en necessitàvem cap, amb ningú... N'hi pot haver d'altres, pot haver-hi compromisos de caire internacional amb els estats veïns per altres temes que poden traduir-se en tractats internacionals, però, en iniciativa legislativa, certament, no feia cap falta, i jo congratulo i agraeixo molt al Consell General que hagi treballat per millorar-nos el Projecte de llei, i que pugui ser acceptat avui, tant majoritàriament.

Res més, Sr. síndic, gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. ministre vol intervenir per fer un complement?

Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Enric Pujal:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, el Projecte que avui es presenta al Consell General ha seguit abans d'arribar aquí, amb la forma

que es presenta, una llarga trajectòria, i ha estat fruit de moltes reflexions, que progressivament l'han anat millorant i completant.

Efectivament, com deia el Sr. cap de Govern, el meu antecessor, el Sr. Pere Canturri, ja n'havia parlat moltíssimes vegades al Govern, havia presentat molts esborranys, molts avantprojectes. Finalment, també, avui, si m'ho permeteu, li dedico una mica aquesta Llei perquè s'ho mereix, perquè el Pere hi va treballar moltíssim.

Per a mi, també, i per al Govern, és una gran satisfacció poder-la presentar, avui, a l'aprovació d'aquesta Cambra, perquè, com molts de vostès, estic convençut que l'ús de la nostra llengua oficial requereix una regulació legal moderna, eficaç i basada en la realitat, en la nostra realitat, la realitat andorrana.

Tots sabem que la llengua ha estat des de sempre un dels elements que ha configurat la identitat dels andorrans. La nostra posició de petit país, i la nostra obertura a altres cultures i a altres llengües, que també ens han caracteritzat des de sempre, no ha de minimitzar gens la importància que hem de donar a la promoció de la nostra llengua oficial com a patrimoni propi, que ens enriqueix i ens dona personalitat com a poble.

Per això, perquè és patrimoni comú dels andorrans, vull donar les gràcies també a tots els grups que han treballat per fer les seves aportacions a aquesta Llei, que avui es sotmet a votació, i que m'ha donat la impressió que s'aprovaria, pràcticament, per unanimitat.

La quantitat i la qualitat de les esmenes presentades, ha fet –com ja he dit– que el text millori tant formalment com de contingut. Des del mateix nom de la Llei –com ja s'ha dit– que ha de ser “d'ordenació de la llengua oficial”, passant per matisos a les excepcions establertes, perquè fos possible una aplicació àgil i eficaç del text –com l'esmena 17, per exemple–, o alguns canvis fonamentals, com ara “administracions” (només amb una “s”) per “Administració” (com havíem previst nosaltres) – que donen un abast més general i més en acord amb els objectius de la Llei, fins a arribar a esmenes més tècniques. Tot plegat han estat més de 30 esmenes que han enriquit la feina ja fructífera, penso jo, del Projecte de llei que presentem.

Finalment, voldria fer un petit resum dels principis que ens han guiat a l'hora de treballar en aquesta Llei:

Que fos aplicable, sobretot que fos aplicable. S'ha intentat que donés solucions directament a molts aspectes, i s'hi han establert excepcions que no fessin que alguns articles resultessin molt difícils d'aplicar.

Així, molts articles estableixen excepcions... sí, estableixen excepcions a la norma general quan hi ha una causa que així ho justifica.

També, que fos realista. La Llei d'ordenació de la llengua oficial té en compte la realitat andorrana, i parteix de circumstàncies reals del nostre país. Es té en compte que Andorra és un país turístic i de serveis, i es pretén preservar un aspecte de la identitat andorrana tan important com és la nostra llengua i, també, sense oblidar la nostra realitat.

Que fos continuista. Té en compte totes les ordinacions –com ja s'ha dit– del Consell General reguladores de la llengua i les incorpora. D'acord amb aquestes ordinacions també s'estableixen sancions per a les infraccions previstes. S'hi estableixen, en tots els casos en què és possible, mecanismes correctius –com ja molt bé ha dit el Sr. Baró– que anul·len la sanció eventual. No s'hi estableix cap sanció “molt greu” si no és la reincidència d'una greu. Aquest fet mostra que la voluntat del text no és l'establiment d'infraccions i sancions, sinó la protecció de la nostra identitat lingüística.

No vull acabar, Sr. síndic, sense posar de manifest que la situació actual de la llengua catalana en la nostra societat fa, d'aquest final de segle, un moment especialment idoni per posar en marxa nous mecanismes de promoció que facin possible una integració lingüística més fàcil a totes les persones, que de fora trien Andorra per treballar i per viure. Que els andorrans del futur s'identifiquin amb el nostre país, la nostra llengua i la nostra cultura, també depèn d'actuacions legislatives, com la que avui sembla que serà o farem possible.

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra intervenció per part dels grups parlamentaris? No?

Bé, doncs, havent estat demanada procedirem a la votació, votant sí o no al Projecte de Llei.

Sr. secretari si us plau.

El Sr. secretari general:

M. I. Sr. Miquel Alís Font : Sí

M. I. Sr. Miquel Àlvarez Marfany : Sí

M. I. Sr. Francesc Areny Casal : Sí

M. I. Sr. Josep Areny Fité : Sí

M. I. Sr. Modest Baró Moles : Sí

M. I. Sr. Ladislau Baró Solà : Sí

M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany : Sí

M. I. Sr. Francesc Bonet Casas : Sí

M. I. Sr. Miquel Casal Casal : Sí

M. I. Sr. Narcís Casal de Fonsdeviela : Sí

M. I. Sr. Josep Dallerès Codina : Sí

M. I. Sr. Simó Duró Coma : No

M. I. Sra. M. Rosa Ferrer Obiols : Sí

M. I. Sr. Jaume Martí Mandicó : Sí

M. I. Sr. Antoni Martí Petit : Sí

M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora : Sí

M. I. Sr. Francesc Mora Sagués : Sí

M. I. Sr. Agustí Morales Ramírez : Sí

M. I. Sr. Josep Àngel Mortés Pons : Sí

M. I. Sr. Marc Pintat Forné : Sí

M. I. Sr. Jordi Serra Malleu : Sí

M. I. Sr. Enric Tarrado Vives : Sí

M. I. Sr. Joan Tomàs Roca : Sí

M. I. Sr. Jordi Torres Alís : Sí

M. I. Sr. Joan Verdú Marquilló : Sí

M. I. Sr. Vicenç Alay Ferrer : Sí

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. secretari voleu procedir al recompte si us plau?

El M. I. Sr. Josep Àngel Mortés:

Vots a favor: 25; vots en contra: 1.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Doncs, a la vista del resultat de la votació queda aprovat el Projecte de Llei.

Sí, Sr. Dallerès? Voleu fer una explicació de vot?

Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Josep Dallerès:

Gràcies Sr. síndic.

És per una explicació de vot.

He votat sí al Projecte de Llei, tot i que tenia la ferma convicció que no era necessària aquesta Llei vist que ja venia regulada per l'article 2 de la Constitució.

Ha estat la voluntat del Govern de presentar-la, doncs, Govern legitimat, Sr. cap de Govern, i doncs, ho hem estudiat, hem participat en el treball. El meu company Ladislau Baró ha qualificat la Llei de “mesurada”... efectivament, s'ha arribat a un text mesurat.

Jo demanaria que l'aplicació de la Llei fos mesurada també. A mi hi ha un punt que per més que el Consell, durant els anys tingués desenvolupat, que és el tema de les sancions. També, és cert que hi eren però no s'aplicaven, i no crec que únicament amb les sancions pugui implantar-se la Llei.

Llavors, demanaria, sobretot al Govern, que si bé el títol 6 de la Llei hi és, que utilitzi més o posi més èmfasi en l'altra part de la Llei, en la de la promoció, perquè em sembla que pot anar molt més lluny que no pas la part sancionadora.

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Passem, doncs, al punt número 4 de l'ordre del dia.

4. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de crèdit extraordinari per a les despeses derivades de l'adquisició, la instal·lació i el funcionament d'un sistema de control monitoritzat de presoners.

El Projecte fou publicat al Butlletí número 42/1999, del 5 de novembre, i no s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció per part del Govern?

Per part dels grups parlamentaris?

Bé, doncs, si no hi ha cap intervenció entenc que el Projecte queda aprovat per assentiment.

Doncs, queda aprovat.

Passem, tot seguit, al punt número 5 de l'ordre del dia.

5. Designació d'un magistrat del Tribunal Constitucional.

S'hi ha presentat una sola candidatura que ha estat proclamada per la Sindicatura, i publicada al Butlletí número 51/1999, del 15 de desembre.

Demanaria al Sr. secretari si vol llegir la presentació de la candidatura. Sr. secretari si us plau?

El M. I. Sr. Josep Àngel Mortés:

La Sindicatura, d'acord amb l'article 84 del Reglament del Consell General, ha examinat la candidatura presentada pel M. I. Sr. Jordi Torres Alís, en representació de l'Agrupament Nacional Democràtic, i pel M. I. Sr. Jordi Serra Malleu, en representació del Grup Lliberal, per a l'elecció d'un magistrat del Tribunal Constitucional i, atès que no

ha estat formulada cap objecció dins del termini reglamentari, proclama el candidat següent: Sr. Philippe Ardant.

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Alguna intervenció? Sí, Sr. Simó Duró teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, senzillament per dir que no vaig presentar cap objecció, i per fer una miqueta, molt ràpidament, d'història en què, en un moment on hi havia quatre candidats, jo, sabia que hi havia una cinquena persona. No sé si aquesta persona ha fet arribar documentació al Sr. síndic... no sé si li ha fet arribar. Es tractaria d'un senyor que es deia Jean Marc Gentil, que és una persona, doncs, que treballa dins de l'Administració, i que va presentar prop de la persona escaient, aquí, a la representació del Sr. copríncep, la seva candidatura.

El dia que, Sr. síndic, vau parlar amb el nostre president del Grup Mixt, —que ell em va fer avinent— jo li vaig demanar que em reservava de pronunciar-me per aquesta candidatura, la del Sr. Ardant, ja que el Sr. Favoreu s'havia retirat. En aquells moments, doncs, jo vaig fer part d'aquesta situació a aquell senyor que era candidat, i aquell senyor, doncs, em va dir que mantenia encara la seva candidatura.

Doncs, això senzillament, en el seu moment, quan vaig rebre ahir la fulla, no vaig presentar cap objecció, però, que sàpiga que d'aquests moments en endavant, no és la gran qualitat d'aquesta persona, sinó el compromís que havia agafat de sostenir l'altra candidatura, que fa que jo no donaré suport a la candidatura d'aquesta persona, però que quedi ben entès que no són pas les seves altes qualitats, sinó el compromís moral de defensar l'altra candidatura.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

Per contestar a la vostra pregunta, efectivament, vaig rebre la documentació d'aquest senyor: una carta amb el seu currículum el qual va ser tramès, tot seguit, als presidents de grup parlamentari.

Alguna altra intervenció?

Si no hi ha cap altra intervenció havent estat demanada una votació procedirem a la mateixa.

Els membres del Consell hauran d'expressar el nom del candidat o l'abstenció.

Sr. secretari si us plau?

El Sr. secretari general:

M. I. Sr. Miquel Àlvarez Marfany : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Francesc Areny Casal : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Josep Areny Fité : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Modest Baró Moles : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Ladislau Baró Solà : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Francesc Bonet Casas : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Miquel Casal Casal : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Narcís Casal de Fonsdeviela : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Josep Dallerès Codina : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Simó Duró Coma : Sr. Jean Marc Gentil

El M. I. Sr. Síndic General:

No, és que la candidatura no ha estat presentada, Sr. Simó Duró...

El M. I. Sr. Simó Duró:

Estic d'acord... però heu dit...

El M. I. Sr. Síndic General:

El nom del candidat... però només en aquest cas es pot donar el nom del candidat que ha estat presentat, el Sr. Jean Marc Gentil, perdoneu, no ha estat presentat.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies, si em permeteu de parlar, estic d'acord amb el que veniu de dir, però, és que la vostra pregunta que heu posat no anava en aquest sentit, és per això que jo he saltat sobre això.

M'abstinc.

El Sr. secretari general:

M. I. Sra. M. Rosa Ferrer Obiols : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Jaume Martí Mandicó : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Antoni Martí Petit : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Francesc Mora Sagués : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Agustí Morales Ramírez : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Josep Àngel Mortés Pons : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Marc Pintat Forné : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Jordi Serra Malleu : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Enric Tarrado Vives : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Joan Tomàs Roca : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Jordi Torres Alís : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Joan Verdú Marquilló : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Vicenç Alay Ferrer : Sr. Philippe Ardant

M. I. Sr. Miquel Alís Font : Sr. Philippe Ardant

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. secretari voleu procedir al recompte si us plau?

El M. I. Sr. Josep Àngel Mortés:

Sí. Sr. Philippe Ardant: 25 vots; 1 abstenció.

El M. I. Sr. Síndic General:

Moltes gràcies.

Doncs, a la vista del resultat el candidat queda elegit.

Passem al punt número 6 de l'ordre del dia.

6. Nomenament d'un membre titular de la delegació del Consell General a l'OSCE.

S'hi ha presentat una sola candidatura que ha estat proclamada per la Sindicatura, i publicada en el Butlletí número 51/1999, del 15 de desembre.

Demanaria al Sr. secretari que vulgui llegir la candidatura. Sr. secretari si us plau.

El M. I. Sr. Josep Àngel Mortés:

La Sindicatura, d'acord amb l'article 84 del Reglament del Consell General, ha examinat la candidatura presentada pel M. I. Sr. Miquel Àlvarez Marfany, en representació del Grup Lliberal pel nomenament d'un membre de la delegació del Consell General a l'Assemblea Parlamentària de l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (OSCE), i atès que no ha estat formulada cap objecció dins del termini reglamentari, proclama el candidat següent: Sr. Marc Pintat Forné.

El M. I. Sr. Síndic General:

Moltes gràcies.

Alguna intervenció per part dels grups parlamentaris? No?

Bé, si no hi ha cap intervenció entenc que el candidat queda elegit per unanimitat.

Doncs, queda elegit.

Passem, a continuació, al punt número 7 de l'ordre del dia.

7. Examen i aprovació, si escau, del Projecte de llei de modificació de l'article 2 del Reglament d'aplicació núm. 5; de l'article 2 del Reglament d'aplicació núm. 6, i dels articles 3 i 4 del Reglament d'aplicació núm. 10, de la Caixa Andorrana de Seguretat Social

El Projecte fou admès a tràmit sota procediment d'extrema urgència i necessitat el dia 14 de desembre, lliurat als membres de forma immediata. Ha estat publicat en el Butlletí número 51/1999, del 15 de desembre.

S'inicia el debat d'acord amb l'article 113.2.

El Govern té la paraula. Sr. cap de Govern?

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Sr. síndic, gràcies.

Es tracta, com cada desembre, de la posta al dia d'una sèrie de reglaments d'aplicació de l'actual sistema de Seguretat Social, que requereixen que arribin al Govern des de la pròpia Seguretat Social com a proposta, i que el Govern les transmeti al Consell General. Fins que no sigui publicada i aprovada... és a dir, presentada i aprovada una llei nova de la Seguretat Social, s'ha de seguir amb aquest procediment. Jo n'he informat prèviament a la Junta de presidents. S'ha de fer així perquè altrament haurien de fer-se aquests ajustaments, segurament, sense prou coneixement de causa fins els últims mesos de l'any, i per tant, això, fins que no es pugui fer per via reglamentària o per la via que escaigui amb la nova llei, haurem de seguir utilitzant el sistema de presentació de la mateixa amb extrema urgència. En aquest cas, ens hem de justificar plenament pel fet d'haver-ho de fer d'aquesta manera.

Si no hi ha més objeccions i si hi ha algun comentari a fer, després, el faria gustosament.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna intervenció per part dels grups parlamentaris?

Cap intervenció? Doncs, proposo declarar aprovat el Projecte de llei per assentiment. Doncs, queda aprovat.

Passem al punt número 8 i últim punt de l'ordre del dia.

8. Preguntes al Govern amb resposta oral.

Passarem tot seguit a les respostes orals del Govern de les diverses preguntes formulades d'acord amb l'ordre en què figuren en el llistat que se'ls hi ha distribuït a l'inici de la sessió.

La primera pregunta registrada amb el número 1486-A ha estat presentada pel Sr. Ladislau Baró, de l'Agrupament Nacional Democràtic i pel Sr. Jaume Bartumeu, Vicenç Mateu i Simó Duró del Grup Mixt.

Exposa la pregunta el Sr. Ladislau Baró. Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Ladislau Baró:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, com vostè mateix ha afirmat, doncs, és una pregunta que formulem els diferents grups de l'oposició.

Abans, en tot cas, sí que m'agradaria emmarcar-la molt breument amb una consideració sobre la dinàmica de la Comissió Legislativa, a la qual, doncs, cal agrair que, sovint, algunes de les matèries que afecten la gestió del ministre, doncs, el Ministre d'Educació en concret –el Ministre de Cultura no l'hem vist tan sovint, és veritat– però el Ministre d'Educació ha comparegut moltes vegades per informar sobre determinats aspectes, i és cert, que el tema... per un costat, el de l'ensenyament universitari, i després el tema de la recerca, doncs, fins ara no han estat tractats. Hi ha un ordre de prioritats, i més o menys hi havia uns mínims de calendari establerts.

D'altra banda el que sí que ens ha estranyat una mica –i a mi especialment com a membre de la Comissió– és que en aquest tema en concret que ens ocupa, doncs, que és un tema que afecta a la recerca... Estic d'acord que podíem haver parlat de recerca en el seu moment, una mica més endavant, però hi ha hagut un canvi, o sembla que hi pot haver hagut un canvi, o alguna decisió de la qual, és cert que la Comissió Legislativa, doncs, no n'ha tingut cap mena d'informació.

Llavors, bé, feta una mica aquesta situació prèvia, passaria a formular, doncs, la pregunta que els diversos grups de l'oposició formulem al Govern, i que es concreta en els següents termes:

Segons informacions arribades al nostre coneixement el Govern té la intenció de clausurar el Centre de Perpinyà de l'Institut d'Estudis Andorrans.

A partir d'aquesta consideració, d'aquesta afirmació la nostra pregunta, doncs, aniria en aquest sentit. Demanaríem al Govern si és cert que s'han iniciat els tràmits per arribar al tancament definitiu del Centre de Perpinyà de l'Institut d'Estudis Andorrans. I, en cas que aquesta resposta fos afirmativa, ens agradaria, doncs, que el Govern ens expliqués una mica quins han estat, quins són, o quins serien els motius que haurien portat el Govern a prendre la decisió de clausurar l'esmentat Centre.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, respon pel Govern el Sr. Ministre d'Educació. Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Pere Cervós:

Gràcies Sr. síndic.

En primer lloc, sí, voldria disculpar-me perquè no n'hem parlat dins de la Comissió, i li intentaré explicar, el més detallat possible, tot el procés.

El dia 16 d'octubre de 1996, es va modificar la Llei de l'Institut d'Estudis Andorrans. Abans d'aquesta data l'Institut d'Estudis Andorrans disposava de dos centres: un a Barcelona i un altre a Perpinyà.

En aplicació de la citada Llei, la seu de l'Institut es crea a Andorra, organitzant-se el seu funcionament en el transcurs de l'any 1998, i mantenint els dos centres: un a França (Perpinyà) i un altre a Espanya (Barcelona).

Els objectius de l'Institut són: tenir contacte amb els universitaris que cursen la seva formació fóra del país per orientar-los en les seves obligacions com a estudiants, i no deixar que s'allunyin de la nostra realitat; una altra funció és el treball de recerca i la difusió d'aquestes recerques; i també, les relacions amb les altres institucions, com per exemple el conveni signat amb l'Institut d'Estudis Catalans. Evidentment, aquí no s'esgota el seu treball, i se li podrien delegar altres competències.

El Comitè director, fent un estudi sobre d'on cursen estudis superiors o universitaris els nostres estudiants a França, observa la següent estadística:

El curs 1997-1998 a Perpinyà 36 alumnes, a Toulouse 189 alumnes. El curs 1998-1999 a Perpinyà 33 alumnes, a Toulouse 177. El curs 1999-2000 a Perpinyà 35 alumnes, a Toulouse 182.

Observant el nombre de centres universitaris, tenim que a Perpinyà hi ha una universitat; a Toulouse hi ha tres centres universitaris que són: La Universitat Paul Sabatier, La Universitat de Toulouse-Le Mirall, i la de Ciències Socials.

Si feu un comparatiu de pressupostos del centre de Perpinyà i del centre de Toulouse, tenim que, per exemple, a l'any 1999 el centre de Perpinyà ens costa 12.800.000 pessetes, i el centre de Toulouse, ja per l'any 2000 –que entra ja dintre del Pressupost– ens costa 8.500.000 pessetes.

Analitzant aquests tres paràmetres, el Comitè director en la seva sessió del 9 de novembre de 1998 va acordar el tancament de l'Institut d'Estudis Andorrans a Perpinyà per traslladar-lo a Toulouse.

En reunió del mateix comitè, el mes de març d'enguany, s'acorda fer efectiu el tancament del centre de Perpinyà, fins disposar del centre que tindrem a Toulouse.

El dia 29 d'octubre de 1999, juntament amb el director de l'Institut d'Estudis Andorrans, vàrem viatjar a Toulouse per signar el lloguer del nou local.

En data 9 de novembre, es va comunicar la resolució al president de la Universitat de Perpinyà, i oficialment des del dia 1 de desembre l'Institut de Perpinyà està tancat.

Actualment estem efectuant el trasllat, per procedir a l'obertura del centre de Toulouse a finals de gener.

Amb la finalitat de cobrir les necessitats dels estudiants residents a Perpinyà, i no tallar els vincles i la bona relació amb la citada universitat, el dia 22 de juny de 1999 es va signar un conveni entre la Universitat de Perpinyà i la Universitat d'Andorra, assistint a la signatura el propi president de la Universitat de Perpinyà, comunicant-li en aquell moment, també, la resolució ja esmentada.

També informo que aquesta decisió s'havia tramès anteriorment al Govern francès per via diplomàtica, no havent rebut cap tipus d'entrebanc, tot el contrari, es va rebre la proposta dins dels límits de la realitat.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Baró voleu replicar? Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Ladislau Baró:

Agrairia aquesta informació del Sr. ministre. És cert que per un costat, doncs, hi ha uns efectius molt diferents d'estudiants andorrans a Perpinyà i a Tolosa, i per tant, doncs, els criteris que poden haver inspirat aquesta decisió són... –"semblen" anava a dir– però no... són força plausibles i força raonables.

Si bé, doncs, també és cert que potser en determinats àmbits o àrees d'estudis, i parlo en concret... abans parlàvem de la Llei del català, potser en tot el que fa referència a investigacions en matèria de filologia

potser la Universitat de Perpinyà, doncs, hi tenia bona part a dir.

Però bé, jo crec que per un costat queda perfectament, doncs, argumentat en termes d'efectius d'estudiants a favor de Tolosa en relació a Perpinyà. El que sí que demanaria, doncs, és que des de l'Institut es tractés de potenciar una mica el diàleg entre les diferents universitats, no només de Toulouse o de Barcelona, sinó, doncs, també de Lleida, de Perpinyà i d'altres –he posat a tall d'exemple aquestes dos– amb les quals, bé, hi pot haver... doncs, per un costat hi ha una proximitat, hi ha un veïnatge, i, d'altra banda, hi pot haver moltes possibilitats de compartir recerca i projectes diversos que ens afecten en tant que veïns.

Lamentar, una vegada més, doncs, el fet que aquesta informació arribi al Consell General, doncs, una mica amb retard. I voldria acabar formulant una mica la repregunta següent, tot i que el ministre l'ha contestat parcialment, que era en el sentit de dir per quan està prevista o en quina fase es troba el desenvolupament de l'obertura del centre de Tolosa? Ens ha dit que a finals de gener. Això vol dir que la cosa està bastant avançada?

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. ministre si voleu respondre? Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Pere Cervós:

Sí, jo li torno a repetir les excuses, justament, perquè crec que en l'àmbit de la Comissió d'Educació tenim la informació, novament, i justament aquest tema sé que a mi m'ha passat per alt.

Jo penso que l'Institut d'Estudis Andorrans actualment està treballant allà on hi ha els estudiants. Evidentment, si els estudiants majoritàriament estiguessin a Madrid, o estiguessin a París, crec que seria allà on hauria d'estar per donar suport. Per altra banda, també, des d'aquí, hi ha la Universitat d'Andorra. Crec que ja s'està treballant amb convenis amb la Universitat de Perpinyà que s'ha establert. Amb la Universitat de Toulouse ho farem també el mes de gener, amb la Universitat de Lleida tenim un conveni, amb la Universitat de Barcelona Politècnica ja tenim també creats convenis, i, sí, que estem treballant en temes d'universitat a universitat en tot el que és el voltant del Pirineu, i podem anar molt més enllà.

Per altra banda el que són els nous locals de Toulouse, si es pretén.. hi ha hagut un retràs pel tema del lloguer, i que ens ho ha buscat, precisament, justament la *Mairie* de Toulouse, i en principi, sí, que es vol fer la inauguració. Tal i com es

fa el dia d'Andorra a Barcelona, també es voldria fer el dia d'Andorra a Toulouse, i estava previst fer-ho abans de desembre, però hi ha hagut aquesta demora, i pensem a veure si pot ser possible per a finals de gener o principis de febrer.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Simó Duró ha demanat la paraula per fer una repregunta. Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, una repregunta... no és tant com una repregunta, com que ja havien fet la pregunta... és senzillament agrair les paraules, perquè ara ens han donat, ja, un ventall més realista –tot i que és subjectiu– d'aquesta situació. I m'explico perquè, és clar, m'havíeu espantat una miqueta, després, quan heu parlat que era per una qüestió d'efectius... No havia quedat tranquil, jo, per una qüestió d'efectius... En tot cas, fins i tot que només n'hi hagués hagut un, i que aquest hagués estat concernit, penso que, evidentment, per bona gestió i contenció el que no podíeu permetre és que, per un costat s'esmercessin 10.000.000 de pessetes i que per un altre s'esmercessin 8.

He de dir-ho: Voleu dir que en aquesta mesura no heu volgut allunyar un contenciós? I si algú m'entén, que m'entengui; si algú no m'entén que no m'entengui, i si convé encara diré una miqueta més,... Aquí en aquesta sala...

(Se senten veus)

No, ja ho diré Sr. cap de Govern...

Primera cosa... primera cosa, Sr. ministre, sabeu el què ha passat perquè durant tot aquest temps no ens hagueu informat? És que el Sr. Ladislau Baró ho ha dit. Ara, sí, que heu comparegut com altres vegades, i ja sabeu que estem ben contents, perquè em sembla que se n'han arranjat moltes de coses, però l'any passat va passar un any sense que vinguéssiu a parlar-nos-en, aleshores el dia que va venir, que s'havia de buidar tantes coses, aquesta va quedar, i per tant, era important... era important. Per què? Abans era l'Institut d'Estudis Andorrans de Barcelona que era deficitari, era un sac –diguem– foradat; el de Perpinyà anava de meravella i ara aniré de cara a...

Sí... el de Perpinyà anava tant bé com vulgueu, resulta que ara sembla que les coses...

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Duró, si us plau, demanaria que anéssiu a la pregunta, si us plau.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Sí, bé, el contenciós era un contenciós que tenim pendent d'una organització de film de muntanya amb uns certs individus, i sé que aquestes persones estaven a Perpinyà. És per això que ho volia dir, per a veure si això tenia relació.

Res més. He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. ministre si voleu contestar, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Pere Cervós:

Sí, Sr. síndic.

Jo no l'entenc. Vull dir, no sé que em pregunta.

El M. I. Sr. Simó Duró:

No, perquè no hi éreu...

El M. I. Sr. Síndic General:

Si us plau, Sr. Duró.

El M. I. Sr. Pere Cervós:

Jo, el que, sí, que li puc dir és que justament el centre... –com vostè ha dit– el centre de Barcelona actualment està funcionant, i el centre de Perpinyà sí que, per exemple, està funcionant molt poc, està funcionant amb precarietat. Justament, per això es fa el canvi a Toulouse, justament per donar molta més sortida a aquest centre, i donar i poder treballar amb les matèries, i també donar suport a tots els estudiants que estan a la universitat que penso que ho necessiten.

No sé l'altra pregunta.

El que sí és, que dintre de la Comissió, ja sap que en el moment que em convoquin, jo, amb molt de gust hi vinc.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Jaume Bartumeu teniu la paraula per formular una repregunta.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Sr. ministre, si ho he entès bé serà més barata la instal·lació a Toulouse.

La meva pregunta és: on ha firmat vostè, és a dir, on estarà instal·lat... –ha dit que havia signat, ja, un contracte d'arrendament–, on estarà instal·lat aquest centre, i amb quin tipus de personal es gestionarà? Dic on estarà instal·lat, perquè a Barcelona tenim una magnífica instal·lació al cor de la universitat. A Perpinyà, amb els problemes que hi havien, també estava tocant a la universitat, i, per això li pregunto on estarà a Toulouse?

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. ministre teniu la paraula per contestar.

El M. I. Sr. Pere Cervós:

Sí. El nom del carrer sí que no el tinc present. El que sí que és, per exemple, ens vam dirigir a la *Mairie*. Són uns centres que han d'estar a la llarga dintre de la universitat, i actualment són uns locals que estan a cinc minuts del centre universitari. Vull dir, que està al centre.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna altra repregunta al respecte?

Sí, Sr. Dallerès teniu la paraula.

El M. I. Sr. Josep Dallerès:

Gràcies Sr. síndic.

Si mal no recordo a la Universitat de Perpinyà, l'espai físic, hi havia un cens enfitèutic si mal no recordo, que era del Govern. Que se n'ha fet? Es manté? Es deixa caure completament la possibilitat de tornar en un futur a instal·lar-se, o no?

La meva repregunta aniria per aquest costat, i sobre el cost real del tancament.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, Sr. ministre teniu la paraula.

El M. I. Sr. Pere Cervós:

Sí, Sr. síndic.

El centre de Perpinyà continua sent nostre. S'ha cedit mentrestant a la Universitat de Perpinyà, per treure'n ús. I llavors, està dintre del Conveni de la Universitat d'Andorra i de la Universitat de Perpinyà, que poden fer qualsevol treball que nosaltres vulguem, dintre de l'enfitèutic, és veritat que té una durada de noranta-nou anys, pagant un

franc a l'any, i penso que han passat 15 anys d'ocupació.

El M. I. Sr. Síndic General:

Cap altra repregunta...?

Per tant, doncs, passarem a la

Segona pregunta registrada amb el número 1491–A que ha estat presentada pels Srs. Jordi Torres de l'Agrupament Nacional Democràtic i pel Sr. Jaume Bartumeu, Vicenç Mateu i Simó Duró del Grup Mixt.

Exposa la pregunta el Sr. Josep Dallerès.

El M. I. Sr. Josep Dallerès:

Gràcies Sr. síndic.

Em limitaré a...

(Se senten veus)

El M. I. Sr. Síndic General:

Si us plau. Si us plau, senyors!

El M. I. Sr. Josep Dallerès:

Gràcies Sr. síndic.

Crec que la pregunta és prou explícita. Em limitaré a llegir el text tal com es va presentar, i diu així:

Durant la darrera campanya electoral el tractament donat a les candidatures del Partit Lliberal en els espais destinats a les eleccions comunals dins dels informatius de la ràdio i la televisió pública ha estat –al nostre entendre– tan generós que ha desvetllat nombrosos interrogants quan a l'equanimitat dels informatius.

Així doncs, es pregunta al Govern:

Quin ha estat el temps destinat, en el conjunt dels espais informatius o de notícies de la televisió pública a cadascuna de les candidatures durant els dies que s'ha desenvolupat la campanya electoral?

El M. I. Sr. Síndic General:

Respon pel Govern el Sr. cap de Govern. Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Sí, gràcies Sr. síndic.

En primer lloc, he de dir que per la televisió quan es va organitzar la campanya electoral, com sempre,

amb els grups es van fer reunions per decidir quin era aproximadament el contingut dels informatius dedicats a la campanya electoral, i va resultar que era oportú dedicar uns deu minuts a cada informatiu, i, aproximadament, s'ha anat seguint aquesta pauta segons se m'ha dit, dins dels informatius!

A més a més d'aquestes informacions pròpies de les eleccions dins dels informatius, hi ha d'altres notícies, també, dels mateixos grups que no són de caire estrictament electoral, però, que també tenen contingut i cabuda dins dels espais d'informació. Com és natural!

A partir d'aquí la televisió ha fet el que ha fet sempre, és a dir: atendre a la demanda de presència de càmares quan qualsevol candidatura li demanava, i en funció d'això, el resultat de la presència d'aquestes càmares, els dies que hi havia una candidatura que havia fet algun acte i d'altres que no n'havien fet i viceversa, és la següent: –són dades que puc llegir de tot el país, en detall de cada una de les candidatures–, el temps dedicat a les candidatures en els informatius d'Andorra Televisió per les candidatures són: la candidatura de Canillo encapçalada per la Sra. Rossa amb: 74 segons; Sr. Jordana: 134; Sr. Mas, a Encamp: 184; Sr. Loan, a Encamp: 230; Sr. Dolsa, a Ordino: 371; Sr. Bringué: 93; Sr. Garrallà, a la Massana: 121; Sr. Montané: 140; Sra. Mora, d'Andorra la Vella: 376; Sr. Cabanes, d'Andorra la Vella: 623; Sr. Pujal, a Sant Julià: 25; Sra. Lúdia Magallon: 288; Sr. Fortó, a Escaldes, també: 495.

I el minutatge...

...Sí, sí, Sra. Magallon a Escaldes: 288 i Sr. Fortó: 495 segons –això en minuts és fàcil de calcular.

El minutatge per candidatures amb les repeticions incloses i amb els dos minuts que es van donar del perfil dels tretze candidats, tot plegat, donen el següent:

Partit Lliberal d'Andorra i Independents: 35 minuts; Coalició pel Progrés d'Escaldes–Engordany, 22 minuts; Coalició pel progrés d'Andorra la Vella: 20 minuts; Partit Renovador d'Ordino: 16; Llista de Progrés d'Encamp: 11 minuts; Partit Lliberal d'Encamp: 10 minuts; GOL, TIP, i Independents: 10 minuts; Partit Lliberal d'Escaldes: 9 minuts; Unitat i Renovació de Canillo: 8 minuts; Coalició pel Progrés i Qualitat de Vida d'Ordino: 7 minuts; Unió Laurediana: 6 minuts; Grup Democràtic Parroquial de la Massana: 5 minuts; i Unió pel Progrés: 5 minuts.

He d'afegir que... Bé, sembla que es dedueix d'aquestes xifres una cosa clara, i és que les candidatures que aspiraven a accedir a un lloc de comú, ocupat per una altra candidatura, són les que

han demanat més intervenció de les càmares per seguir els seus actes, i això es dona a totes les parròquies sigui del caire que sigui la majoria que governava o la majoria que aspirava a governar.

Jo el que podria fer, i això ha estat demanat amb extrema urgència ahir... La televisió m'ha donat això molt a última hora, i els hi podem fer arribar amb més detall –si volen– la fotocòpia de tots aquests documents, que són uns quants documents, i que hi ha, *inclús*, unes intervencions molt detallades de cada un dels casos. Els farem arribar si vol, Sr. síndic, si em permet, per còpia. També hi ha una relació del minutatge dels partits polítics dins de l'informatiu de televisió durant tot l'any des del maig de l'any passat, –també és bo que ho tinguin vostès– i, així, si em permeten els farem arribar aquestes dades que permetran de fer una anàlisi completa de la situació.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Dallerès vol replicar? Té la paraula.

El M. I. Sr. Josep Dallerès:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, crec que les xifres parlen soles. De totes formes agrairé que ens facin arribar, doncs, aquesta documentació que ha dit el Sr. cap de Govern.

Per part meua no hi ha cap més repregunta.

El M. I. Sr. Síndic General:

Algun complement Sr. cap de Govern? No?

Sr. Antoni Martí vol formular una repregunta? Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Antoni Martí:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Una repregunta i un petit comentari si se'm permet.

La pregunta ha estat feta bàsicament sobre les llistes del Partit Lliberal Andorrà. Jo, ja sabeu que sóc membre del Partit Lliberal Andorrà, i, en tot cas, el Sr. cap de Govern ha donat les dades de totes les candidatures. La pregunta pel que veig feia referència exclusivament a les llistes del Partit Lliberal Andorrà, i perquè es poguessin comparar, evidentment, –i això és fàcil de comparar– s'havien de comparar, també, amb les llistes oponents de Coalició pel Progrés.

Sr. cap de Govern, sense entrar en cap polèmica, perquè em sembla que ja s'ha fet bastant el tomb d'aquestes coses, vostè em confirma que, per exemple, el Sr. Josep M. Cabanes que encapçala la

llista del Partit Lliberal Andorrà d'Andorra la Vella ha tingut més minutatge, i la Sra. Mora –elegida, per cert– n'ha tingut menys? Se'm confirma, doncs, que la Sra. Lídia Magallon, n'ha tingut menys i el Sr. Fortó n'ha tingut més? I la Sra. Lídia Magallon ha estat elegida. En els dos casos les dos persones que han estat menys presents a la televisió han estat elegides?

Era aquesta la meua pregunta. Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, Sr. cap de Govern teniu la paraula.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Sí, jo molt breument per confirmar el que ha dit el Sr. Martí. És veritat que no he contestat pròpiament al contingut de la pregunta.

La relació entre les intervencions del Partit Lliberal i els adversaris que han tingut pel cas d'Andorra i d'Escaldes, per exemple: la Coalició pel Progrés ha tingut en suma per Andorra i Escaldes: 871 segons, i el Partit Lliberal a Andorra la Vella i Escaldes: 911 segons, una diferència de 40 segons, entre les dues sumades.

I la veritat és el que vostè ha dit. Les dos candidatures que ostentaven el càrrec, i que van mantenir el càrrec, han tingut menys participació a la televisió, i jo crec que ho haig d'atribuir, com se m'ha dit, a què les candidatures que demanaven presència de càmares per actes que organitzaven eren les que aspiraven a desbancar, en aquest cas, les opcions que han continuat sent guanyadores.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, Sr. Alay teniu la paraula per formular una repregunta.

El M. I. Sr. Vicenç Alay:

Gràcies Sr. síndic.

Sí, una repregunta què té una mica de relació amb això que s'està comentant de l'última resposta del Sr. cap de Govern.

He estat mirant el minutatge de la Sra. Magallon i del Sr. Fortó i, bé, si vol el de la Sra. Mora i el del Sr. Cabanes...

Si no he entès malament la seva intervenció, aquests minuts es refereixen únicament a actes de campanya, pròpiament de campanya, electoral. És a dir, que els actes institucionals que hagi pogut fer qualsevol

d'aquests membres en tant que cònsols, per exemple, no estarien contats aquí.

O sigui que, a més a més d'aquest minutatge pot haver-hi el minutatge, –ho dic perquè sinó no lligaria– el minutatge que hagin pogut ocupar en l'exercici de la seva actuació com a cònsol, en aquest cas.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. cap de Govern teniu la paraula per contestar.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Per les dades que tinc entenc que és el que vostè diu.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Dallerès voleu formular una repregunta? Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Josep Dallerès:

No és una repregunta és un aclariment, perquè aparentment el Sr. Martí no ha llegit bé la pregunta, i em sembla que s'ha distribuït. La pregunta que hem posat feia referència a totes les candidatures.

Si vol li torno a llegir, diu: Quin ha estat el temps destinat en el conjunt dels espais informatius o de notícies de la televisió pública a cadascuna de les candidatures durant els dies que s'ha desenvolupat la campanya?

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, Sr. Martí teniu la paraula.

El M. I. Sr. Antoni Martí:

Sí, en efecte segurament he llegit malament la pregunta. No treu a res. Em sembla que la meua repregunta al Sr. cap de Govern –vull dir, i a més aquí tothom està content perquè ningú ha guanyat o ha perdut– era bàsicament en dos coses que es podien fer... comparar d'una manera ben clara que és Escaldes–Engordany i Andorra la Vella, i, en tot cas, m'excuso, doncs, de no haver llegit bé la pregunta, Sr. Dallerès.

Gràcies Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna repregunta?

Sí, Sr. Simó Duró teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies Sr. síndic.

Dintre del sentit del Sr. Dallerès, per dir-li al Sr. Martí que no havia pas firmat aquesta pregunta, justament per no anar a furgar d'aquesta manera si els uns o els altres...

No era aquest el meu objectiu. El meu objectiu, senzillament, era de saber a veure si s'havia fet amb equanimitat. Era només aquest.

I, a després, el Sr. cap de Govern, abastant al que ell ens ha exposat, voldria que ens poguéssim fer arribar la documentació en el sentit que l'ha demanada el Sr. Vicenç Alay, perquè llavors sí que podrem saber si ha estat tendenciós o no ha estat tendenciós, i si aquest superflu, que en aquests moments s'està dient, que aquell ha fet menys que l'altre, potser ens donarem compte de què n'hi ha hagut que han carregat més.

Però, no era aquí el moment, aquí només era per recollir informació.

Jo no vull fer polèmica.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

Cap altra repregunta?

Sí, Sr. Narcís Casal teniu la paraula.

El M. I. Sr. Narcís Casal:

Gràcies Sr. síndic.

Volia demanar al Sr. cap de Govern, si es disposen dels minuts de pantalla de les candidatures fora dels espais informatius, que, per exemple, inclourien els famosos vint minuts que es van donar a les candidatures, o bé si està inclòs en el que ens ha donat vostè?

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, Sr. cap de Govern teniu la paraula.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

No, òbviament, Sr. Narcís Casal no estan inclosos en aquesta llista, perquè el temps assignat en els debats van ser el que es va pactar, entre tots els que van assistir a les reunions. Hi van haver dos debats en presència de les dos candidatures, a La Massana i a Canillo: hi va haver 45 minuts, que era el temps assignat–; hi van haver tres compareixences sense debat per absència de l'altra candidatura a Escaldes, a Andorra la Vella i a Ordino: amb 20 minuts cada

vegada; i dos parròquies a les quals no hi va haver cap compareixença per acord, una d'elles per una sola candidatura, a Sant Julià, és a dir 0 minuts; i a Encamp, també, per acord de les dos candidatures: 0 minuts.

Per tant, aquestes xifres no estan afegides a les que he dit abans, són a part.

El M. I. Sr. Síndic General:

Alguna repregunta?

Sí, Sr. Narcís Casal teniu la paraula.

El M. I. Sr. Narcís Casal:

Gràcies Sr. síndic.

Només és per precisar.

Li he demanat si disposarien o si es pot disposar del minutatge de l'aparició en pantalla de les candidatures fora dels informatius... Si podria disposar d'aquest minutatge.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. cap de Govern teniu la paraula per contestar.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Gràcies Sr. síndic.

De la llista que tinc aquí, es disposa d'aquest minutatge fora de l'informatiu de campanya... fora dels informatius, no! perdoni... això no ho tenim... és que no sé quins són aquests espais als quals es vol referir, perquè fora dels informatius hi ha hagut aquest temps que es va fer pels debats previstos, i prou, que jo sàpiga... No sé si hi ha hagut altres coses.

No hi ha hagut, per exemple... Per entendre'ns, hi ha hagut publicitat, és a dir, espais publicitaris gratuïts, iguals per tothom; hi han hagut els debats o els no debats, o el que fos, que estaven convinguts; i, després, no hi ha hagut res més.

A la televisió andorrana no hi ha hagut publicitat demanada per partits, pagada... volem dir.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Narcís Casal una altra repregunta?

El M. I. Sr. Narcís Casal:

Doncs, hi han hagut els debats i les entrevistes que són dues coses diferents. Després, tinc entès, que cada candidatura disposava d'un minut i mig diari

d'aparició. És a dir, una candidatura podia fer una conferència de premsa, i això, està fora dels informatius... la conferència de premsa, que feia la candidatura.

Jo el que volia saber és si es podia disposar d'un minutatge global de tot el temps que han disposat les candidatures fora... fora dels informatius.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. cap de Govern, li demanaré de contestar.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Sr. síndic demanaria que se'm doni amb detall aquesta informació si es que no és la que tinc aquí, perquè jo tinc entès que la que tinc, aquí, ja ho abasta. Ara, ja li demanaré a la televisió que se'm faci arribar... El que sí s'inclou són els dos minuts que es van tenir al final de campanya per a la presentació de la personalitat dels candidats, per a tothom igual, dos minuts aproximadament per a tots. Això està inclòs aquí, ho diuen aquestes xifres, però la resta que vostè em diu no li puc assegurar ara.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Vicenç Alay una última repregunta?

El M. I. Sr. Vicenç Alay:

Gràcies Sr. síndic.

No, era en relació amb la pregunta que he fet abans, que, llavors, s'hi ha referit el meu company Simó Duró. Volia formalitzar la petició referida al fet que els minuts que s'hagin ocupat, no en l'exercici com a candidat sinó en l'exercici com a autoritat, que se'ns fessin arribar si pot ser, si us plau.

Gràcies.

El M. I. Sr. Síndic General:

Res més a afegir, per tant passarem, doncs, a la:

Tercera pregunta registrada amb el número 1492-A. Ha estat presentada pel Sr. Jordi Torres, de l'Agrupament Nacional Democràtic i pel Sr. Jaume Bartumeu, Vicenç Mateu i Simó Duró del Grup Mixt.

Exposa la pregunta el Sr. Jaume Bartumeu. Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, aquesta pregunta es deriva... té ja un precedent en les eleccions generals del 1997 –fa dos anys–, nosaltres vam poder constatar que els universitaris que es trobaven fora d'Andorra estaven rebent comunicacions electorals. Ens vam dirigir, quan ho vam saber, que ja era molt tard, molt entrada la campanya, al Ministeri d'Educació on no se'ns va negar que s'hagués facilitat aquest fitxer, i se'ns va fer arribar el fitxer. Aquesta vegada vam entendre que això ja no formaria part d'una activitat partidària i vam pensar, –evidentment, pel que es veu, equivocadament– que les regles del joc obligarien o bé a no utilitzar el fitxer del Ministeri d'Educació, o si era el cas, a oferir-lo a totes les candidatures comunals.

A la nostra gran sorpresa i a la de molts estudiants, doncs, els estudiants universitaris tant de Toulouse com de Barcelona, com d'altres ciutats, electors d'Andorra la Vella i d'Escaldes-Engordany i d'Encamp van rebre propaganda del Partit Lliberal.

Com que existeix el precedent del 1997, per això ens hem permès ja el pensament que es confirma pel fet que diversos estudiants universitaris han dit que aquelles dades, ells només les havien facilitat al Ministeri d'Educació, doncs, que seria el Ministeri d'Educació que ha facilitat aquest fitxer.

I per això preguntem: qui ha fet arribar al Partit Lliberal aquest fitxer?

El M. I. Sr. Síndic General:

Gràcies.

Respon pel Govern el Sr. Ministre d'Educació. Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Pere Cervós:

Gràcies Sr. síndic.

El Ministeri d'Educació, Joventut i Esports no disposa del cens dels universitaris andorrans que cursen la seva formació fora del país. Sí que disposem del cens dels alumnes que fan la seva formació al nostre país.

Des del Departament de Joventut que forma part del meu Ministeri, sí, que es cursa una carta a tots els universitaris que estan fora del país amb la finalitat d'assabentar-los de la posta en funcionament del citat departament –això és una part– del citat departament de Joventut.

Per disposar de les adreces dels universitaris que cursen els seus estudis fora del país varem demanar

les seves adreces a l'Institut d'Estudis Andorrans que és l'entitat qui té la tutela d'aquest cens.

Nosaltres vam enviar una carta en la qual es tractava de convidar als estudiants, que volíem convocar una reunió de joventut... i veient la proximitat de les eleccions vam proposar els mesos de gener i febrer, tant a Barcelona com a Toulouse. Per... sí que vam, per exemple, els estudiants que estaven a Barcelona o a la regió catalana, vam aprofitar que anessin al dia d'Andorra... vam convidar-los a què anessin al dia d'Andorra a Barcelona.

Llavors, respecte a la pregunta de la propaganda del Partit Lliberal, els informo que amb data 26 de novembre d'enguany vam rebre una carta del citat grup polític demanant-me les adreces d'estudiants universitaris que cursen els seus estudis a l'estranger, amb la finalitat de fer arribar als mateixos el programa de les eleccions comunals. En data 29 de novembre, vaig sol·licitar a l'Institut d'Estudis Andorrans la citada documentació.

Manifesto que tothom té el dret a la informació com a principi democràtic.

L'Institut d'Estudis Andorrans és una entitat oberta i apolítica destinada a la recerca, a la difusió i a l'intercanvi cultural, i l'Institut no està tancat a ningú, i, per tant, una vegada més ha complert la seva funció.

Jo tenia entès que fa tres anys, per exemple, que hi havia grups polítics que ho havien demanat –no tant a la directora d'Educació com al director d'Estudis Andorrans– i, llavors, sí, que tinc la carta, donant permís a donar aquesta documentació.

Jo he dit pel mateix procés, sí, per exemple, quan van demanar això, i si vostès ho haguessin demanat també hagués oferit aquesta documentació.

Penso que, justament, és aquest el joc democràtic i no hem d'amagar res.

El M. I. Sr. Síndic General:

Ha acabat la seva contesta, Sr. ministre? Sí?

Sr. Jaume Bartumeu voleu replicar? Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Jaume Bartumeu:

No, jo crec que ja l'he entès.

És a dir, que el Ministre d'Educació i membre del Partit Lliberal quan rep una carta del Partit Lliberal, i facilita una informació, no se li acut que, potser, fóra bo facilitar-ho a totes les candidatures.

Aquesta és la repregunta.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, Sr. ministre teniu la paraula.

El M. I. Sr. Pere Cervós:

Bé, jo penso que realment, fa tres anys, vull dir, va passar d'aquesta manera, ja suposo que dintre d'aquest àmbit democràtic s'hagués fet el mateix. Justament pensant... penso que és una època complicada pels estudiants per poder rebre informació, ja que es troben en època d'exàmens. Doncs, va ser quan vaig acordar que fóra molt bo que poguessin rebre aquesta informació.

Si a partir d'ara, per exemple, es veu que això pot ser un problema pels universitaris... jo el que, sí, proposaria, és que, per exemple, en les fitxes que facin a partir d'ara, doncs, puguin separar si volen rebre informació política o no. Però, penso que sempre és bo que aquesta relació universitària sigui oberta a tothom.

El M. I. Sr. Síndic General:

Passem a l'apartat de les repreguntes.

Sr. Antoni Martí teniu la paraula.

El M. I. Sr. Antoni Martí:

Gràcies Sr. síndic.

És cert que el Partit Lliberal andorrà confirma el que diu el ministre, no recordo en quina data va demanar aquestes dades. Això és, simplement, una observació que va en el mateix sentit del que ha dit el Sr. ministre.

La meua pregunta, per no allargar-me, és: Sr. ministre, perquè quedi clar que fa uns quants anys aquesta possibilitat, el Partit Lliberal andorrà la tenia, i no la va cursar. Però, també, em consta que d'altres partits l'han tingut en d'altres ocasions i, per tant, a veure si el Govern, doncs, no sé... evidentment, vostè, no era el ministre d'Educació. El Govern també va donar les mateixes facilitats a d'altres campanyes, i el Partit Lliberal no va demanar aquestes dades a d'altres partits polítics.

Gràcies, Sr. síndic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. ministre teniu la paraula per contestar.

El M. I. Sr. Pere Cervós:

Sí, jo tinc entès que, per exemple, ja fa anys que es donen aquestes dades a qualsevol partit que el

consulti, i directament a l'Institut d'Estudis Andorrans, sigui el grup polític que sigui.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Josep Dallerès heu demanat la paraula per formular una repregunta?

El M. I. Sr. Josep Dallerès:

Havia demanat la paraula però, de fet, el Sr. ministre ha contestat ja, pràcticament, a la pregunta que volia posar, que era referent al moment en què es donaven les dades dels estudiants... no vull entrar en la polèmica, vull anar, més aviat, a plantejar solucions... És quan els estudiants donen les dades, si se'ls avisa per si volen que aquestes dades siguin trameses o no... Jo crec que és un tema que és prou important, i cadascú ha de poder decidir si les seves dades –si les dades personals d'adreça, número de telèfon i d'altres– volen que siguin públiques o no, si volen que siguin trameses, perquè de la mateixa manera que aquí, doncs, s'està debatent d'un partit polític, si una empresa comercial fes la demanda que passaria i en base a què?

Jo crec que ha de ser molt clar, i que l'estudiant o qualsevol que doni unes dades personals, en tot cas, tingui l'opció de dir si aquestes es passen o no.

De fet, el Sr. ministre ha contestat, pràcticament, a la pregunta que jo volia posar.

El M. I. Sr. Síndic General:

D'acord.

Sr. cap de Govern vol contestar al Sr. Dallerès?

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Breument. Gràcies Sr. síndic.

És una reflexió interessant perquè va més enllà. És a dir, l'estudiant que viu a fora d'Andorra en data electoral, té el mateix dret que qualsevol altre elector a rebre informació.

El sol fet d'estar a les llistes electorals fa que tothom rebi, ja, la informació, aquí –dins del país– de tothom. El fet de viure fora els ha d'excloure? Jo crec que més que una voluntat positiva de dir, sí, que ho vull rebre, se'ls podria demanar: "no ho vull rebre"? Qui digui que no, se li posa a la fitxa, que no la vol rebre, allà on sigui, i, potser, la rebrà a casa seva, a la dels seus pares, o on sigui.

S'ha de tenir en compte, que és clar, que el dret a la informació el té igual que tothom, tant un estudiant com una persona que està al país.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sí, Sr. Simó Duró heu demanat per formular una repregunta. Sí, teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies Sr. síndic.

No, era per abundar el que el Sr. Dallerès, doncs, havent demanat la paraula, ha demanat, i per explicar que, justament, jo, si encara vaig signar aquesta pregunta és perquè em van arribar unes queixes de persones que es queixaven que se'ls havia enviat quelcom, quan ells no havien donat la seva adreça per aquestes coses. Llavors, evidentment, doncs, tant si volen rebre com no, jo penso que als homes se'ls hi ha de dir: voleu rebre o no voleu rebre? Senzillament.

El M. I. Sr. Síndic General:

El Govern vol afegir alguna cosa?

Sr. Josep Dallerès una altra repregunta?

El M. I. Sr. Josep Dallerès:

Miri, referent a aquest punt, efectivament, jo trobo lògic que els estudiants rebin la informació. Segons la Llei electoral, la reben en base al cens, i en cas que, per aquests motius, s'envii des de l'Institut d'Estudis Andorrans, el que és lògic és que ho tingui tothom.

La meua pregunta anava més lluny que únicament del tema electoral, i de fet, el Sr. ministre ja m'ha dit que, d'aquí en endavant, doncs, es demanaria. A mi em satisfà plenament.

El M. I. Sr. Síndic General:

Bé, cap altra intervenció?

Doncs, passem a l'última pregunta, la :

Quarta concretament, registrada amb el número 1493–A. Ha estat presentada pel Sr. Simó Duró del Grup Mixt.

Exposa la pregunta el Sr. Duró. Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Gràcies Sr. síndic.

Com que és tard aniré directament al gra.

En el decurs d'una reunió amb el Sr. cap de Govern on vaig assistir, a més dels Hbles. Cònsols d'Ordino, el cap de l'executiu replantejà la idea de crear en el lloc conegut per la Planada dels Camps d'Ordino, un

centre esportiu cobert que collindaria amb les escoles que convenia construir de forma urgent (ràpid creixement de la població escolar, i compleure els tres sistemes educatius implantats a Andorra).

El dia 28 de juny –proppassat, vull dir–, acabada ja la sessió del Consell General, vaig replantejar al Sr. Ministre d'Educació, Joventut i Esports el disseny de conèixer el pre–projecte educacional i esportiu que es configurava sobre plànols en la partida de la Planada dels Camps.

El cap d'Educació proposà mitjançant trucada de confirmació, tot i avançat per a la setmana següent una visita al seu despatx per tal de veure i parlar de com estaven les coses.

El proppassat dia 27 de setembre en la seva compareixença pública davant la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura i Esports, el Sr. Ministre d'Educació, entre altres coses, digué que “no havent–se pogut realitzar les escaients permutes, es construirà un col·legi al cap del Prat de Call” –cito de memòria car no se m'ha entregat encara el projecte d'acta.

Fa pocs dies, el senyor administrador de Casa Rossell pel Govern deia que els col·legis no podien edificar–se a la Planada dels Camps car no hi ha pas.

Seguidament vulnerant, al meu poc entendre l'article 6.2 de la Constitució, i fent política a despeses dels escolars, en un acte electoral es presentà a l'auditori assistent –s'ha d'entendre, no a l'auditori edifici– la maqueta d'unes futures escoles al Prat de Call. A aquest desencert s'afegeix l'inacceptable, car dies abans el Comú d'Ordino havia rebut del Govern un pre–projecte d'escoles a bastir al cap del Prat de Call per tal de conèixer el parer de la corporació concernida.

En aquestes condicions pregunto al Govern: s'ha estudiat un pre–projecte o projecte d'escola situat en un dels dos terrenys radicats a la Planada dels Camps i aquests provinents de Casa Rossell?

Segona pregunta: si no s'afectava cap d'ambdós terrenys on es pensava ubicar la realització educativament esportiva?

I tercera pregunta: és cert que s'ha renunciat a construir uns nous centres educatius en un dels dos terrenys propietat del Patrimoni Nacional, coneguts per “Terra de la Roca” i “Plana de Babot”, per manca de pas o d'accés?

El M. I. Sr. Síndic General:

Respon pel Govern el Sr. Ministre d'Educació. Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Pere Cervós:

Gràcies Sr. síndic.

Li contestaré, tot, punt per punt i molt detallat.

Perquè ens entenguem “Terra de Roca” i “Plana de Babot” li direm “Plana de Camp”... És la mateixa zona?... Vull dir, per referir-nos a la mateixa zona...

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Simó Duró volem precisar?

El M. I. Sr. Simó Duró:

Em permeteu Sr. síndic?

El M. I. Sr. Síndic General:

Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Mireu: Terra de la Roca, juxta amb llevant, cases de l'Anglada; a ponent amb el terreny d'esports; a tramuntana amb casa del Sr. Enric Dolsa i del Sr. Andreu Gaspà; a migdia amb el camí que va a Casa Ramonguem, que va al terreny d'esports, que va a Casa Rossell. Planada de Babot llinda a migdia amb els terrenys de la rectoria; a ponent amb les cases dites de la Clota Verda; a llevant amb la planada dels camps de la terra major de Nicolau; i a tramuntana amb el camí que va de la carretera del Coll d'Ordino als terrenys de ex-Casa Rossell i, avui, patrimoni nacional.

És per això... és que no són iguals.

He dit.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. ministre teniu la paraula per contestar.

El M. I. Sr. Pere Cervós:

Sí, Sr. síndic.

És per avançar i no fer... vull dir, per definir més a aquesta zona amb una paraula molt més curta. Diguem-li un nom, el que sigui...

Bé, en data 31 d'agost de 1998 la Sra. Carme Sala –l'anterior ministra– va rebre una carta de la majoria del Comú d'Ordino que deia el següent: “El representant del Grup d'Unió Parroquial Independent encara creu, com es va fer menció en la carta del cap de Govern del 19 de març, que el millor lloc per ubicar les escoles seria el lloc conegut per la Cobanella i no Prat de Call. A fi de no bloquejar la

situació i poder donar un seguit al projecte que varem examinar, ahir, voldria fer les següent consideracions: és a dir que per un costat, el Comú d'Ordino no està d'acord en aquesta ubicació i, per altre costat, proposaven modificacions per millorar el projecte de les escoles a Ordino.

Quan jo vaig entrar, vaig agafar la cartera d'aquest ministeri, en principi hi havia una proposta que era, per exemple, conjuntar totes les escoles de La Massana i Ordino, justament en un lloc concret que és la Planada dels Camps. En aquest lloc es volia situar el que era maternal, el que era primària, el que era secundària. Les reaccions que va hi haver de cara als cònsols, per exemple... es va fer aquest oferiment al cònsol de La Massana. El cònsol de la Massana, doncs, amb tota la llibertat va dir que a ell li molestava molt deixar perdre les escoles de l'interior del poble perquè creava una activitat comercial, una activitat als matins, i que era perdre, una mica, el moviment de la parròquia, que penso que molta raó en pot tenir. El cònsol d'Ordino, també va dir exactament el mateix defensant que, per exemple, és lloable aquesta opinió del cònsol de la Massana.

Es va fer un estudi molt primari des del Departament d'Esports –juntament amb... quan hi havia encara l'anterior director– i amb Ordenament Territorial. Es podria fer un estudi, que quasi es podria dir de croquis, per saber què es podria ubicar en aquests terrenys de la Planada de Camps, dins del que és l'espai d'aquesta pista d'atletisme i la zona, diguéssim, destinada a les escoles. De projecte realitzat, avui en dia, no n'hi ha cap, i es podria dir segons el que es diu a nivell d'arquitectura, que és quasi un croquis sobre paper, i fet, diguéssim, quasi a mà alçada.

Més tard vam tenir una reunió amb el cònsol major i cònsol menor d'Ordino amb els quals justament vam estar parlant de la necessitat que tenim des del ministeri de tirar endavant aquestes escoles, les escoles de la Massana i d'Ordino, i per no parar aquest procés el projecte s'estava continuant degut a les reformes de modificacions que s'haurien de fer per alçades, es continuava endavant per no retrassar-ho.

I per altra banda, també es va parlar una mica de tot el tema de les permutes d'aquesta zona de la Planada dels Camps. Això, estic parlant dels mesos de juny, juliol. Vam tenir una reunió, també, amb el coordinador de la comissió gestora del patrimoni Casa Rossell –que està facultada, sempre, pel cap de Govern– en la qual em va explicar una mica la situació de totes aquestes permutes, i anàvem per llarg perquè costava molt unificar i regularitzar totes aquestes parcel·les.

Ara fa un mes que vam tenir una altra reunió amb el coordinador de la comissió gestora del patrimoni de Casa Rossell, i, per exemple, sí, que ha dit que quasi estan negociades totes les permutes a falta d'un propietari que és el que falta per regularitzar tota la parcel·la. El resultat d'aquesta nova parcel·lació sembla que té –i torno a parlar que és també dintre, no podríem dir d'un avantprojecte sinó d'un estudi de croquis– que, per exemple, es veu que la pista d'atletisme hi podria cabre, i també aquesta zona per a les escoles– ja no parlàvem de primària, sinó, per exemple, en aquests moments de secundària per la zona d'Ordino i la Massana.

Respecte a la qüestió que em pregunta, de si no s'ha vulnerat l'article 6.2 de la Constitució del Principat d'Andorra, jo penso que s'ha complert, i per això llegeixo textualment al Ple d'aquesta Cambra el que diu l'article 6.2: "Els poders públics han de crear les condicions per tal que la igualtat i la llibertat dels individus siguin reals i efectives".

En data 7/12/1999 el Partit Renovador d'Ordino, i en el seu nom el Sr. Enric Dolsa Font va adreçar una carta al cap de Govern –i llegeixo textualment–: "Molt Il·lustre Senyor, tal com és públic i notori l'emplaçament de les futures escoles d'Ordino és un dels temes electorals més importants de la nostra parròquia. A fi de poder explicar als electors la realitat del projecte, i poder debatre sobre dades certes, respectant totes les opinions, crec que seria molt útil que els ordinencs puguin disposar dels plànols d'emplaçament, i veure la maqueta de l'obra. Per tant, a fi de poder-lo exposar en reunió pública, em plau demanar-li que se'm sigui deixada una còpia del plànol d'emplaçament de l'escola al Prat de Call, amb l'espai destinat a l'aparcament i accés protegit. Si fos possible, poder, també, tenir la maqueta.".

Analitzant des del Govern d'Andorra aquesta demanda, i no existint cap causa per actuar en sentit contrari, el cap de Govern va acceptar aquesta petició.

Miri, Sr. Duró, que de la mateixa manera que el Partit Renovador d'Ordino es va adreçar al cap de Govern, ho podia haver fet qualsevol ciutadà o altre partit polític, –no solament el d'Ordino sinó de qualsevol parròquia– i, vist que es tracta d'una qüestió d'interès general es va entregar una còpia de l'avantprojecte i de la maqueta al Partit Renovador d'Ordino amb la finalitat abans exposada.

Igualment, com s'havia fet anteriorment, en el primer avantprojecte, la maqueta que es va entregar a l'Hble. Comú d'Ordino i a l'associació de pares de l'escola d'Ordino, que me'n recordo que va ser quan, més o menys, jo vaig entrar a la cartera del Ministeri.

A més, l'Honorable Comú d'Ordino va rebre una carta de data 8/11/1999 i signada pel Ministre d'Ordenament Territorial –i cito textualment–: "Honorable Senyor, seguint el procés endegat pel Govern el 4 de febrer de 1998 la convocatòria d'un concurs i un avantprojecte per a la construcció del nou centre escolar a Prat de Call d'Ordino, concurs on va resultar guanyador l'arquitecte, el Sr. Víctor Blasi, tinc a bé acompanyar-vos còpia de l'avantprojecte lliurat per l'esmentat arquitecte. Estem en fase de redacció del projecte i s'efectuarà la licitació de la primera fase de les obres (estructura d'edificis) durant l'any en curs. Ensenms, em plau comunicar-vos que el Govern ha encomanat l'avantprojecte d'un aparcament en la part inferior de Prat de Call i escola, també, properament. Quedant a la seva disposició, etc."

Per tant, no hi ha hagut cap desencert perquè amb aquesta tramitació no es pretenia desconèixer el Comú.

Aquest ha estat tot el procediment, diguéssim, que s'ha portat fins aquest dia.

Sí, que li voldria dir que em va trucar vostè, divendres passat, justament pel tema de la maqueta que ha sortit en el diari. Jo, el divendres, vaig arribar aquell dia de la Comissió mixta franco-andorrana, realment, vaig estar visitant les escoles d'Encamp, tot el dia, i a la tarda vaig tenir una reunió al ministeri, i també vaig arribar en un estat no gaire bo, i sí, que no em vaig posar en contacte amb vostè. Jo, la maqueta de les escoles de Prat de Call no l'he vist. Li puc dir que no he vist ni el projecte.

El M. I. Sr. Síndic General:

Ja ha acabat Sr. ministre?

Sr. Simó Duró vol replicar? Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Sí, primera cosa que voldria és que el Sr. ministre, doncs, *a després* que hagi intervingut, em contesti puntualment les preguntes que he posat.

Aquesta serà la meva petició.

Altra cosa, rèplica. Amb el Sr. cap de Govern, aquí, ho he posat. La vegada que el vam venir a trobar era el 26 de febrer de 1996... primera cosa. Segona cosa, Sr. ministre, el 28 de juny havíem quedat que examinarien les coses com eren, sou vós que m'apreneu, ara, que era un croquis, que era una cosa així.

Jo us vaig demanar que em parléssiu del preprojecte, he d'admetre que han passat molts dies i que vós us havíeu despreocupat o, senzillament, havíeu pensat

que valia més... –i us ho dic com ho penso– que passessin dies perquè d'aquesta manera es podria dur més a terme una cosa que jo no havia desitjat mai. I ho dic perquè se m'ha titllat que ja fa quatre anys que jo havia acceptat un projecte al Prat de Call... És una falsedat! Jo no l'he acceptat mai! Cap dels companys de junta no poden dir que quan ha comparegut la ministra i quan se li ha fet sentir... –de l'altra, perquè era abans del 1996– a veure si jo ho havia dit. Sempre havia parlat de la Cobanella, que el que, sí, que us voldria demanar –si m'ho podeu contestar segona contesta– és qui va adreçar aquesta carta perquè s'ubiquessin els col·legis a la Cobanella, perquè, és clar, penso que de manera desencertada s'ha dit que era la tendència del comú, i penso que el Comú d'Ordino sempre ha parlat de la Planada dels Camps.

Altra qüestió que el cònsol d'Ordino amb el cònsol de la Massana... jo no m'hi poso. Aquesta sí que havia estat una iniciativa meua prop de la Sra. Carme Sala, de demanar que les escoles andorranes, les escoles... els centres educacionals es fessin a dintre d'un dels terrenys de Casa Rossell ja que els arribàvem a tenir. Això, sí, que ho havia demanat, jo.

I, a després, pel que pertoca a la presentació de la maqueta, jo no diria res, Sr. ministre –si vós dieu que no ho havíeu vist, mireu, és el vostre problema– però, jo no diria res si el Comú d'Ordino us hagués contestat favorablement aquesta qüestió. Però, el Comú d'Ordino se l'ha de respectar i creieu-me... creieu-me, han començat malament, i vosaltres penso que si mai haguéssiu complert tal com ho interpreto –i em queda poc temps com a legislador per interpretar– els poders públics han de crear les condicions per tal que les igualtats siguin reals i efectives. Penso que havíeu de dir-ho a les altres persones si els interessava –que tampoc els hauria interessat. I el que jo, aquell dia, Sr. ministre –perquè heu fet al·lusió a la trucada telefònica, que aquí, doncs, ja veieu que no ho he posat perquè no us ho volia dir– el que sí que us volia dir és que mai, mai a nivell de la Comissió d'Educació, mai no havíem fet política a costa, de la canalla, ni dels escolars. Això sempre ens ho havíem proposat de no fer-ho! Jo interpreto que heu trencat el pacte, aquí. Vós o qui sigui... Ja podeu dir que no! jo dic que sí!

Llavors no s'ha d'allargar, perquè jo el que no vull arribar a fer és polèmica, però el que, sí, que voldria és que em contestéssiu les preguntes una per una, i que em diguéssiu a veure si, aquí, en aquests terrenys –i perquè hi hagi coneixement en aquesta Assemblea– el terreny de la terra de la Planada de Babot, fa prop d'una hectàrea, és a dir, fa prop de 9.000 metres quadrats... mireu si se'n podrien fer de

col·legis! El terreny de la Terra de la Roca en fa prop de 5.000, mireu si se'n podrien fer de col·legis! I se'n podrien fer només arribant allà, fer els fonaments sense fer cap mur i sense res, perquè com ho diu la paraula és la Planada de Babot, és a dir, amb un mínim de cost, i amb accés.

És per això, que us he dit, ho he situat, us he precisat a sobre del terreny: accés d'un costat i accés de l'altre.

Llavors, Sr. síndic, jo demanaria que se'm contestessin les preguntes, si us plau.

El M. I. Sr. Síndic General:

D'acord.

Sr. ministre us demanaria, per no excedir-nos en el temps, de contestar de manera breu i concreta.

Sí, Sr. cap de Govern.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

Si em permet... Gràcies, Sr. síndic.

Primer hauria de contestar jo, que agraeixo al Sr. Simó Duró que m'hagi aclarit que vam tenir una reunió el 26 de febrer de 1996, perquè a mi em costava recordar-la, és veritat, que potser, sí, que vam parlar del que vostè diu, m'ho crec, naturalment, i que, sí, que se n'ha parlat en algun moment d'intentar fer unes escoles conjuntes de la Massana i d'Ordino a la prada que està tocant el camp de futbol, per entendre'ns, a la qual hi ha un terreny de Rossell i un anterior, també, que ara són del Govern de l'Estat. En tot cas, i per això s'ha fet la política que vostè coneix de reparcel·lar. És a dir, s'ha aconseguit a través de la comissió que hi treballa, –que ha treballat força bé– de mirar de permutar la major part d'aquells terrenys de tota la prada restant amb altres terrenys de Rossell –és a dir, de l'Estat– per tal que el terreny sigui una unitat, i prescindir de tenir espais... terrenys escampats per tot el poble d'Ordino, amb la finalitat de tenir tota aquella prada –si es pogués– propietat de l'Estat, i destinar-la al que es volgués. Hi cap, perfectament, un centre d'alt rendiment esportiu, si es volgués fer, amb una pista d'atletisme i annex. En aquest podria anar-hi una escola d'estudis que, el plantejament que podria fer-se –d'acord amb La Massana, en tot cas, hauria de ser– seria que fos per a una escola secundària.

És a dir, el nostre plantejament és que tots els nois i noies, nens i nenes de la Massana, que han de sortir de la Massana i d'Ordino per estudiar, es puguin quedar a Ordino o a la Massana. En aquest cas a Ordino es podria fer, i la Massana ho acceptaria.

Crec que acceptaran molt més fàcilment que pugin a Ordino que no que baixin a la Margineda o a Santa Coloma, i estic segur que la voluntat ja és així. Crec que és una fase posterior per a tots els sistemes educatius. Es podrà pensar en aquesta escola allà on vós dieu, a la Prada dels Camps, més enllà del camp de futbol, aprofitant totes les instal·lacions esportives que hi hagin.

Ara bé, el tema del Prat de Call ja li explicarà el Sr. ministre, sobre les preguntes que vostè ha fet.

El Prat de Call, el projecte, ja fa més d'un any i mig que està fet, l'avantprojecte. El concurs es va fer l'any passat, tinc entès.

I el que és cert és una cosa, va ser... sí, és veritat el que vós dieu, va ser un tema electoral central a la parròquia d'Ordino, sembla ser i... bé, en tot cas, el que, sí, que puc dir és que el partit que ha guanyat les eleccions a Ordino és partidari de què es faci en el Prat de Call, per una raó, sobretot, –es va explicar, així, i el Govern també ho ha explicat sempre així. No solament es tracta de l'escola sinó que es tracta d'una instal·lació que, també, es podria fer a baix, una pista coberta per pati... que serviria de pati –vostè sap més bé que ningú la manca de pati que té l'escola d'Ordino, de pati cobert–, seria una pista de quaranta per vint, perquè hi cabés una pista de futbol legalitzada, de futbol sala, i a més a més es podria habilitar la part de baix del Prat de Call –que és allà on aparcuem ara– per un aparcament més ben equipat.

El Govern proposarà al Comú que construeixi, si vol, en soterrani, l'aparcament que vulgui allà, i el Govern es comprometrà a fer la part de llosa que li correspon, perquè puguin aparcar els autobusos que arribin al col·legi, a baix al Prat de Call, i els nens i nenes puguin pujar fins a l'escola d'una manera protegida sense haver d'enfilar-se fins a la Cobanella per un carrer que quan neva, com aquests dies, està glaçat i és perillós.

Aquesta és la nostra visió del tema, i la decisió de fer l'escola, és clar, l'ha de prendre el Govern, i, en aquest cas, respectant la voluntat del Comú, en tot cas, del futur Comú que es constituirà el primer dia del mes de gener. I per tant, no hem renunciat.

Amb això ja contesto el que vostè ha demanat que contestéssim... No hem renunciat a construir uns nous centres educatius a la Prada de Baix, però seran centres de secundària... eventualment si hi ha l'acord de la Massana amb Ordino, i potser de batxillerat en el futur, evidentment, depèn del creixement demogràfic.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Simó Duró una repregunta?

El M. I. Sr. Simó Duró:

Sí, no... no, no... és per al·lusions.

La primera de totes les coses és la Planada dels Camps... i no és cap prada, amb llenguatge purament andorrà.

La segona cosa, Sr. cap de Govern, és només per refrescar a nivell de memòria: he dit la data del 1996, perquè a mi se m'ha titllat falsament des de que fa quatre anys que apadrinava un projecte al Prat de Call, i al 1996 ja, amb vós, ho parlàvem, i us recordaré per què. Vam venir a trobar-vos com a cap de Govern amb els cònsols i amb el Sr. Mortés –que no va poder venir aquell dia– per dos coses: la primera era pels col·legis d'Ordino, perquè la ministra volia posar prefabricats; i l'altra, perquè el secretari d'Estat que teníeu havia instat una querella al Comú d'Ordino per l'allau de dalt d'Arcalís. Per aquests temes ens vam venir a trobar i ens vam estar una hora i mitja al vostre despatx, i vam tocar aquests temes cinc minuts, que no sé quantes vegades us ho vaig haver de dir: "Sr. cap de Govern hem vingut per això, i per això altre...". I fins i tot, aquell dia i tot, mireu... per dir-vos que fins i tot vam parlar d'una cosa que em va apassionar molt, que vós em va dir, que era l'escola dels petits cantors... Mireu si en vam parlar de coses.

Bé, doncs, era...

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Duró, si us plau, no voldria que es convertís la pregunta en un debat, simplement...

El M. I. Sr. Simó Duró:

No, no senyor, però, és per fer memòria perquè se m'ha acusat falsament, i jo tinc l'obligació, aquí, de dir que les persones que m'han acusat falsament són uns mentiders...

El M. I. Sr. Síndic General:

Per això us dono la paraula, perquè pugueu fer un aclariment, però també, llavors, voldria que vinguéssiu, en tot cas, a formular la pregunta.

El M. I. Sr. Síndic General:

Perdoneu-me, Sr. síndic, perquè veieu que no és en va el que he dit.

Bé, llavors, doncs, jo vull... se me n'ha contestat una, a les Planades dels Camps, però, no és dintre de l'esperit de la meua pregunta perquè jo ho relacionava amb el que vós, en el seu moment, em va dir, i amb el que havíem quedat amb el ministre.

Molt bé! Doncs, en cap d'aquests terrenys, doncs, no s'hi fa res, i penseu que hi ha 8.000 i 4.000 metres quadrats, i penseu que hi ha accés, contràriament al que s'ha dit. Vós Sr. ministre, parleu de coordinador, i jo puc dir que tinc les paraules del senyor administrador de Casa Rossell, qui és qui lliga i desfà. Aquesta és una pregunta.

Llavors, si no s'afecta cap d'ambdós terrenys, on es pensava ubicar la realització educosportiva? He d'entendre que s'ha esfumat això, que no existeix. És a dir, que aquelles paraules d'aquell dia no han tingut cap classe d'això, molt bé... D'acord... On és que es pensa...? Digueu-m'ho, situeu-m'ho físicament... situeu-m'ho físicament...

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Duró, aquesta és la pregunta, per tant, Sr. cap de Govern té la paraula per contestar, però sí que demanaria que fóssiu breu i concret, si us plau. Ens estem excedint en el temps.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

M'excuso perquè molts dels compareixents dels que són aquí no saben ben bé els terrenys on són, però, costa d'entendre, perquè són molts.

L'escola maternal i primària d'Ordino estarà situada al Prat de Call. Es començarà a construir quan es faci la licitació que està en curs. Em sembla que les empreses estan ja dins del termini per presentar projectes. I la futura possible escola de secundària i, fins i tot, de batxillerat quan el creixement demogràfic d'Ordino i la Massana ho requereixi, es reservarà l'espai per fer-ho... com ho dieu?... perdó... a la Planada dels Camps... que inclou l'actual camp de futbol, el futur possible centre d'alt rendiment –si s'arriba a fer– i tota la instal·lació esportiva que es volia. És veritat, com vós dieu, que hi ha 8.000 metres, fins i tot més. Si es permuta una part d'aquells terrenys per terrenys de la Cobanella o d'altres llocs de Casa Rossell, podrà ser molt més gran que això que vós heu dit, com molt bé sabeu.

Per tant, allí, no s'ha exclòs fer-ho, al contrari, probablement es podrà fer el dia de demà, també, l'escola de secundària de la vall del nord per evitar desplaçaments i per facilitar als estudiants no haver de baixar a la capital.

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Simó Duró, voldria que en tot cas, la vostra intervenció es limités, si us plau, a una repregunta.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Això, el que se m'ha contestat és igual que el fum quan puja, quan es fa un boic.

I ara, voldria que se'm contestés. Només queda el fet que hi ha una sèrie de testimonis, els quals han pogut sentir que se m'havia tocat, diguem, la meua autoritat. I, llavors, s'ha tocat la meua autoritat i, *a després*, dir que les persones que hem començat, tot i les paraules que se m'han adreçat... totes les persones que han començat a fer anar les espases, avui, un dia se'ls hi convertiran en llances per irrespecte a les institucions...

I, llavors, voldria que se'm contestés l'última, i ja em donaré per satisfet, segurament, passat que en diguéssiu alguna de grossa!...

(Se sent riure)

És cert que s'ha renunciat a construir uns nous centres educatius en un dels dos terrenys propietat de Patrimoni Nacional coneguts per Terra de la Roca i Plana de Babot per manca de pas o d'accés?... No m'ho heu contestat, no és veritat... Per manca de pas o accés?

El M. I. Sr. Síndic General:

Respon pel Govern el Sr. cap de Govern. Teniu la paraula.

El M. I. Sr. Cap de Govern:

No s'ha renunciat a res... no s'ha renunciat a res perquè encara no s'ha decidit res i, aquests terrenys que vós em dieu, es convertiran, si s'acaben les permutes que estan molt ben gestionades, i no decidides per cap administrador, –perquè és el Govern qui decideix cada una de les permutes i les firma amb els altres propietaris: sempre. No pot ser d'altra manera. Si mai aquestes permutes permeten unificar tota aquella prada, el que es faci allí anirà al lloc que correspongui, podrà tenir accés per dalt, per baix o pel costat, no ho sabem, ara mateix. Ara no sabem on anirà, per tant, no li puc contestar altra cosa que el que li estic dient.

Quan sapiguem el que es voldrà fer, decidirem a quin lloc es situa, amb la millor orientació de cara al sol pels patis o pels no patis o el que sigui, i en aquell moment sabrem on ha d'anar, perquè hi haurà espai suficient, de sobres...això sí!

El M. I. Sr. Síndic General:

Sr. Duró formuleu una última repregunta, si us plau... Sr. Simó Duró.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Sou advocat, però us he preguntat si no s'ha fet, perquè no hi havia accés, i això, no m'ho heu contestat. M'heu de dir, sí, perquè sí, o no, res més. No m'heu de preguntar... És que hi havia accés o no hi ha accés? Hi ha accés, o no hi ha accés per accedir a les propietats de Casa Rossell, patrimoni nacional? Sí o no, primera cosa.

I a després, Sr. cap de Govern, jo no improviso, si voleu us faré escoltar la cinta on aquest senyor s'atribueix aquesta potestat. Us ho puc fer escoltar i la puc fer escoltar a tots els quins esteu, aquí, com a testimonis.

És a dir, que a mi no em vinguin amb mentides, a mi no m'han de venir amb mentides.

És tot, no dic res més.

El M. I. Sr. Síndic General:

D'acord, Sr. Duró, respon pel Govern el Sr. ministre d'Ordenament Territorial.

El M. I. Sr. Càndid Naudi:

Sr. Duró jo que conec molt bé aquests terrenys, li diré que, sí, que hi ha un accés.

El M. I. Sr. Simó Duró:

Doncs, ja està. Em dono per satisfet. Gràcies...

(Se sent riure)

El M. I. Sr. Síndic General:

Molt bé, doncs, moltes gràcies.

S'aixeca la sessió.

(Són les 20.40h)

ANNEX

Llistat de preguntes al Govern amb resposta oral disponibles per a la sessió del dia 16 de desembre de 1999

1. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pels M. I. Srs. Ladislau Baró Solà, en representació de l'Agrupament Nacional Democràtic, Jaume Bartumeu Cassany, Vicenç Mateu Zamora, i Simó Duró Coma, del Grup Mixt, per escrit de data 14 de desembre de 1999 relativa al Centre de Perpinyà de l'Institut d'Estudis Andorrans, amb declaració d'urgència.

(Reg. 1486-A)

2. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pels M. I. Srs. Jaume Bartumeu Cassany, Vicenç Mateu Zamora, i Simó Duró Coma, del Grup Mixt, per escrit de data 14 de desembre de 1999 relativa al tractament donat a les candidatures del Partit Liberal en els espais de notícies (informatius) en la ràdio i la televisió públiques destinats a les eleccions comunals, amb declaració d'urgència.

(Reg. 1491-A).

3. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pels M. I. Srs. Jaume Bartumeu Cassany, Vicenç Mateu Zamora, i Simó Duró Coma, del Grup Mixt, per escrit de data 14 de desembre de 1999 relativa al fitxer d'universitaris d'Andorra del Ministeri d'Educació, amb declaració d'urgència.

(Reg. 1492-A).

4. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Simó Duró Coma, conseller general del Grup Mixt, per escrit de data 14 de desembre de 1999 relativa al projecte de construcció d'un centre escolar a Ordino, amb declaració d'urgència.

(Reg. 1493-A).

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 200 PTA
Subscripcions: Tel. 821234